

PO ZADNI SEJI OBEH ZBOROV OLO V VIDMU-KRŠKEM

Za lepšo bodočnost

15. novembra so na seji OLO Novo mesto, ki je bila tokrat v Vidmu - Krškem odboriki na ločenih sejah najprej razpravljali, nato pa na skupni seji obeh zborov sprejeli perspektivni program gospodarskega razvoja OLO Novo mesto za razdobje 1961-1965. Obsežni dokument je sestavljen iz programov razvoja podjetij, ki so jih najprej pretresali organi delavskega samoupravljanja in kolektivi. Kot zbir le-teh je nato nastal osnutek programa okraja, ki so ga obdelali mnogi organi družbenega upravljanja v komunah in na OLO. Dokaj truda je v oblikovanje osnutka programa vložil kolektiv Zavoda za plan, ki je lahko na uspešno opravljeno eno leto trajajoče delo ponosen.

V poročilu smo nanizali najosnovnejše iz programa in iz razprave na seji. Odborniki so program sprejeli, s tem pa je postal v mejah našega okraja zakon. Mnogo naporov bo treba, preden ga bomo kot delovni ljudje in proizvajalci socialistične družbe uresničili. To bomo dosegli najlažje, če bo program v prihodnjih letih postal resnično skupna zadeva nas vseh: sleherne komune, kolektiva in proizvajalca in če ga bo vsakdo izmed naštetih bogatil s svojimi pobudami. Samo na ta način bo sprejeti perspektivni program v prihodnjih štirih letih postal najmočnejša mobilizacijska sila, ki bo združevala proizvajalca, kolektive, komune in vse državljane v skupnih naporih za srečnejšo bodočnost.

Program perspektivnega gospodarskega razvoja, ki ga je sprejel OLO, se v mnogočem razlikuje od perspektivnega plana, ki smo ga sprejemali doslej. Prejšnji distributivni način planiranja je določal naložbe zelo trdno, medtem ko program dopušča prilagajanje posameznih postavk, če je to potrebno. Ta razlika je toliko pomembnejša, ker potrebujemo v sedanjem gospodarskem sistemu perspektivno planiranje, ki spodbudno mobilizira celotno družbo pa tudi sleherni delovni kolektiv, komuno

in posameznika v naporih za gospodarski razvoj. Program prav zato sprošča razvoj družbenih odnosov v gospodarskih organizacijah in v komunalnem sistemu in je hkrati odsev družbenih izprememb v novem gospodarskem sistemu. Vsebinska novost programa je tudi v tem, da pri vsaki panogi najprej določa splošni razvoj in nato tudi konkretne naloge. Osnova za razvoj v programu niso več distributivne kvote, ampak stvarna gospodarska moč posameznih panog. V obdelavi sta upo-

števana tudi urbanizacija področja in gibanje prebivalstva, nalog pa program ne zajema več po občinah, ampak po strokah in podjetjih.

Ker smo del perspektivnega programa na kratko že predstavili v pretekli številki, o njem pa bomo obširneje še pisali, se bomo tokrat omejili le na nekaj skopih podatkov. Obseg proizvodnje se bo leta 1965 povečal za 106,3 odst. narodni dohodek na posameznega prebivalca pa bo leta 1965 le še za 26 odst. pod republiškim povprečjem (doslej 40 odst.) Investicije bodo za 138,1 odst. večje, največ naložb bo porabljenih za industrijo, bolj kot doslej pa bomo morali kre-

Vsi odborniki so pristuhnilli preduradnim besedam sekretarja OK ZKS tov. Franca zadrih in kadrovskega politika Pirkoviča, ki je razpravljajal o in pri tem zlasti poudaril, da bo osnovna sila, ki bo izpolnila sprejeti program, predvsem naš delovni človek. Njegovo razpravo smo na kratko zajeli v poglavju: Največ skrbi človeku, ki bo uresničeval program

Plenum OSS o šolstvu

Plenum okrajnega sindikalnega sveta je 21. novembra razpravljajal o problemih šolstva, ki so se pojavili odkar velja novi zakon o finansiranju šolstva. V poročilu in v razpravi so člani plenuma pretresli predvsem vprašanje sredstev za funkcioniranje osnovnega šol-problematično, razpravljajali stva, ki so v vsem okraju pa so tudi o strokovnem in srednjem šolstvu, o velikem pomenu pravilnikov in novi vlogi šolskih kolektivov, ki so dobili samoupravne pravice. Podrobneje bomo poročali o zasedanju v prihodnji številki.

Jutri bo seja OK ZKS

Na jutrišnji seji okrajnega komiteja ZKS v Novem mestu bodo razpravljali o delu Zveze komunistov med mladino in o analizi članstva ZK v vaških in teritorialnih osnovnih organizacijah.

VREME

od 25. nov. do 3. dec. 1961
Med 27. in 30. novembrom močne dvo-ali tridnevne padavine s ohladitvijo in snegom do nižin. Pozneje suho in hladno vreme. Dr. V. M.

Pogled na predsedstvo zadnje seje OLO v Krškem. Od leve proti desni sede: predsednik OLO Niko Belopavlovič, podpredsednica OLO inž. Vilma Pirkovič in tajnik OLO Milan Baškovič

piti obratna sredstva (investicije za obratna sredstva se bodo povečale za 355 odst., investicije za osnovna sredstva pa za 94,9 odst.). Od sredstev potrebnih za razvoj gospodarstva, bomo morali ustvariti sami 58,2 odst., razlika pa bomo dobili iz drugih virov. Razmerje med lastnimi sredstvi in tujimi bo pri naložbah v osnovna sredstva 50,2 : 49,8, pri obratnih pa 90,5 : 9,5 odst. Stevilo zaposlenih se bo povečalo za 36,4 odst., in sicer predvsem na račun zaposlitve žena. Delovna storilnost bo porasla za 50 odst. v družbenem proizvodnju in za 52 odst. v narodnem dohodku največ zaradi izboljšanja strokovne ravni zaposlenih. Osebna potrebnja se bo letno povečala za 7,89 odst., osebni dohodki pa za 11,5 odst.

Naložbe v objekte družbenega standarda se bodo do leta 1965 povečale za 207,8 odst. Zaradi povečanja števila zaposlenih in zaradi nastajanja strnjenih mestnih središč, bodo tudi večje potrebe po strokovnjakih, kulturnih uslugah, komunalni uredjenosti, zdravstvenih in šolskih zmogljivostih in podobnem.

Največ skrbi človeku, ki bo uresničeval program!

Naša kadrovska politika je bila doslej mnogokrat odvisna od trenutnih potreb; šolali smo ljudi, ne da bi vedeli, kakšnega človeka potrebujemo, kdaj in kje ga bomo potrebovali in kako ga bomo zaposlili. Ne moremo reči, da smo za kadre skrbeli premalo, saj smo za šolanje strokovnjakov porabili po 80 do 90

milijonov dinarjev na leto. Resno razpravo o tem smo pričeli že pred leti in ugotovili, da so bile težave marsikje zato, ker so nekateri starejši tovariši bali, da jih bodo sposobnejši mladi odrinili. Tega je danes že manj, kjer pa se še pojavi te vrste, jih morajo zelo odločno odpravljati.

Drug, zelo zaskrbljujoč pojav je v tem, ker mladim ljudem, ki prihajajo iz šol, ne moremo nuditi osnovnih življenjskih pogojev. Težave te vrste smo mnogokrat reševali dokaj neodgovorno in tako onemogočili mladim ljudem, za katere smo v času šolanja porabili dokajšnja sredstva, da bi se uveljavili.

Velikih nalog perspektivnega programa ne bomo mogli izpeljati brez strokovnjakov (Nadaljevanje na 3. strani)

SLABA VARNOST PRI DELU hromi dobro gospodarjenje

Zaradi vse hitrejšega razvoja in napredka tehnike ter uvajanja industrijskega načina proizvodnje je vedno bolj potrebna učinkovita zaščita pri delu. V tistih gospodarskih organizacijah, kjer so znali zainteresirati celoten kolektiv za ureditev delovnih mest, postaja zaščita vse bolj pomemben činitelj, ki ne vpliva samo na zmanjšanje poškodb pri delu, poklicnih in drugih obolenj, temveč vpliva tudi na kakovost proizvodnje in storilnost dela.

Uspehe, dosežene na preventivno-varstvenem področju, potrjujejo naslednji primeri. Pri SGP »PIONIR« V NOVEM MESTU je bilo 1959. leta povprečno 947 zaposlenih delavcev. Nesreč pri delu je bilo 162; izgubljenih dni zaradi nesreč 2.597, zaradi obolenj pa 13.144. Vseh izgubljenih dni je bilo 15.711 ali: 5,53 odstotkov delavcev je bilo nezmožnih za delo. V letu 1960 je bilo povprečno zaposlenih 1.063 delavcev; nesreč pri delu je bilo 136, izgubljenih dni zaradi nesreč 1.654, zaradi boleznih pa 12.371; vseh izgubljenih dni je bilo 14.025, ali 4,40 odstotkov delavcev je bilo nezmožnih za delo. Če upoštevamo, da se je število zaposlenih povečalo za 10 odstotkov, se je število nesreč v letu 1960 v primerjavi z letom 1959 znižalo za 20 odstotkov. Tudi podatki za letošnje prvo polletje kažejo lepe uspehe na

tem področju. Povprečno je bilo bolnih 4,5 odstotkov vseh zaposlenih delavcev. Na enega delavca odpade 6,8 izgubljenih dni.

Pri sorodnih podjetjih pa ni videti takega napredka. Pri podjetju »GRADBENIK« V BREZICAH je bilo v staležu bolnih v prvem polletju 5,9 odstotkov; na enega delavca odpade 8,9 izgubljenih

dni. Pri GRADBENEM PODJETJU »SAVA« V VIDMU-KRŠKEM je bilo bolnih 5,8 odstotkov, na enega delavca odpade 8,7 dni.

Se večja razlika je v kmetijsko-gozdarskih organizacijah. Pri KGP NOVO MESTO je bilo v prvem polletju zaradi nesreč pri delu izgubljenih 1.187 dni, zaradi boleznih (Nadaljevanje na 3. strani)

Najlepše priznanje Pišecam

Lansko jesen smo pisali v našem listu, s kakšno požrtvovalnostjo in vnemo so se člani Rdečega križa in drugih organizacij na pobudo prosvetnih delavcev v Pišecah pri Brežicah lotili nove šolske kuhinje, jedilnice in shrambe. Poročali smo, koliko so prispevali s prostovoljnimi delom, lesom, kamenjem in voznjaki mi vaščani, lovci, člani šolskega odbora in odborniki RK sami. Medtem vnaema pišeckih šolarjev in podmladka Rdečega križa seveda ni ponehala, prav narobe: še večja je in shrambe njihove šolske kuhinje bi bila vesela vsaka gospodinja!

Za to zgleđno delo je zvedel tudi »TOVARIS«, ki je v soboto pčevetil Pišecam, njihovi organizaciji RK in šoli ter napredku tega ma-

lega kraja blizu bizeljskih goric kar 6 strani z 12 lepimi fotografijami. Če smo čestitali Pišecanom že ob otvoritvi šolske kuhinje in napredku, ki so ga dosegli z aktivnim delom v vrstah Rdečega križa, jim lahko zdaj samo še enkrat čestitamo za priznanje, ki jim ga je pred vso Slovenijo dal čedalje priljubljenjši »TOVARIS«!

PRIHODNJA STEVILKA
Dolenjskega lista
bo izšla v torek,
28. novembra 1961

26. november je praznik metliške občine. K napredku v zadnjem letu in za čvrste načrte, kako bodo gospodarjenje v komunah še izboljšali, je treba delovnim ljudem v komunah čestitati. Vse kaže, da je ljudski odbor s političnimi organizacijami vred trdno sklenil uresničiti vsa načela novega gospodarskega sistema. — Na sliki: delavka tovarne BETI ob volnarskem pletilnem stroju. Take stare stroje bodo v kolektivu prav kmalu zamenjali s sodobnejšimi. Vkljub temu pa so žene in dekleta v BETI z malo več truda prav s takimi stroji napletle že na tisoče prav lepih jopic. Več o njih in o delovnih ljudeh metliške komune berite na 6. in 7. strani današnje številke

Zakaj plat zvona, ko je prepozno?

Odborniki ObLO v Novem mestu so na zadnji seji ljudskega odbora razpravljali o požarni varnosti

V Sentjerneju je gorela sušilnica za hmelj. Domača gasilska četa je takoj prišla na mesto. Razvili so cevi in pripravili aparat, toda voda je bila 300 metrov predaleč. Medtem ko so domači gasilci čakali na 300 metrov novih cevi, je sušilnica pogorela. Škode je bilo za 5 milijonov dinarjev. Komisija, ki je požar raziskala, je ugotovila, da se je sušilnica vnela zato, ker dimnik ni bil grajen pravilno.

Ob tej nesreči se znova pojavlja vprašanje, zakaj ognja ni bilo mogoče pogasiti. Videli bomo, da je bilo več podobnih primerov, zlasti pa je požar nemoteno opravljal svoje tam, kjer so plat zvona pričakali nepripravljene.

Letos je bilo v novomeški občini že 42 požarov, ki so napravili za 19.385.000 dinarjev škode. Če ne bi ponekod gasilske čete ognja pravočasno omejile, bi bilo škode kar 164 milijonov dinarjev. V trinajstih primerih vzrokov nesreč niso raziskali, šestkrat je požar izbruhnil zaradi nepazljivosti, osemkrat zaradi nepopolnih gradbenih konstrukcij, šestkrat so ogenj zanetile lokomotive z iskrami, dvakrat slaba električna napeljava, petkrat otroci, dvakrat pa je začelo goreti v drugih okoliščinah.

Letos do oktobra so pregledali 88 podjetij, zavodov in ustanov, razen tega pa tudi objekte kmetijskih organizacij in podjetij izven Novega mesta ter osnovne šole. Organ za požarno varnost je ugotovil, da so kmetijske organizacije brez protipožarnih naprav, (če pa jih imajo, so pomanjkljive), da v bližini objektov ni vode, predvsem pa, da delavci aparatov ne znajo uporabljati. Pomanjkljivosti je na pretek, dasiravno so za odpravo teh izdali že 36 odločb in določili vrsto ukrepov, da bi stvari le izboljšali.

V podjetjih je stanje manj pereče, vendar tudi

tu naletimo včasih na premajhno skrb za požarno varnost. Več gospodarskih organizacij in ustanov je izjavilo, da za naprave požarne varnosti nimajo (!) sredstev, kakor tudi ne ljudi, ki bi bili sposobni reševati ta vprašanja. Nedvomno drži, da vsega ni mogoče naenkrat nabaviti, vendar bi se morali delavski sveti zavedati, da so naprave za varnost proti požarom podjetju prav tako potrebne kot stroji. Zal pa se mnogi o tem prepričajo šele potem, ko je ogenj že opravil svoje...

V občini je zdaj 38 prostovoljnih gasilskih društev, sedem gasilskih enot pa je v industrijskih podjetjih, vendar manjka gasilskega orodja in opreme, kar zelo onemogoča učinkovito in pravočasno pomoč gasilskih desetin. — Predvsem so slabo preskrbljena podeželska gasilska društva. To ni nič čudno; namesto da bi skrbela za cevi, bižgalne in druge naprave, razvijajo gasilske prapore, ki jih plačujejo po 100.000 dinarjev in še več. Na drugi strani pa prirejajo zabave in prireditve, od katerih imajo koristi le posamezniki. Sploh je bilo videti, da zelo redko kontrolirajo svojo blagajno. Velikokrat se dogodi, da spravljajo dobiček v žep organizatorji ali pa ta denar posojajo drugim ljudem. Na take dolžnike pa se zelo pogosto tudi »pazijo«. Če pa bi društva vprašali, zakaj ne gre. bi se izgovarjala na majhne dotacije, da je premalo lastnih dohodkov itd. Ob pametni presoji bi ugotovili, da to le ni tako. — Ker je nepotrebna trošenja sredstev vedno več, bi bilo prav, ko bi tudi v gasilstvu združevali sredstva; ustanovil naj bi se poseben meddruštveni sklad, kot jih poznamo v drugih dejavnostih. Iz združenih sredstev bi se dale oblikovale večje vsote, s katerimi bi postopoma opremili vsa društva.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Kairski sestanek med predsednikom Titom in Naserjem in indijskim premierom Nehrujem je pomenil novo potrditev poti, ki jo je začrtala beograjska konferenca neblokovskih držav. Sam ob sebi ni bil bučen dogodek, ki bi ga dolgo napovedovali. To je bil praktičen in deloven sestanek treh vidnih voditeljev izvenblokovega sveta. Cetrprav je bil kratek, je vendar obsegel najbolj pereče probleme trenutnega položaja v svetu: mednarodna napetost, povečano oboroževalno tekmo, spor zaradi Berlina, ekonomske probleme itd. Oba predsednika in premier Nehru so z zadovoljstvom ugotovili, da so naperi, posebje naperi izvenblokoveških držav, kljub napetosti in nesoglasjem, prispevali k izboljšanju mednarodnega položaja in omogočili konstruktivno reševanje vprašanj, kot je imenovanje vršilca dolžnosti generalnega sekretarja OZN, sprejetje resolucije o moratoriju za atomske poskuse, o Afriki kot brezatomski coni, konec glavne stavke zaprtih alžirskih voditeljev in podobno.

Po vrnitvi iz Kaira je predsednik Tito izjavil: »Vračam se iz Kaira, kjer sem se srečal s predsednikom ZAR Naserjem in indijskim premierom Nehrujem. Govorili smo o sedanjem položaju, o perečih mednarodnih problemih in o tem, kako naj bi nadaljevali skupno delo in skupne akcije za utrditev miru v svetu. S predsednikom Naserjem sva se pogovarjala o naših dvostranskih odnosih. Lahko rečem, da smo o vseh vprašanih zelo lahko sprejeli skupno stališče. Nismo se razhajali. Na koncu bi rad povedal, da se zadovoljen vračam domov.

V prihodnje bo treba misliti tudi na reorganizacijo gasilske dejavnosti. Društva naj bi imeli le v večjih središčih (v Novem mestu, Smarjeti, Sentjerneju, Skočjanu, Dolenjskih Toplicah, Siraži, Mirni peči in v Žužemberku), medtem ko bi bili v manjših krajih le gasilski vodi in desetine. To bo omogočilo, da bodo posamezni društva — kjer jih bo manj — hitreje opremljena, v nujnih primerih pa bodo gasilski vodi in desetine hitreje prišli do protipožarnih naprav, s posojanjem od društev.

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora so sprejeli o tem nekaj stvarnih predlogov. V prvi vrsti bi bilo treba zagotoviti sredstva za uspešno delovanje protipožarne službe. Upravni organ občinskega

ljudskega odbora bo moral skrbeti za izvajanje vseh ukrepov, ki jih je predpisal z odločbo. Komisije požarne varnosti, ki bi jih bilo treba ustanoviti pri krajevnih odborih v sestavi: zastopnik krajevnega odbora, poveljnik gasilskega društva in dimnikar, pa bi pregledovale vse objekte na ožjih področjih, oziroma v posameznih krajevnih odborih. Vso skrb bo treba posvetiti gasilskim društvom v večjih središčih, da bodo ob vsakem času mogla prihiti na pomoč.

Škoda zaradi požarov je hud udarec za vse naše gospodarstvo. Kar smo zgradili večeraj, lahko že jutri uniči ogenj. Če nevarnost poznamo in če vemo, kje se rdeči petelin lahko pojavi, lahko preprečimo, da bi ogenj uničil naš trud.

Zato naj ne bo škoda denarja za nakup opreme in drugega gasilskega orodja. Naj ponovno uporabimo rek: ceneje je preprečevati kot zdraviti. I. Z.

Zato naj ne bo škoda denarja za nakup opreme in drugega gasilskega orodja. Naj ponovno uporabimo rek: ceneje je preprečevati kot zdraviti. I. Z.

KAIRSKI SESTANEK

slugi posredovanja maroškega kralja Hasana II.

Kompromis je takle: francoska vlada sicer ni izpustila Ben Bele in njegovih tovarišev na svobodo, pač pa je privolila v to, da jih bodo premestili v neko zasebno kliniko sicer pod francoskim nadzorom, toda ob navzočnosti maroškega zdravnika in zdravstvenega osebja in maroškega uradnega odposlanca.

Toda že zdaj je slišati komentarje, da je to samo stopnja do popolne osvoboditve Ben Bele in tovarišev in, kar je najvažnejše, da je skoraj odprta pot za obnovitev pogajanj med francosko vlado in začasno alžirsko vlado o prenehanju bojev v Alžiriji in o bodoči usodi te dežele. Prav tako zatrjujejo, da je skoraj gotovo, da se bodo Ben Bela in tovariši udeležili pogajanj, in to ne samo po telefonu. Dopisniki raznih listov in časopisnih agencij tudi opozarjajo na to, da sta se tako alžirska kot francoska vlada med gla-

doavno stavko Alžircev vzdržali medsebojnih očitkov in obsodb, da ne bi pokvarili možnosti za obnovitev pogajanj. Začasna alžirska vlada ni niti postavljala osvoboditev Ben Bele in tovarišev kot pogoj za obnovitev pogajanj.

Tako torej vse kaže, da se bodo pogajanja kmalu nadaljevala, ker si obe strani to želita. Velika neznanica pa je še vedno francoska skrajna desnica, ne samo po tem, kaj kani storiti, ampak predvsem

po tem, koliko je zmožna storiti, da bi preprečila končni sporazum med Francijo in Alžirijo. Da bo nekaj poskušala storiti, je gotovo.

Ko to pišemo trajajo razgovori med ameriškim predsednikom in zahodnonemškim kanclerjem Adenauerjem. Doslej niso znane še nobene podrobnosti, toda lahko si je misliti, kakšno je kanclerjevo stališče. Prva poročila sicer govori o tem, da Adenauer ni protij pogajanjem z ZSSR o Berlinu in Nemčiji, pač pa da zahteva določitev tiste črte, »čez katero Zahod ne bi smel iti«. Če se spomnimo, da skušajo vojaški krogi v Bonnu čimbolj raztegniti nemško poveljstvo v okviru NATO na Dansko in Norveško in da zahtevajo pravico do odločanja o uporabi atomskega orožja in srečiva, skratka da skušajo imeti odločilno besedo v vojaških zadevah na zahodni strani v Evropi, si lahko mislimo, kje leži ta črta.

■ V mestu Kindu v Kongu so uporniški vojniki osrednje kongoške vojske pobili trinajst neoboroženih italijanskih letalcev, ki so bili v sklopu tehničnega osebja OZN. Ta zločin je globoko pretresel javnost. Osrednja vlada v Leopoldville je izjavila, da bo kaznovala krivce, poveljstvo mednarodnih sil OZN pa je poslalo v pokrajino in mesto Kindu okrepitve, da bi končale strahovladno uporniških oficirjev in vojakov.

■ Sovjetska vlada je privolila v obnovitev pogajanj o preprečitvi atomskih poskusov. Prav tako pričakuje, da se bodo kmalu nadaljevala razoroževalna pogajanja med Vzhodom in Zahodom.

■ Po nekaj tednih zatišja so neznanici spet razrušili z dinamitom dva daljnovoza v Južni Tirolski. To se je zgodilo v času, ko italijanski in avstrijski zunanji ministri nastopata pred OZN in zagovarjata stališča svojih vlad do Južne Tirolske.

■ Moskovska radijska postaja je sporočila, da sovjetski znanstveniki proučujejo možnost, da bi izstrelili v vesolje raketo s pomočjo sončne energije. Trdijo, da bodo lahko vesoljske rakete poletele do katerega koli planeta v sočnem sistemu.

■ Kubanski minister za obrambo Raúl Castro je izjavil, da je v državah karibskega območja in Srednje Amerike kar nekaj trideset taborišč, v katerih urijo enote za novo invazijo na Kubo. Pripomnil je, da bo Kubo odbila vsak morebiten napad.

■ Pri jezeru Tanganjiki v Kongu so našli ostanke italijanskega letala, ki so ga iskali tri dni. V letalu je bilo deset oseb. Katastrofa je preživelo šest oseb.

■ Enote ameriške vojske morarice in letalstva so se vedno pripravljene, da bi stopile v akcijo, če bi negotovo politično stanje v Dominikanski republiki po odhodu obeh Trujillovih sinov stopilo po poti, ki bi bila nasprotna željam Washingtona.

■ Neznani atentator je ubil v Alžiru generalnega sekretarja sekcije Socialistične stranke Francije za Alžirijo Williama Levyja.

■ Voditelj turške republikanske stranke İsmet İnönü je postavil novo turško vlado, v kateri je on premier. Iz prejšnje vlade je ostal samo zunanji minister Selim Sarper.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Na seji predsedstva Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije so obravnavali položaj in nekatere pojave v zasebnem sektorju obrtništvu ter nekatere probleme visokega šolstva in naloge sindikatov pri njihovem reševanju. V razpravi o nekaterih pojavih v zasebnem sektorju obrtništvu so poudarili, da se številni zasebni obrtniki ne ravnavajo po predpisih pri svojem poslovanju in dosegajo, seveda nezakonito, velikanske dobičke. Veliki zasluški niso vedno sad posledic uspehov posameznikov, ampak tudi posledica izrabljanja tuje delovne sile in nenehne kršitve predpisov o poslovanju in plačevanju prispevkov skupnosti. K temu so dosti pripomogle tudi nekatere občine, ki se zadovoljujejo s fiskalnimi dohodki od obdavčenja zasebnikov, namesto da bi videle smotrnost in upravičenost v odpiranju raznih uslužnostnih servisov. — Na seji je govoril tudi predsednik Centralnega sveta ZSJ tovariš Svetozar Vukmanović - Tempo. O problemih visokega šolstva je poročal sekretar Zveznega izvršnega sveta za prosveto in kulturo tovariš Krste Crvenkovski.

Na seji sekretariata Izvršnega odbora Glavnega odbora SZDL Slovenije so sklenili, da bodo poslali analizo dela zborov volivcev, ki jo je izdelal Zavod za družbeno samoupravljanje v Ljubljani, s predlogi za novo vlogo zborov občanov vsem občinskim vodstvom Socialistične zveze. Analiza naj bi jim pomagala, da bi na podlagi lastnih izkušenj začeli s širšo razpravo o novi ustavi in statutih komun. V občinah ne bi smeli čakati

na rezultate dela ustavne komisije, ampak bi morali graditi svoje ustave — statute iz lastnih izkušenj, v skladu s posebnostmi lastnega razvoja komunalnega sistema.

Okoli 70.000 ljudi z vsega Kosmeta se je v nedeljo zbralo v Prishtini, kjer so z velikim zborovanjem proslavili 20-letnico ljudske revolucije in osvoboditve svojega glavnega mesta. Na zborovanju je govoril predsednik Glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Srbije tovariš Dušan Petrović - Sane. Dejal je, da je Kosov-

OBČINE MORAJO SKRIBETI ZA RAZVOJ OBRTI

ska-metohijska oblast v obojnjem času izredno hitro napredovala. Vrednost kmetijske proizvodnje v primerjavi z letom 1947 se je povečala za 75 odstotkov. Medtem ko so pred vojno uporabljali le deset kmetijskih traktorjev, jih je lani opravljalo kmetijska dela že 1100. Tovariš Petrović je, govorec o Albaniji, naglasil, da se zadnji čas — po XXII. kongresu Komunistične partije Sovjetske zveze — hodža in Sehu odkrito ponašata s stalinizmom, kritizirata destalinizacijo, povzdigujeja Stalina do neba, pri tem pa ga povezujeja z Leninom, čeprav Lenin ni nikdar ubijal svojih tovarišev...

Na prihodnjem zasedanju bo Ljudska skupščina LRS obravnavala predlog zakona

o spremembah v kmečkem zdravstvenem zavarovanju. Ta predlog predvideva spremembe glede kroga zavarovanih oseb v kmečkem zdravstvenem zavarovanju, spremembe glede neposrednega deleža zavarovanih oseb k stroškom določenih vrst zdravljenja, najbolj bistvene pa so po predlogu spremembe na področju finansiranja tega zavarovanja.

Pred petčlanskim senatom okrožnega sodišča v Novem Sadu je že nekaj dni razprava proti železničarjem, ki so zakrivilili veliko železniško nesrečo pri Beški. Ta proces še ni končan, pa se je zgodila spet nova, huda železniška nesreča v Lapovu. Po nesreči v Murskem Središču, kjer je zasulo v rudniku deset rudarjev, se je v soboto zgodila rudarska nesreča na obratu Kotrež v Zagorju, ki je terjala dve smrtni žrtvi. V tem obratu se je letos ponesrečilo že 17 zagorskih rudarjev.

Ali že veste, da vsak naš državljan lahko ima tuja plačilna sredstva na deviznih računih jugoslovanskih bank? To so seveda lahko samo sredstva, ki si jih je naš državljan prihranil od plače, dnevnice, stipendij ali neizplačanih mesečnih prejemkov v kakih tujih državah. Po zadnjih podatkih Narodne banke je na deviznih računih jugoslovanskih državljanov nekaj nad 2.020.000 konvertibilnih in obračunskih dolarjev.

V Vojvodini in severni Srbiji je v ponedeljek naletaval sneg, ki pa ni obležal. V vsej severni in srednji Evropi občasno sneži. Nagla ohladitev že napoveduje začetek zime.

Med zadnjo sejo okrajnega ljudskega odbora

Za lepšo bodočnost

(Nadaljevanje s 1. strani) kovnjakov, brez mladih ljudi, ki so mnogokrat zelo revolucionarni in željni dela. Osnovna sila, ki bo naloge plana uresničila, je človek, tega ne smemo pozabiti! V petih letih lahko naredimo zelo veliko, lahko pa tudi veliko zamudimo. Vsekakor imamo malo sredstev in jih za potrebe mladih ljudi (stanovanja in podobno) težko dajemo. Moramo pa spoznati, da bo razvoj v bodočnosti vedno manj odvisen od nas, ki smo starejši. Mladim

sana pogodba v znesku 11 milijard dinarjev. Pri posojilih iz te pogodbe je razen deviznih sredstev zagotovljenih tudi do 80 odst. dinarskih sredstev, to pa je zelo ugodna priložnost. Med našimi gospodarstveniki je velik odpor do opreme z Vzhoda, češ da je manj kvalitetna. To do neke mere drži, vendar pa si pri naši sorazmerno majhni materialni osnovi takšne izbire ne moremo privoščiti.

Ce bomo le količkaj okretni, bomo iz teh virov lahko dobili opremo za steklarstvo in še za nekatere druge objekte. Opremo z Zahoda, a bomo lahko kupovali le za lesno industrijo in za panoge, ki tja izvažajo in si samé ustvarjajo sredstva. Ker vsebuje program mnogo večjih in manjših objektov, moramo že zdaj računati, da marsikdaj ne bomo uspeli, zato ne smemo biti togli. Posamezne programe bo treba sproti zelo elastično izpremanjati in prilagajati pogojem na natečajih.

Napovejmo boj birokratskemu lokalizmu!

Obsežnost programov bo bolj kot kdajkoli doslej zahtevala združevanje sredstev in sodelovanje vseh komun pri izgradnji najpomembnejših objektov perspektivnega programa. Po djetja bodo morala vsaka leto v investicijske namene zbrati 4 milijarde 146 milijonov dinarjev, komune pa 2 milijardi 616 milijonov dinarjev za soudeležbo. To bomo zmogli, če bomo

sredstva resno združevali, nikakor pa ne, če ne bomo odpravili birokratskega lo-

Zgosceno poročilo o novem perspektivnem programu je na seji prebral podpredsednik OLO tovariš Silvo Gorenc

kalizma, ki se je razvil ob nedavni reorganizaciji komunalnih bank. Razdobljena sredstva posameznih komunalk so že onemogočala in bodo v bodočnosti še bolj onemogočala resno investiranje. Skupen nastop je edino zagotovilo uspeha na natečajih za ključne objekte perspektivnega programa, ki jih nobena izmed sedanjih komun ne bo mogla sama uresničiti. Birokratski lokalizem te vrste moramo zato najodločneje v kalj zatreti.

Drug sorodni problem je nastal z nedavno likvidacijo kmetijske banke, ki se je združila s komunalko v Novem mestu. V kmetijstvu nam obeta perspektivni program obsežne naloge; vsako leto bomo za investicijske potrebovali 1 milijardo 22 milijonov sredstev. Pri tem bi nam bila v nemajhnino pomoč kmetijska banka, ki bi združevala sredstva

kmetijstva in vsega okraja in omogočala učinkovito operativnost.

Za skladen razvoj družbenega standarda

Poudarili smo že, da se bo moral vzporedno z razvojem gospodarstva toliko hitreje razvijati družbeni standard, ker je že do zdaj zaostajal. V šolstvu bodo investicije, izražene z indeksom, leta 1965 za 836 večje od tistih iz prejšnjega perspektivnega programa, v zdravstvu pa za 328. Družbeni standard bomo razvijali v okviru možnosti, vsako leto pa bomo v te namene porabili 2 milijardi 328 milijonov din (doslej 985 milijonov na leto), v petih letih skupaj 11 mili-

Za 29. november pozdravljajo

Za dan republike čestitajo vsem domačim, prijateljem in znancem, kakor tudi kolektivom v našem okraju: Ivan Kirar, Stanko Zalar in Andrej Vidovič, vojaki v Nišu.

Iz Skopja nam pišejo

Slovenski fantje, ki služijo vojaški rok v Skopju, želijo vsem znancem in sorodnikom, posebno pa kolektivom, prijetno praznovanje 29. novembra! Vinko Mlakar iz Leskoveca pri Krškem, Karel Koscec iz Lenarta pri Brežicah, Franc Kresal iz Novega mesta, Vinko Blatnik iz Uršnih sel, Marko Kozole z Mirne, Ciril Poljanc iz Spod. Vodal, Anton Tomažič iz Slančevrha, Alojz Zagar iz Kaplje vasi in Franc Stajner iz Sevnice.

yard 200 milijonov. Letos ne bomo uresničili niti polovice potrebnih naložb. Naloge programa bomo izpolnili le, če bomo tudi na področju družbenega standarda združevali sredstva in jih kar najsmotrnejše uporabljali.

Z medobčinskimi skladom za izgradnjo bolnišnic smo se že uspešno lotili problema bolnišnic, podobne sklade pa bo treba osnovati na področju šolstva in zdravstva ter graditi najprej najpomembnejše objekte. Pri reševanju potreb poudarjamo (prekrba z vodo, popravila cest, male asanacije, elektrifikacija in podobno) pa se bomo morali še bolj kot doslej nasloniti na že razvite oblike krajevnih skupnosti, ki so našete naloge že doslej reševale ob največji udeležbi prebivalcev, in te oblike še nadalje razvijati.

Mizarstvo v Dobovi v preurejenih prostorih

40-članski kolektiv mizarstva v Dobovi bo letos ustanovil 45 milijonov dinarjev bruto proizvoda. Do srede novembra so že uresničili preko 90 odst. proizvodnega plana izdelujejo serijsko pohištvo ter stavbno opremo po naročilu. Letos so preuredili prostore in porabili v ta namen okoli 500 tisoč dinarjev. Ves kolektiv je pri tem pridno pomagal, zato je preureditev večja, kot pa bi se dalo soditi po v ta namen porabljenem znesku. Proizvodni postopek je zdaj bolj-

Razprava o novem perspektivnem programu je bila na ločenih sejah obeh zborov dokaj živahna; zvrstilo se je precej odbornikov. Na sliki: predsednik okrajnega zbora proizvajalcev tovariš Ivan Kočevar

ši, to pa se močno pozna na proizvodnji. Letos so nabavili tudi nekaj nove strojne opreme, odslej po bodo kupovali le še manjše strojčke za ročno obdelavo, ker bi radi proizvodnjo pocenili. Največ težav jim povzročajo okovje za stavbno opremo, ker ga je težko dobiti in ker mu nevdružno rasto cena. Kljuge so se letos podražile od 730 dinarjev na 1.160 din, naročniki pa tega ne upoštevajo, zato mora razliko v ceni izravnati kolektiv z boljšim in pridnejšim delom.

SLABA VARNOST PRI DELU hromi dobro gospodarjenje

(Nadaljevanje s 1. strani) pa 3.400. Zato je bilo za celo nezmožnih delavcev povprečno 6,4 odstotka, kar da na enega delavca 9,7 izgubljenih dni. To kaže, da v tem podjetju niso dosegli najosnovnejše varstvene zaščite in skrbi za delovnega človeka, da ne skrbe za varnost na delovnem mestu, ne za boljše stanovanjske pogoje, za prehrano in pod.

Ko obravnavamo varnostne ukrepe kot osnovo za znižanje izgubljenih dni zaradi nesreč pri delu, ne smemo pozabiti hkrati na številna obolenja, ki izvirajo zaradi slabih delovnih pogojev. Ne le v tednu varnosti, marveč vedno je treba v kolektivih obravnavati hkrati preventivno-varnostno službo kot celoto.

Glede tega so dosegli lepe uspehe na KMETIJSKEM

GOZDARSKEM POSESTVU V BREZICAH. Število zavolje nesreč izgubljenih dni je znašalo v prvem polletju 417, zaradi obolenj pa so izgubili 1.753 delovnih dni. Povprečno ni bilo sposobnih za delo zaradi nesreč ali obolenj 3,7 odst. delavcev, kar da na zaposlenega delavca 5,5 izgubljenih dni. Primerjava med kolektivoma KGP v Novem mestu in v Brežicah kaže, da ima posestvo v Novem mestu kar za 85 odstotkov večji izpad delovnih dni.

Člani komisije za varno delo pri OSS v Novem mestu so ugotovili, da nekatera podjetja zelo slabo skrbijo za zdravstveno in tehnično zaščito delavcev.

Tako so v LESNO INDUSTRIJSKEM PODJETJU NA SUHORJU ugotovili, da vodstvo podjetja preslabo skrbi za varnost zaposlenih ljudi. V strojni delavnici je veliko navlake, preveč prahu, večina strojev pa ni zadostno zavarovana. V lakirnici, ki je bila nasičena s hlapi nitrolaka, je sedemnajstletna delavka z aparatom lakirala les, druga delavka pa ji je pomagala. Na stenah lakirnice visi sicer opozorilo: KAJENJE PREPOVEDANO — na drugi strani pa stoji zakurjena pločevinasta peč! Delavki nista poučeni o smrtni nevarnosti, sredi katere delata, ne dobivata pa tudi mleka za malico, ki jima pripada zaradi težkega in zdravju škodljivega dela. Primer kaže, kako se vodilni tovariši v podjetju ne zavedajo, v kakšni stalni nevarnosti delavki na Suhorju opravljata svojo dolžnost. Le srčnemu naključju se je treba zahvaliti, da v tem obratu še ni prišlo do nesreče in požara.

V letošnjem prvem polletju je imelo to podjetje s 94 zaposlenimi že 8 nesreč, pri čemer je kolektiv izgubil 108 delovnih dni. Zaradi obolenj so izgubili 826 delovnih dni, skupaj torej 934 delovnih dni

ali 6,25 odst. Član kolektiva, ki je sodeloval s komisijo pri ogledu podjetja, je povedal, da imajo v podjetju HTV komisijo, katere pa nihče ni seznanil z njenimi nalogami in zato tudi ne dela.

Za teden varnosti so prešli nekaj lepakov, niso pa podrobneje seznanjeni s to akcijo, ker se ni noben član kolektiva udeležil posveta, ki ga je sklical v ta namen komisija za varno delo pri občinskem sindikalnem svetu Metlika. Zelo slabo je poskrbljeno za zdravstveno zaščito v OBRTNEM PODJETJU KOVINAR — DOBOVA, kjer imajo člani kolektiva kar v delavnici garderobo in tudi malico uporabljajo kar za mizo v delovnem prostoru.

V resen opomin nam je lahko primer KERAMIKE V NOvem MESTU, kjer so v oddelku za glaziranje pečilo od 8 zaposlenih oseb 3 teže obolele, 5 pa laže. Vodstvo podjetja do nedavnega slah ni posvečalo nobene pozornosti higijensko-tehnični varnosti in je zaradi tega nrišlo do poklicnih obolenj pri delu s svinčeno glajenko.

Vsekakor bo naš nadaljnji politični in ekonomski razvoj z vse večjo neposredno odgovornostjo organov samoupravljanja v gospodarstvu in organov družbenega upravljanja v javnih službah voljal na stalno izboljševanje življenjskih in delovnih pogojev. V zvezi s tem bo treba nenehno skrbeti za hitrejšo in uspešnejšo odpravo vseh tistih slabosti, ki kvarno vplivajo na zdravje in nesrečno življenje delovnih ljudi.

Ce hočemo dobro gospodariti, je treba organizirati dela, delovne pogoje, metode dela, tehnološke postopke in druge huznane vidike v temeljnih načelih varnosti pri delu.

RUDI HRVATIN

Predsednik OLO tov. Niko Selopavlovič je v tehnični razpravi opisal predvsem velike napore, ki nas čakajo pri uresničevanju programa; naša gospodarska osnova je sorazmerno nizka, zato bo pametno združevanje sredstev, združenost s prizadevanji proti birokratskemu lokalizmu, velikega pomena

ljudem moramo zato omogočati, da bodo od nas prevzeli naloge, nadaljevali našo politiko ter razvijali gospodarstvo. Uspešna izpolnitev tega programa je odvisna od tega, kako bomo skrbeli za ljudi, za naše kadre, saj bomo lahko le tako velika sredstva, ki smo jih za njihovo vzgojo porabili, do največje mere izkoristili.

Lasina sredstva — osnova nadaljnjega razvoja

Ugotovili smo, da bomo morali 58 odst. sredstev za naložbe v gospodarstvu zbrati sami. Morda je to na prvi pogled videti malo in v nasprotju z decentralizacijo materialne osnove, saj nenehno poudarjamo, da jo prenašamo navzdol na komuno. Svoja sredstva pa bomo lahko znatno povečali, če bomo preudarno izkoristili možnosti, ki se nam ponujajo pri gradnji večjih objektov zaradi ugodnih mednarodnih kreditnih sporazumov. Za uvoz opreme z Vzhoda je podpi-

Tokrat je bila prvič uresničena pobuda, da bi bile seje-OLO v raznih krajih in ne le v Novem mestu. Tokrat so se odborniki sešli v Vidnu-Krškem. Po seji so si člani obeh okrajnih zborov z zanimanjem ogledali potek proizvodnje v tovarni papirja in celuloze na Vidnu. — Na sliki: odborniki ob proizvodnih napravah v tovarni papirja DJURO SALAJ

RESOLUCIJA O PROGRAMU

PERSPEKTIVNEGA RAZVOJA OKRAJA NOVO MESTO ZA RAZDOBJE 1961-1965

Okrajni ljudski odbor Novo mesto je na skupni seji okrajnega zbora in zbora proizvajalcev 15. nov. 1961 poslušal poročilo o programu perspektivnega razvoja okraja Novo mesto za razdobje 1961-1965 in razpravljalo o programu na ločenih sejah ter nato sprejel

RESOLUCIJO o programu perspektivnega razvoja okraja Novo mesto za razdobje 1961-1965

Okrajni ljudski odbor Novo mesto ugotavlja, da program perspektivnega razvoja okraja Novo mesto za razdobje 1961-1965 temelji na doseženih uspehih dosedanjega razvoja, upošteva možnosti, ki se nakazujejo za gospodarski in družbeni razvoj v prihodnje, ter se aktivno vključuje v družbeni plan gospodarskega razvoja Jugoslavije in program perspektivnega razvoja LR Slovenije za razdobje 1961-1965.

Pri tem so upoštevani politični cilji in smernice, sprejete na plenumu okrajnega odbora SZDL.

Program daje občinam ter gospodarskim in drugim organizacijam osnove in smer za načrtovanje gospodarskega in splošno družbenega razvoja, pri čemer računata z njihovim najširšim aktivnim vključevanjem, ob maksimalnem upoštevanju objektivnih ekonomskih pogojev ter najširše iniciative.

● Pet osnovnih značilnosti

Osnovne značilnosti programa v prihodnjem obdobju so:

- hiter in skladen razvoj gospodarstva in s tem povežana nadaljnja krepitev socialističnih družbenih odnosov ter uveljavljanje enotnosti v komunalnem bančnem sistemu;
- porast storilnosti dela in le v skladu s tem povečanje osebnih dohodkov;
- povečana skrb za kadre in izboljšanje kadrovske politike;
- izboljšanje življenjske ravni in
- nadaljnja razširitev materialne podlage delavskega in družbenega upravljanja.

Okrajni ljudski odbor Novo mesto smatra, da je v zvezi s programom, ki ga sprejema, treba poudariti zlasti naslednje značilnosti in naloge:

1) Bodoči razvoj temelji na nadaljnji rasti proizvodnih sil, ob visoki stopnji povečanja obsega proizvodnje in storitev v višini 106,3%, s čimer bi se znatno močneje približali povprečju republiškega gospodarskega potenciala. Razlika med okrajnim in republiškim povprečjem — izražena v narodnem dohodku na prebivalca — bi se tako zmanjšala od 40% v letu 1960 na 26% v letu 1965.

● Predvsem: industrija, kmetijstvo, gozdarstvo, turizem in promet

Težišče gospodarskega razvoja v bodočem obdobju bo predvsem:

- na industriji, kjer bodoči razvoj temelji zlasti na naših obstoječih proizvodnih zmogljivostih in na naših potencialnih možnostih, predvsem na prirodnih pogojih;
- na kmetijstvu, kjer je dan poseben poudarek živinorejski proizvodnji in intenzivnejšemu izkoriščanju kmetijskih zemljišč, v zvezi s tem pa močnemu povečanju površin v družbenem sektorju ter porast zmogljivosti v živinoreji;
- na gozdarstvu s spremembo načina gojenja in varstva, urejevanja ter izkoriščanja gozdov, upoštevaajoč krčenje gozdov ter uvajanje plantažnih in intenzivnih nasadov;
- na turizmu s sistematičnim izkoriščanjem posebnosti turističnih področij ter načrtnim urejanjem in izgradnjo posameznih turističnih krajev ter

- v izboljšanju prometnega omrežja, kar je pogoj za uspešno rast našega gospodarstva.

V tem smislu naj bi se v bodočem obdobju dosegel čim skladnejši razvoj vseh gospodarskih panog in dejavnosti.

Za bodoče obdobje pa ni značilen samo hiter porast celotne proizvodnje, temveč tudi kakovostne spremembe v njeni strukturi, ki se odražajo v nadaljnji krepitvi socialističnih družbenih odnosov. V letu 1965 bi tako odpadlo na socialistični sektor že okoli 83,8 odst. skupne proizvodnje.

Najpomembnejše spremembe v tem pogledu bodo dosežene na področju kmetijstva, kjer bi na družbeno organizirano proizvodnjo odpadlo

okoli 92 odst. vseh tržnih presežkov.

● Vse večja zaposlitev žensk

2) Hitrejši razvoj celotne proizvodnje bo temeljil predvsem:

- na izkoriščanju vseh obstoječih in novo predvidenih zmogljivosti ter razvijanju raziskovalne dejavnosti;
- na povečanju investicij, ob enakovrednem upoštevanju vlaganj v osnovna in obratna sredstva ter ob povečani udeležbi splošno družbenih dejavnosti v skupnih investicijah;
- na ustreznem povečanju števila zaposlenih, pri čemer bo potrebno posebej proučiti možnost večje zaposlitve ženske delovne sile;
- na močnejšem porastu storilnosti dela v vseh gospodarskih panogah, zlasti pa v industriji in kmetijstvu;
- delovna storilnost mora biti osnova za hitrejši razvoj proizvodnih sil, istočasno pa pogoj za povečanje osebne potrošnje in družbenega standarda ter za stabilnost osebnih dohodkov ter
- na povečani skrbi za pridobivanje in izpopolnjevanje strokovnih, še posebej pa vodilnih kadrov.

3) Predvideni porast gospodarskega potenciala bo omogočil tudi močnejše povečanje osebne potrošnje in družbenega standarda prebivalstva. To bo obenem spodbudilo in pogoj za večjo proizvodnjo.

4) Okrajni ljudski odbor Novo mesto smatra, da je v programu predvideno povečanje osebne potrošnje in predvideni odnos med investicijami za razvoj gospodarstva in družbenega standarda v skladu s postavljenimi nalogami za razvoj gospodarstva in splošnih družbenih dejavnosti ter za stalno izboljševanje življenjskih pogojev delovnih ljudi.

5) Nadaljnja demokratizacija delavskega upravljanja, zlasti ustanavljanje organov samoupravljanja v obratih in ekonomskih enotah gospodarskih organizacij, bo v še večji meri kot doslej omogočilo neposrednim proizvajalcem vpliv na poslovanje in razdelitev dohodka v podjetju.

S tem se bo povečalo njihovo zanimanje za večjo storilnost dela, ostanki preživljenih ekonomskih odnosov pa se bodo odpravljali. Na tej podlagi in na temelju nove delitve dohodka gospodarskih organizacij se predvideva še nadalje porast sredstev, s katerimi bodo razpolagali delovni kolektivi. V zvezi s tem bodo gospodarske organizacije povečale vlaganja lastnih sredstev v investicije.

V prihodnjem obdobju bo odpadlo na sredstva gospodarskih organizacij okoli 41 odst. vseh sredstev, ki bodo vložena za razvoj gospodarstva. S povečano materialno osnovo delovnih kolektivov za nadaljnji razvoj proizvodnih sil in družbenega standarda pa bo treba računati tudi pri splošni investicijski politiki ter v zvezi s tem upoštevati samostojno odločanje delovnih kolektivov in njihov neposredni ekonomski interes pri vlaganju sredstev, s katerimi razpolagajo.

● Za višjo življenjsko raven

Za doseg porasta osebne potrošnje je potrebno predvsem:

- da se predvideni program skladno izpolnjuje,
- da se delovna storilnost čim bolj poveča in osebni dohodki v gospodarskih organizacijah oblikujejo v skladu s povečanjem delovne storilnosti,
- da občinski ljudski odbori in organi družbenega upravljanja v večji meri skrbijo za nadaljnji razvoj tistih dejavnosti, ki vplivajo na povečanje življenjske ravni ter
- da pri tem sodelujejo družbene in politične organizacije.

Nagla urbanizacija področja okraja, vedno hitrejša spreminjanje strukture v korist mestnega prebivalstva, korist

industrije in rast večjih središč zahtevajo pospešen razvoj dejavnosti družbenega standarda.

Zato je v bodočem obdobju potreben skladnejši razvoj prometa, trgovine, gostinstva, obrti in drugih gospodarskih dejavnosti, ki neposredno vplivajo na družbeni standard.

Istočasno je treba močneje razvijati tudi vse splošne družbene dejavnosti, od katerih so življenjske razmere prebivalstva neposredno odvisne, kot so: šolstvo, kulturne dejavnosti, zdravstvene službe, socialno varstvo, rekreacija in razvedrilo, še posebno pa stanovanjsko-komunalna izgradnja.

Pri tem je treba hitreje pridobivati zlasti nove šolske prostore ter nove zdravstvene zmogljivosti.

Pri stanovanjski in komunalni graditvi je treba najti take urbanistične rešitve, ki bodo omogočale razvoj vseh oblik skrbi za delovnega človeka. Krepiti je treba stanovanjske skupnosti in razvijati družbeno prehrano, pri čemer je treba dati prednost ustanavljanju splošnih oziroma skupnih obratov družbene prehrane.

V skladu z naglo urbanizacijo ter hitrejšim porastom potreb v večjih središčih in industrijskih naseljih je treba sredstva za razvoj družbenega standarda usmeriti prvenstveno v ta nastajajoča urbana središča. Največ pozornosti je treba posvetiti gradnji stanovanj, zlasti za osebe, zaposlene v industriji, kmetijstvu, gozdarstvu, šolstvu in zdravstvu.

6) Okrajni ljudski odbor Novo mesto sprejema program perspektivnega razvoja okraja Novo mesto za razdobje 1961-1965 kot osnovo za bodoči gospodarski in splošni družbeni razvoj okraja Novo mesto.

Pristojni organ OLO bo pripravil predloge letnih družbenih planov v skladu s tem programom. Občine, gospodarske organizacije, samostojni zavodi in druge organizacije, ki sodelujejo pri gospodarskem razvoju ter pri razvoju osebne potrošnje in družbenega standarda, pa naj vkladajo svoje perspektivne programe in družbene plane ter svoje gospodarske ali splošne družbene dejavnosti z načeli, smernicami in nalogami, postavljenimi v tem programu.

Predsednik okrajnega ljud. odbora: Niko Belopavlovič

Predsednik okrajnega zbora: Stane Nunčič

Predsednik zbora proizvajalcev: Ivan Kočevar

Po dokončanih rekonstrukcijah bo izdelovala Tovarna šivalnih strojev na MIRNI na leto po 20.000 strojev

● V ospredju: nadaljnji razvoj komune

6) Intenzivnost gospodarskega razvoja ter povečana materialna osnova za razvoj družbenega standarda bosta omogočili še večje razvijanje in uveljavljanje komunalnega sistema.

Komuna bo vse bolj postajala tista teritorialna družbena skupnost, v kateri bo treba, v skladu z neposrednimi potrebami splošnega pomena in individualnih interesov, odločati o odnosih v razdelitvi razpoložljivih sredstev na osebno, splošno in investicijsko potrošnjo.

Zato bodo morali ljudski odbori komun čim bolj izvesti organizacijo svojega poslovanja.

Ustrezno se bodo razvijali tudi krajevni odbori, katerim bo treba zagotoviti primerna sredstva, ki bi se zbirala v krajevnih skladih.

V večjih stanovanjskih naseljih pa bo treba hitreje razvijati stanovanjske skupnosti.

Službam in dejavnostim, katerih pomen presega področje posameznih komun, je treba zagotoviti pogoje za uspešno poslovanje na temelju medsebojnih sporazumov ljudskih odborov, predvsem v skupnosti komun.

● Program je temelj za ves bodoči napredek okraja

Okrajni ljudski odbor Novo mesto sprejema program perspektivnega razvoja okraja Novo mesto za razdobje 1961-1965 kot osnovo za bodoči gospodarski in splošni družbeni razvoj okraja Novo mesto.

Pristojni organ OLO bo pripravil predloge letnih družbenih planov v skladu s tem programom. Občine, gospodarske organizacije, samostojni zavodi in druge organizacije, ki sodelujejo pri gospodarskem razvoju ter pri razvoju osebne potrošnje in družbenega standarda, pa naj vkladajo svoje perspektivne programe in družbene plane ter svoje gospodarske ali splošne družbene dejavnosti z načeli, smernicami in nalogami, postavljenimi v tem programu.

Predsednik okrajnega ljud. odbora: Niko Belopavlovič

Predsednik okrajnega zbora: Stane Nunčič

Predsednik zbora proizvajalcev: Ivan Kočevar

Iz kombinata — tovarne celuloze in papirja »DJURO SALAJ« v Vidmu-Krškem: pripravljeno sekanico potiska »polža« v nadaljnjo predelavo.

KAKO DELAJO SVETI PRI OBCINSKIH LJUDSKIH ODBORIH

Za razvoj šolstva in kulture v občini Videm-Krško

Svet za šolstvo, prosveto in kulturo ObLO je 3. novembra razpravljalo o personalnih vprašanjih v šolstvu in o kulturno-prosvetni problematiki.

Svet je sprejel več pomembnih sklepov, ki bodo močno prispevali k nadaljnjemu razvoju šolstva in kulture v občini Videm-Krško. Med drugim je sklenil, naj delujejo otroški vrtci od 7. do 14. ure, na prihodnji seji naj se razpravlja o pravih šolter se v ta namen izvoli komisija, ki bo pravila pregledala. Vodjem mlečnih kuhinj se s 1. januarjem priznajo nagrade. Do 1. 1. 1962 morajo opraviti strokovne izpite vsi tisti prosvetni delavci, ki izpitov še nimajo imajo pa že pogoje za njih. Kdor tega izpita ne bo opravil, bo preveden v honorarnega uslužbenca. Za upraviteljico šole v Črneči vasi je bila ljudskemu odboru predlagana Marija Jenškovec. Svet je odobril šolam na Senovem, v Leskovcu-Senušah, v Brestanici, v Vidmu-Dolenji vasi, v Krškem, na Raki, v Kostanjevič-Črneči vasi in Podbočju-Gradeu pravico do namestitve administrativne moči ali tajnika. Preos personalnih poslov iz ObLO na šole mora biti opravljen do novega leta. Svet je nadalje predlagal, naj se manjše šole priključijo k matičnim šolam: šola v Črneči vasi h Kostanjevič-Črneči, Gradec k Podbočju, Dolenja vas k Vidmu in Senuše k Leskovcu. Priključene šole ostanejo samostojne, imajo svojega upravitelja in svoj šolski odbor, le finančno poslovanje je skupno. Matična šola je dolžna družnični šoli nuditi upravno in pedagoško pomoč.

Na seji sveta je bilo tudi prebrano poročilo o kulturno-prosvetni problematiki: Občina Videm-Krško ima 26.323 prebivalcev, od tega je delavcev in uslužbencev 11.987 ali 44 odst., kmetov 11.253 ali 42 odst., ostalih pa 3.083 ali 14 odst.

Za kulturni razvoj odraslih skrbi delavska univerza, 9 prosvetnih društev in 3 Svobode ali po eno društvo na 2.208 prebivalcev, kar je za 208 ljudi manj od okrajnega povprečja. V vseh družtvih pa je vključenih samo 988 ljudi ali 3,7 odst. vsega prebivalstva, odn. 82 članov na društvo. Po socialnem sestavu je v družtvih: delavcev 340 ali 34 odst., uslužbencev 307 ali 31 odst., kmetov 157 ali 16 odst. in ostalih 184 ali 19 odst.

Svet je sklenil, da naj bi se v društva vključilo čimveč ljudi. Z okrožnico bo priporočil vsem družbenim in političnim organizacijam, naj se njihovi člani vključijo v Svobodo. Gornji podatki dokazujejo, da je v družtvih premalo ljudi. Društvom se zastavljajo naloge, naj širijo kulturo med najširše množice. Društva ne smejo razpravljati samo o ustanovitvah sekcij, naslanjati se morajo na svoje programe v katere je treba uvrščati vse mogoče oblike, ki pomagajo širiti zanimanje za kulturo. Zato jih je nujno treba denarno podpreti, ker slabi materialni pogoji zavirajo napredek prosvete in kulture.

Svet je razpravljalo še o nezadovoljivem stanju kulturnih dvoran prosvetnih društev in o njihovem lastništvu ter sklenil predlagati

občinskemu ljudskemu odboru, naj bi načrtno pričel reševati tudi ta problem. Svet se je zavezal za poživitev klubskega življenja v Vidmu-Krškem in za ustanovitev občinske knjižnice v Krškem. Občinska knjižnica naj bi pomagala pri organiziranju podružničnih potujočih knjižnic za podeželje. Knjižnica v Krškem se preimenuje v Občinsko knjižnico.

Na področju občine je več kulturnih spomenikov, ki bi morali biti že zdavnaj v spomeniškem varstvu. Zato je občinski ljudski

odbor sprejel v službo arheologinjo Marjanco Uršič in ji poveril spomeniško varstvo. Svet je sklenil predlagati občinskemu ljudskemu odboru, naj ustanovi občinski zavod za spomeniško varstvo.

Nedavno je bila v Krškem ustanovljena likovna šola, ki jo vodi prof. Miroslav Kugler.

Svet je soglašal, naj se volitve v nove šolske odbore in pionirske starsešinske svete izvedejo do 15. decembra.

Na seji sveta so sprejeli še več sklepov, ki bodo nedvomno močno razgibali razvoj šolstva, prosvete in kulture v občini Videm-Krško.

Drago Kastelic

KMETIJSTVO v osemletke!

»No, bo pa Janez ostal doma, ker je v šoli zaostal.« Tako prav pogosto slišimo v Beli krajini, ko odločajo, kdo bo ostal na kmetiji. Janez res ostane doma, doma pa ostane še vrsta Janezov, ki jim šola ni bila pri srcu. Tone in Tine morata končati osemletko, da se lahko izučita za mizarja ali kovača. Biti morata še vajenca in pomočnika, da postaneta lahko mojstra svojega poklica, da obdelujeta les in železo. Kaj pa Janez, ki ni končal osnovne šole in nima opraviti le z železom in lesom, pač pa z živimi stvarmi? Vrsta rastlin, vrsta živali, njih pravilna prehrana in oskrba mora biti znana Janezu, če hoče biti tudi on mojster svojega poklica. Zato mora poznati kemijo, biologijo, pedologijo (veda o sestavi tal) pa še marsikaj. Toda Janez tega ne ve. In kako naj ve? Saj ni hodil v šolo zato, da bo ostal doma na kmetiji.

Ko razpravljamo o zaostalosti belokranjskega kmetijstva, se vedno znova zaustavljamo pri odgovoru: »Dajte nam denar, kredit, regres, umetna gnojila!«

Tri stanovanja za trgovske delavce

Kolektiv trgovskega podjetja »Ljudska potrošnja« v Brežicah je letos odkupil od občine stanovanja v vrednosti 2 milijona in 600 tisoč dinarjev. Pripravljajo se tudi na gradnjo dveh enosobnih podstrešnih stanovanj, ki bosta skupaj veljali 3 milijone dinarjev. Stanovanji bodo uredili v upravni stavbi, za gradnjo pa bodo uporabili gradbeni material, ki ga bodo dobili pri rušenju vmesnih zidov, ko bodo preurejali in pripravljali novo blagovnico. Tudi pri gradnji obeh stanovanj bo težaška dela opravil kolektiv sam.

ZA PITANJE PRAŠIČEV samo

ker pospešuje debeljenje! Proizvaja Drogerija, Ljubljana

POLEMKA Z BREŽISKIM ZDRAVSTVENIM DOMOM

Se enkrat: Kje so meje in morala?

Kolektiv zdravstvenega doma v Brežicah je bil v svojem odgovoru — Dol. list, 10. novembra — na nas prvi sestavek zelo zgovoren. Ršec odgovora je zelo spretno vselej nameril in vseeno našega sestavka in se spustil v polemiko okoli nedostvemu »govornosti«. Čudimo se, odkod kolektivna zgovornost, ko se njegov predstavnik na seji zobra proizvajalcev v Brežicah ni znal niti z besedico postaviti v bran upraviceni kritiki proizvajalcev: Vsekakor je bilo težko odgovoriti odborniku, ki je vprašal: »Odkod vam pravica o takšnih prejemkih? Direktor v podjetju, ki posluje s 120 ljudmi in ustvarja 200 milijonov din bruto proizvoda, prejema 50 tisoč na mesec. Vi poslujete z denarjem, ki smo ga ustvarili mi; zakaj torej bi bili vaši prejemki višji?«

Nismo v strahu, da bi Zdravstveni dom v Brežicah porabil dotacijo OZSZ v druge namene, še vedno pa smo močno v strahu, da dotacije v bodoče ne bo več dobil.

Glede stanovanj pa toliko: uslužbenci brežiškega Zdravstvenega doma uporabljajo 5 stanovanj družbene lastnine; 3 izmed njih so občinska, 2 pa sta last bolnišnice. Dostojno niso še za nobeno stanovanje prispevali niti dinarja. O 5 milijonih kredita, ki so ga »velikodušno« odstopili bolnišnici, pa smo izvedeli, da je bolnišnica s temi in svojimi sredstvi zgradila stavbo, v kateri ima Zdravstveni dom 2 stanovanj, anuitete in obresti pa v celoti vrača bolnišnica! Zakaj so se v odgovoru obregnili zgolj ob formulaciji, da je predstavnik občine postavil njihovega zastopnika pred vrata, nič pa ne povedo o tem, kakšen je bil uspeh obiska? O »nerazumevanju na meročajnih mesilih« in o stomatologu, ki ni dobil stanovanja in je službo odpovedal, pa je treba pristaviti le, da je bila to samska zdravnica, ki je zahtevala trosobno stanovanje (podatke o tem smo dobili na občini in v bolnišnici).

Kolektivno čestitamo k ugotovitvi, da dežurna služba zadovoljivo deluje, mistimo pa, da so za oceno merodajni pacienti, ki o njej sodijo drugače! K zlobnemu naminu v odgovoru, ko uporabljajo našo prisposobo o mejah morale in pravice in se sprašujejo, kje smo dobili podatke, bi pribili samo to: zelo prozorna je težnja, prikazati naš sestavek kot posledico neinformiranosti. Poudarjamo, da smo večji del podatkov dobili na javni seji zborna proizvajalcev in v poročilu, ki je bilo tam prebrano. Iluzorno mešetarjenje z odstotki delitve in opravičevanje v drugem in tretjem stolpcu odgovora se ne tiče

samo našega lista, ampak tudi zbora proizvajalcev in komisije, ki je poročilo pripravila (prepričani smo, da na podlagi avtentičnih podatkov). Ker smo podatke dobili iz teh virov, smatramo, da je nečestno in nemoralno s parafraziranjem v odgovoru ugotavljati, da je pravi donos delitve drugačen! Kolektiv tudi opozarjamo, da smo v našem sestavku uporabili pravičen izraz »posvetovanje« in ne »sestaneke« kot to trdijo oni! Mislimo, da je od poplave besed v odgovoru ostalo sedaj dokaj malo dejstev.

Korekne zavete so mnogo gojile in razočarani smo, ko ugotovljamo, da je Zdravstveni dom v Brežicah slab razvojni namen novega gojavarskega sistema in nove celovite donodke ter da se je ob kritiki svojega pravilnika nepravilno zaviil v uzaljeno samotjubje. Razočarani smo toliko bolj zato, ker ima Zdravstveni dom v neposredni bližini dovolj lepih primerov, kakšen naj bo pravilnik! Večina kolektivov v Brežicah jih je že izdelala, videti pa je, da je večji del prejemkov pod okrajnim povprečjem. Direktor podjetja, ki ustvarja 1 milijardo in 700 milijonov bruto proizvoda na leto, bo skupaj s pavšalom dobival na mesec le 63 tisoč dinarjev! V odgovoru trdi Zdravstveni dom, da so prejemki v vseh zdravstvenih domovih Spod. Posavja »več ali manj izenačeni« in se boje tega, da bi bili pri njih nižji! Kako le, da bodo imeli zdravniki specialiste v brežiški bolnišnici nižje prejemke? Javnosti prepučamo dokončno presojo!

Brez dvoma so morali vsi kolektivni vložiti v izdelavo pravilnikov nemalo truda, navzlic temu pa so pravilniki dobri in slabi. Ta, ki so ga izdelali v Zdravstvenem domu v Brežicah, je na žalost slab! Povedali bi radi še to: dokaj neprepričljiv argument je izplačilna kuverta, s katero nekdo pomahuje, češ »le toliko kot je napisano tu, sem dobila, hkrati pa opozarja tiste, ki so videli plačilno listo, na uradno tajnost!

Po obsodbi, ki je bila izrečena na seji zbora proizvajalcev v Brežicah in po tem, ko je občinski komite ZK v Brežicah na zadnji seji enoglasno ocenil pravilnik brežiškega Zdravstvenega doma kot nezdrav, pač ne moremo smatrati polemike, ki se je razvila v našem listu, zgolj kot nekakšen spor med Dolenjskim listom in Zdravstvenim domom. Obsodili smo nezdrav pojav, ki je v zdravstvu na žalost splošen, ki pa je v konkretnem primeru Zdravstvenega doma v Brežicah dobil zelo hude oblike.

Ponovno ugotavljamo, da si skupina ljudi (izraza kolektiv v tem primeru ne moremo uporabiti) v naši družbi ne more mimo veljavnih norm, mimo kipečega razvoja na ostalih področjih sama krojiti svojih načel in svojih meril. Se posebej pa tega ne more, če so ta načela in merila v nasprotju s tem kar družba boče!

Po vsem tem sodimo, da bo Zdravstveni dom v Brežicah na kritiko odgovoril najboljšo takrat, ko bo svoj pravilnik popravil!

Naši fantje iz Sarajeva

pozdravljajo domače, znance in prijatelje ter jim čestitajo za 29. november. Ferdo Skaria iz Sentruperta, Lojze Ravnikar in Jože Obštetar iz Mokronoga.

OGLEDALO

V Crnomlju so sklicali občinsko konferenco žena. Nekaj dni poprej so poslali vabila. 60 ženam in 40 moškim, predvsem predstavnikom družbenih organizacij in podjetij. V veliki sejni dvorani ObLO Crnomelj, kjer naj bi bila ta konferenca, pa se je v petek, 17. novembra, 8 precejšnjo zamudo zbrala le polovica povabljenih žena (največ iz

»Možakarjev« pa ni bilo ...

oddaljenih krajev) in 5 do 6 moških (predstavniški političnih organizacij), torej le osmina povabljenec. — Sekretar SZDL je pred »pričetkom« konference ponovno obvestil tiste Crnomeljčane, ki so dobili vabila. — Kasneje so tolmačili, da sta predsednik in podpredsednik ObLO službeno odsotna, da načelniki oddelkov »službeno« potujejo, nekateri pa so »na dopustu«. Bilo je slišati tudi pripombe, da so vabila res dobili, toda nekateri »mnogo prepozno« in so nato »potovali« drugam, »na dveh mestih pa se hkrati tudi na da biti«. Prizadete žene so odgovarjale: »Možakarji se premalo zanimajo za naše delo. Če bi jih že zaradi prejšnjih izostankov trdno prijeli, bi danes lahko bila konferenca.« — Prav tako je prišlo na dan vprašanje, kdo naj plača kosilo, ki so ga za udeležence konference pripravljali v gostinskem podjetju. Skratka: pojavila se je poplava vprašanj, in to samo zaradi neresnosti pri razumevanju ženskih problemov. Najbrž bi bil tudi poskus, da bi imel konferenco samo zaradi »konference«, popolnoma jalov, zato se bo pač treba vnovič sestati. — Ob tem primeru velja opozoriti še na nekaj: kam vodi taka politika ObLO? Ali naj bo ženska konferenca le formalnost, da »ugodimo ženam, ki hočejo zahtevati svoje«, ali pa tribuna, kjer se žene morejo pogovoriti o svojih problemih. Socialistična družba je status žene popolnoma izravnala z moškim, zategadelj se nam zdi toliko bolj čudno, da ponekod tega še ne »morejo« oziroma nočejo razumeti. In ker prav v črnomljski komuni v proizvodnji zaposlujejo čedalje več žena, je odpravljanje ženskih problemov še toliko bolj vredno obsodbe.

KRMELJ KRMELJ

Potrošniki premoga!

Kupujte najboljši in najcenejši slovenski lignit! Znižanje cen posameznih vrst od 150 do 370 din pri toni, razen tega znižani prevozni stroški!

Rudnik Krmelj

OB 26. NOVEMBRU — PRAZNIKU METLIŠKE OBCINE

Novo na vsakem koraku

Na sprejehu po Metliki našli povsod na prijetna presenečenja: nova podjetja, nova poslopja, novi nasadi, nove prodajalne, da tudi ljudje so kakor prenovljeni. Odkar so pred nekaj leti pričeli lice Metlike načrtno urejati, sta se v njej na prikupen način združili v prav enovito celoto stara posebnost ter vitkost in enostavnost sodobnih gradenj.

Tehnika, napredek in rastoči standard so segli tudi v to na videz odmaknjeno občino, ki se je zadnja leta sama v sebi tiho pripravljala na naskok in vztrajno napredovala ped za pedjo. Leta 1954 sta bila v vsej občini samo dva osebna avtomobila, danes jih je samo v Metliki preko 30, da ne omenimo motornih dvokoles, mopedov in drugih lažjih vozil. Pet televizorjev, med njimi dva kar na podeželju, tudi nekaj pomeni, radijske sprejemnike pa bi najbrž težko prešteli, toliko jih je. Razvoja seveda ne moremo ocenjevati s številom televizorjev in osebnih avtomobilov, gotovo ne. Raje prisluhnimo bitju in utripu metliške komune, pa bo mo spoznali še mnogo novega in razveseljivega ter našli nove dokaze, o hitrem razvoju!

Skromni začetki in veliki obeti

Metliška komuna je v preteklosti dobila dokaj skromne gospodarske osnove: vinsko klet, BETI in obrat Novoteks. To so bile resda samo osnove, ki nujno potrebujejo dopolnitve. Navzlic vsemu je skromno gospodarstvo posebno v zadnjih letih doseglo lep razvoj. Toda skromne osnove nudijo le skromne možnosti za razvoj. Dobremu gospodarju zadošča tudi majhen kapital. V metliški komuni so to kaj hitro ugotovili in izdali program, ki bo s sorazmerno majhnimi naložbami — takšnimi, ki jih bo komuna zmogla — industrijsko proizvodnjo podvojil ali potrojil. Morda boste rekli: to je optimizem, toda načrti te vrste niso doslej v metliški komuni še nikdar ostali samo pri besedah. Majhen dokaz je BETI: od leta 1953, ko je dosegla 207 milijonov dinarjev proizvodnje, je proizvodnja nenehno povečevala in bo letos ustvarila 650 milijonov dinarjev vrednosti.

Prva naloga metliškega gospodarstva je dograditi obstoječe industrijske obrate

in jih opremiti z vsem, kar jim bo zagotovilo daljši razvoj. Polovico potrebnih sredstev bodo zbrali delovni kolektivi in komune s skrbnim gospodarjenjem, drugo polovico pa bodo dobili od družbe na raznih natečajih. Do leta 1965 morajo biti načrti uresničeni, bruto proizvod pa mora takrat doseči sedem milijard dinarjev.

K takšnim načrtom je mnogo pripomogel novi gospodarski sistem. Metliška komuna je brez večjih težav našla v njem svoj prostor »Zaman bomo čakali na pomoč od drugod, iz osnov, ki jih imamo, pa naj bodo še tako skromne, moramo gra-

O tej veliki težavi so dolgo razmišljali in iskali najboljše rešitev. Lani je občinski ljudski odbor Metlika s pomočjo nekaterih drugih organov ustanovil Zavod za zaposlovanje invalidov. V sodobno opremljeni delavnici je zaposlenih 60 ljudi, ki se pod strokovnim vodstvom priučujejo.

Če v proizvodnji delajo invalidi in če se vrhu vsega šele pručujejo, je treba na težave računati. Že ko so obrat ustanovili, so to upoštevali. Ker so zagotovili dovolj močne začetne osnove, gre brez večjih težav. Posamezniki, ki so prej živeli v breme družbe, se

za 83 hektarjev je že izdelan, pred nedavnim je bil na občini razgovor s prizadetimi vinogradniki. Domenili so se, kako dobiti 118 milijonov dinarjev sredstev v ta namen. To bo osnova za bodočji razvoj kmetijstva. Občina bo ukrepala tudi na področju sadjarstva, predvsem pa proti neracionalnemu izkoriščanju zemljišč. S primernimi odločbami bodo rešili vse pogostnejše primere, ko ljudje opuščajo obdelovanje zemlje, hkrati pa bodo v občini razvijali sadjarstvo in živinorejo. V kmetijstvo je bilo doslej vloženi vse premalo sredstev, zato bodo to v prihodnje nadoknadili.

Vse večje komunalne težave

V zaposlovanju ljudi je mnogo dobrega, z rastočo proizvodnjo se povečuje družbeni standard. V nerazviti občini, kot je Metlika, pa se vzporedno z naglim naraščanjem števila zaposlenih, pojavljajo mnogi komunalni problemi, ki jih prej ni bilo čutiti. Pekarija, ki je še pred nedavnim brez težav napekla dovolj kruha za vso Metliko, ne zadošča več. Šolski prostori so razmeščeni že po vsej Metliki. Varstvo otrok je postalo boleče, takoj ko so zrasli prvi industrijski obrati. Stanovanja pa so največja težava. Niti za strokovnjake, ki jih mlada industrija nujno terjaja, jih ni in prav zato je problem kadrov še vedno precej boleč. Tehniki, inženirji, agronomi, profesorji in učitelji, zdravniki in medicinski kadri prihajajo v Metliko in zahtevajo stanovanja, razvedrilo, razne kulturno-prosvetne usluge. Nagli razvoj je porinil v ospredje motorizacijo, ta pa zahteva asfalt. Cesta čez Gorjance še vedno čaka. Vodovod bo zdaj zdaj obnemogel sprlo rastoče potrebe, pa tudi letošnje sušno poletje je dokazalo, da je treba resno razmišljati o novem metliškem vodovodu. Vprašanje pitne vode je tesno povezano z zdravjem prebivalstva. Še veliko težav bo treba premagati; s pomočjo močnega gospodarstva, tega Metlika že ima, pa bo šlo prav gotovo laže!

Prebivalci metliške občine se zavedajo, da turizem, ki jih obiščejo, ne morejo nuditi tega, kar želijo, niti sedaj, ko jih zaradi slabe gorjanske ceste prihaja zelo malo. Toliko teže pa bo zah-

V noči od 26. na 27. november 1942 so borci Cankarjeve brigade, Vzhodnodolenjskega odreda in XIII. proletarske hrvaške brigade napadli in likvidirali belogardistično postojanko na Suhorju. 26. november je vsako leto praznik metliške komune.

Letos ga praznujejo povsem drugače kot doslej. Leta 1954 je bilo v občini komaj 125 zaposlenih, danes jih je že 1.000. Še pred nekaj leti je ustvarjalo kmetijstvo 80 odst. bruto proizvoda, industrija pa le 20 odst. Letos bo razmerje prav obratno: industrija bo ustvarila za 2 milijardi 700 milijonov din vrednosti, kmetijstvo pa 825 milijonov din. Letošnji uspehi skrivajo v sebi tudi lepe obete za prihodnost. Gospodarstvo se je že tolikanj razvilo, da bo razvoj v bodoče hitrejši. Že v letu 1965 bo metliška komuna s sorazmerno majhnimi naložbami dosegla 7 milijard bruto proizvoda.

Boja za obstanek, ki je občane spremljal vse do letos, ni več. Mlada industrija se je razmahnila, v domači komuni bo odslej dovolj kruha za vse, ki bodo hoteli delati. Vedno več ga bo. Prav to pa daje posebno slovesno obeležje letošnjemu občinskemu prazniku.

Pogled v konfekcijsko delavnico Zavoda za zaposlovanje invalidov v Metliki, kjer se ob 35 najosobnejših šivalnih strojih pod vodstvom obrtniških strokovnjakov priučujejo invalidi delu. Od tu gre prenekatera delavka kot enakovredna proizvajalka v redno proizvodnjo

dit! jutrišnji dan! — takšno pravilo so izluščili iz novega gospodarskega sistema. In prav to pravilo vsebuje vse tisto, česar doslej ni bilo, vsebuje kralj novega, naravnega gospodarskega razvoja, ki je hkrati največji porok, da bodo občani tako velike načrte ustvarili.

Za delo manj zmožni: problem komune

Na podeželju živi nekaj sto ljudi, ki so bodisi zaradi revnega življenja v preteklosti, bodisi zaradi posledic vojne in revolucije za delo manj zmožni. Med njimi je precej invalidov, ki niso sposobni za težja dela, dokaj pa je duševno zaostalih in telesno okrnjenih, ki potrebujejo poseben postopek priučevanja za delo. V komuni z nerazvito gospodarsko osnovo lahko postane nekaj sto takšnih občanov kaj kmalu zelo pereč družbeni problem, ki je toliko obsežnejši, kolikor starejši je.

lahko zdaj zaradi nadvse humane pomoči te družbe s poklicem, ki so ga pridobili v zavodu, zaposlijo v proizvodnih podjetjih in postanejo koristni državljani.

Vinogradništvo, žvinoreja in poljedelstvo

Prihodnje leto bo začela komuna posvečati vso skrb kmetijstvu. Osnovnim industrijskim obratom je zagotovljen nemoten razvoj. Kmetijstvo, ki je bilo še pred nedavnim osnova panga gospodarstva, pa nujno zahteva pomoč.

V Metliki je vinska klet kot barka brez vode, pravijo Metličani v šali. V gradnjo te kleti je vložila družba znatna sredstva pod pogojem, da bodo kmetovalci obnovili vnograde ter vinski kleti zagotovili zadostne količine zdravih vin. Prva naloga, ki se je bo morala zadruga resno lotiti, je obnova vnoogradov. Program

tevam turizma ustreči, potem, ko bo gorjanska cesta preurejena in bo Bela krajina turistom dostopnejša. Ze zdaj se pripravljajo na to, čeprav je sredstev dokaj malo. Kot prvi turistični obrat so usposobili Vinomer druga zelo vabljiva izletniška točka pa bo preurejena zidnica na Veselici. Metlika bo prav kmalu morala imeti primerno opremljen hotel, ki bo nudil dovolj ugodja tudi zahtevnejšim turistom. Načrte zanj že pripravljajo in, kot upajo, bo prihodnje leto že pod streho. Torej tudi tu niso omagali ali se vdali!

NOVOTEKS: letos že 540 ton kvalitete preje

Obrat predilnice v Metliki svoj proizvodni načrt dosega, že vse leto pa se bje tih, zagrozen boj za kvaliteto preje. Odkar so uvedli ekonomske enote, so se delavke pričele res poglabljati v delo. 226 ljudi dela v treh izmenah; tretjo izmeno so uvedli že julija lani. V prvem polletju letos je storilnost porasla za 7 odst., prejemi pa so se, odkar so uvedli ekonomske enote, v enakem razdobju povečali v primerjavi z lanskim letom za povprečno 12,6 odst. Vzrok so v povečanju storilnosti in v zmanjšanju poslovnih stroškov Povprečni zaslužek v obratu je že dosegel 18 tisoč dinarjev.

Kolektiv trdi, da je bilo nekaj neupravičenih kritik na račun zanemarjenosti

obrata, češ plače si delijo, reda na dvorišču in okoli stavbe pa ne znajo narediti. »Nismo bili leni in nemarni, le s pametjo smo delali! Poznali smo načrt gradnje in smo vedeli, po kakšnem vrstnem redu bomo obrat dogradili, zato nismo hoteli graditi nekaj, kar bi pozneje rušili!« Tako so povedali malce užaljeno in dodali: »Letos smo uredili obrat družbene prehrane s kuhinjo in obednico. Pravkar urejamo klimatske naprave in pripravljamo prostor za gredni agregat. V novem prizidku urejamo družbene prostore, za katere potrebujemo le še opremo. Imamo svoj svet ekonomske enote. Delavsko samoupravljanje se lepo uveljavlja.«

Zavod, ki rešuje socialne probleme

V mislih imamo spet Zavod za zaposlovanje invalidov v Metliki, o katerem smo že povedali nekaj besed. Začeli so lani z 1 milijonom 200 tisoč din obratnih sredstev in 6 šivalnimi stroji. Milijon sredstev je prapela občina Metlika, 200 tisoč pa občina Črnomelj. Za skromen začetek je to komaj zadoščalo. Pozneje so dobili še nekaj sredstev: od republiškega Zavoda za socialno zavarovanje 8 milijonov dinarjev dotacije, od republiškega zavoda za zaposlovanje delavcev 5 milijonov brezobrestnega posojila in od OLO Novo mesto 1 milijon dinarjev. Z dodatnimi sredstvi so kupili 35 novih električnih šivalnih strojev za konfekcijo s pripadajočim številom »speclak«.

Za mladi, nadvse pomembni obrat so največja težava osnovna sredstva. Mesečna proizvodnja se je od začetnih 1 milijon 200 tisoč din dvignila že na 6 milijonov dinarjev. Obratnih sredstev imajo 10 milijonov 500 tisoč din. Da dosežejo 6 milijonov dn mesečne proizvodnje, morajo imeti na zalogi za 3 milijone in pol surovin. Ker je prodaja stekla šele pred nedavnim, ko so zagotovili redno proizvodnjo, imajo na zalogi za blizu 6 milijonov din izdelkov. Dokler niso imeli dovolj prakse, so morali v proizvodnji poskušati marsikaj, posledica pa je precejšnje število artiklov, ki so jih pozneje opustili, majhne kolekcije pa je težko prodati. Če pristejemo še 7 milijonov dinarjev, kolikor so jim dolžne trgovine, je obratnih sredstev kar za 6 milijonov premalo. Težave so brez dvoma zgolj začetne, kolektiv pa jih bo zdaj, ko je najhujše že za njim, moral počasi načeti tudi sam. Brez dvoma pa bi bila po-

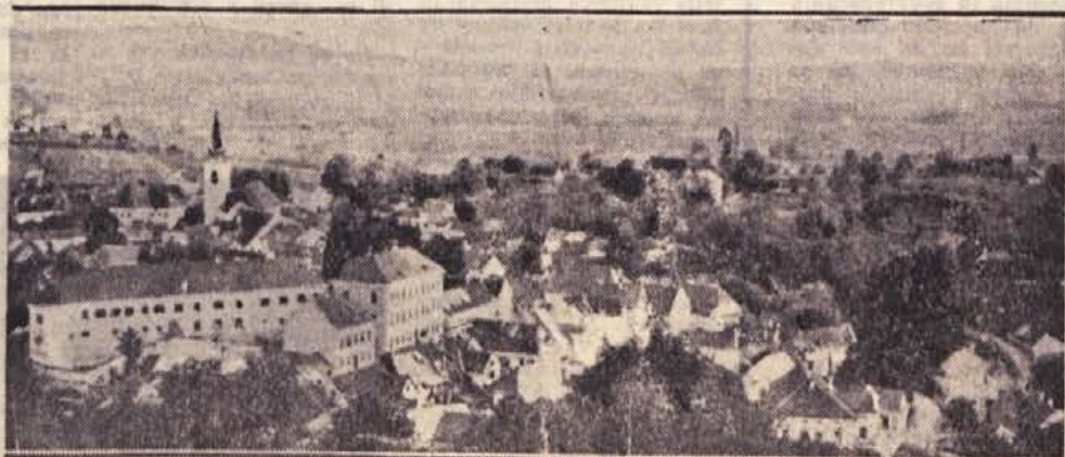
(Nadaljevanje na 7. strani)

ZA OBCINSKI PRAZNIK METLIŠKE KOMUNE 26. NOVEMBER IN OB 20-LETNICI LJUDSKE REVOLUCIJE CESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM, POSEBNO PA PREBIVALCEM OBCINE METLIKA, IN JIM ŽELIMO MNOGO DELOVNIH USPEHOVI HKRATI POSILJAMO BORBENE POZDRAVE ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

Občinski ljudski odbor Metlika

Občinski komite ZKS — Občinski odbor SZDL — Občinski komite LMS — Občinski odbor ZB NOV — Občinski odbor ZVVI — Občinski odbor UROJ — Občinski sindikalni svet — Občinski odbor RKS — Občinska gasilska zveza

Cestitkam se pridružujejo industrijski kolektivi in ostala podjetja in ustanove:

BELOKRANJSKA TRIKOTAZNA INDUSTRIJA »BETI«, Metlika — »NOVOTEKS«, Novo mesto — PREDILNICA ČESANE PREJE, Metlika — LESNO PREDEVALNO PODJETJE, Metlika z obratom ŽAGA na Suhorju in MIZARSTVOM v Gradcu — SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE METLIKA s poslovalnicami: Metlika, Gradac, Podzemelj in Radovica — KMETIJSKA ZADRUGA METLIKA s poslovalnima enotama Gradac, Suhor in kmetijskim posestvom Mestni log — ŠIVILJSKO PODJETJE, Metlika — PEKARIJA, Metlika — KOVAŠKO PODJETJE, Metlika — MESNICA, Metlika — KINO, Metlika — PECARIJA, Gradac — »VINO«, Brežice — KLET, Metlika — ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE INVALIDOV IN ZA DELO MANJ ZMOŽNIH OSEB — ZDRAVSTVENI DOM, Metlika — LEKARNA, Metlika — DOM POČITKA, Metlika — POSTAJA LJUDSKE MILICE, Metlika — KOMUNALNA UPRAVA, Metlika

- Pripovedovali vam bomo o metliškem industrijskem prvencu —
- o tovarni BETI, na kateri gradi metliška komuna svoj bodoči gospodarski razvoj.
- Kako je 125 ljudi v zelo kratkem času preraslo v 400-članski kolektiv,
- kako so povečali proizvodnjo od 207 milijonov na 600 milijonov in kako bodo ustvarjali milijardo, dve in tri milijarde na leto!
- Pripovedovali vam bomo o tem, kako je BETI iz skromnih začetkov zrastle v sodobno, veliko tovarno.

BETI hiti k prvi milijardi

nje in preden je bila premagana zastarela miselnost. Danes ima BETI dovolj strokovnih kadrov. S pametno politiko štipendiranja si je kolektiv zagotovil prave dotok strokovnjakov. V srednjih in visokih strokovnih šolah je 40 štipendirancev metliške BETI, ki se spričo tega uvršča med kolektive, ki najbolj skrbijo za vzgojo strokovnjakov v okraju. S treznim vodstvom in s sodelovanjem strokovnjakov je kolektiv premagal vse, kar ga je oviralo pri razvoju, marsikdaj pa mu je tovariško pomagal tudi NOVOTEKS.

BETI postane tovarna

Na vzpetini pred Metliko so še lani stale opuščene volaške konjušnice. Nihče jih ni uporabljal. Za novogradnjo ustreznih proizvodnih prostorov, ki bi zadoščali za daljše razdobje, bi potrebovali približno 500 milijonov dinarjev. Porodila se je misel: naredimo iz njih tovarno! Zrasli so vmesni zidovi, povezovalni hodniki in nove strehe, marsikaj zid je bilo treba porušiti in porabili penekatero vrečo cementa. Stare, opuščene konjušnice so hitro izpreminjale v sodobne hale. Na pomočju hraba je vedno bolj in bolj rasla gmota povezanih stavb, ki je dobivala določeno obliko prave pravice tovarne. Tako je zrasla nova BETI. Samo 130 milijonov dinarjev je vložil kolektiv v preureditev novih prostorov — prihranili so torej blizu 400 milijonov!

Preselitev kolektiva, ki šteje 175 ljudi, ni majhna naloga. Skrbno so jo pripravili in uredili tako, da ni proizvodnja ni en dan stala. Stroj so v starih prostorih razstavili in prepekljali v novo tovarno, eno uro zatem pa je v novih prostorih že obratoval. Najprej se je preselila proizvodnja. Na dvorišču je bilo takrat še mnogo desk in opažev ter zidarskih korit, nekateri prostori so bili še nometani, ponekod so zidarji še postavljali vmesne zidove. Delavke so med odmorom v času malice tkale pogovore:

— Da, tam v oni sobi bo obrat družbene prehrane in tam poleg bo kuhinja! Izobraževalni center bo imel svoje prostore v onem delu stavbe! Ali veš, da bomo imeli tudi selno dvorano? Kako lepo bo, ko se na seli delavskega sveta ne bomo več stiskali v majhni pisarni kot zdaj! Ali si že slišala, da bo sindikat uredil klubsko sobo s televizorjem, z radijskim sprejemnikom in časopisi ter knjigami, kjer se bomo lahko zbirali v prostem času!

Kolektiv je pridobil marsikaj novega

V novih stavbah je BETI zažvela v mnogo ugodnejših pogojih. Število članov kolektiva je pričelo naraščati, saj so odpravili osnovno oviro — pomanjkanje prostora. Zato so pričeli takoj odpravljati vse tiste težave, ki so jih morali dotlej odpraviti. Notranje življenje v kolektivu se je pričelo naglo razvijati. Uresničili so se pogovori delavk, ki smo jih omenili malo prej.

V BETI imajo sodobno urejen obrat družbene prehrane, ki nudi 150 abonentom vsak dan za 40 din topil obrok s kruhom. Delavke se vozijo na delo iz bližnje in daljne okolice, zato jim je s toplim obrokom močno ustreženo. Med odmorom mlačijo v prostorni jedilnici, ki je sodobno opremljena. Stročnost dela se je, odkar imajo urejen ta obrat, občutno povečala.

V lepo urejeni in opremljeni sindikalni dvorani, v kateri so večji sestanki in prireditve, stoji tudi televizor. Ob njem se neredko zbere člani kolektiva in gledajo TV program. Tu je še sejna dvorana, v kateri sedajo organi delavskega samoupravljanja in vodstva družbenih organizacij. Mladim ljudem, ki so še komaj vključili v proizvodnjo, je treba marsikaj pojasniti in povedati, da se laže živijo. Zato so ustanovili klub mladih proizvajalcev, ki v obliki predavanj in razgovorov posreduje mladim delavkam in delavcem odgovore na številna vprašanja. Tudi mladinska organizacija se pridno udeležuje, saj je kolektiv sesavljen največ iz mladih ljudi. Letos so imeli že več predavanj, izlet na Mirno goro, strokovno ekskurzijo v obrat NOVOTEKS v Metliki, imajo reden idejski študij in še mnogo drugega. Prihodnje leto bodo pri tovarni uredili športno igrišče.

Skladišče — brez blaga...

Police v velikem skladišču izdelkov so skoraj prazne.

zne. Izdelki, komaj da pridejo iz strojev, že zapustijo tovarno. Trg požira dan za dnem velike količine. V oktobru so dosegli svojevrsten rekord: realizacija je dosegla zavidljivo številko 70 milijonov dinarjev!

Svilena trikotaža iz svile, reyon, bomberga in sintetičnih vlaknen ortalion ter helion, od 1. novembra dalje tudi s potiskanimi vzorci, pletenine iz volne, lamé volne in orlon za ženske, moške in za otroke, moško, žensko in otroško perilo iz bombaža, vse v raznovrstnih barvah in krojih. To so izdelki BETI, ki dan za dnem zapuščajo tovarno.

Zakaj je 105 milijonov kredita tak problem?

Osnovni problem, ki tare BETI v njenem naglem razvoju in ji povzroča precej — poudarjamo — nepotrebnih težav, so obratna sredstva. Obrat se je zelo hitro razvijal in je brez večjih investicij povečal bruto proizvod od začetnih 207 milijonov v letu 1958 na 650 milijonov, kolikor bodo ustanovili letos. Če se proizvodnja za toliko poveča, pa so nujno potrebna dodatna obratna sredstva. Teh kolektiv v tako kratkem času ni mogel ustvariti, saj je vsa sredstva, ki jih je ustvaril, vložil v razširitev obrata. Bili so zgledni gospodarji, saj so v treh letih z zelo majhnimi investicijami povečali proizvodnjo za skoraj štirikrat!

Ko so zaprosili za 105 mi-

lijonov dinarjev obratnih sredstev v obliki kredita, so nastopile težave. Pri tolikšnih naporih kolektiva bi predstavljalo 105 milijonov posojenih obratnih sredstev pač samo dolžni prispevek družbe, saj bo BETI na ta račun povečala svoj bruto proizvod za novih 400 milijonov dinarjev!

Precej vzrokov za težave, ki jih ima BETI pri iskanju posojila za povečanje obratnih sredstev, se skriva v drobljenju komunalnih bank v našem okraju. Težnje nekaterih komun, ki so pri reorganizaciji komunalk zahtevale za vsako komuno posebno banko, je praksa kmalu pokazala kot izrazito lokalistične. Ze tako pičila sredstva smo samo še bolj razdrobili, majhne komunalne banke pa so prav zato nesposobne nuditi kolektivom izdatnejšo finančno pomoč v obliki kreditov. Kolektiv BETI je bil na žalost eden izmed tistih, ki prav zato ni mogel dobiti pomoči družbe, ko jo je zahteval in zelo hitro potreboval. Čeprav ni bil kriv, je preživel vrsto težav, ki bi mu bile lahko prihranjene.

Naskok na milijarde

BETI ima za seboj že lepo razvojno pot. Iz majhnega, nepomembnega trikotažnega obrata se je v kraikem času razvila v sodobno tovarno. Povečala se je proizvodnja, povečalo se je število članov kolektiva in tudi novo opremo za nekatere oddelke so

že nabavili. Vendar je šele polovico dela opravljenega. Rade volje vam bodo v proizvodnji pokazali stroje, o katerih bodo zatrdili, da so pravi »starčki«, in v isti sapi še povedali, da bodo kupili nove.

Kolektiv BETI se pripravila v naskok na milijarde. S pridnostjo in iznajdlivostjo so zelo poceni dobili nove prostore, ki zagotavljajo nemoteno rast proizvodnje in kolektiva hkrati. Ze doslej so močno povečali tudi proizvodnjo. Kljub vsemu pa je to šele prvi del velikega načrta.

V leto 1962 bo BETI vstopila s 400 delavci. Takrat se bo začela prva stopnja rekonstrukcije. Z novimi stroji za moške in ženske trikotažne izdelke — te stroje bodo še kupili — bodo proizvodnjo še bolj povečali in bodo potrošniku lahko nudili še večje izbire modnih vzorcev kot doslej. V letu 1962 bodo ustvarili za 1 milijardo dinarjev vrednosti in se uvrstili med prve belokranjske »milijarderje«.

Druge stopnja rekonstrukcije bo sledila v letu 1963. BETI bo takrat dobila svojo barvarno, ki jo bo rešila mnogih težav. Doslej so bili prisiljeni barvati prejo pri razvetejših konkurenčnih tovarnah, nemalokrat pa so prav zato nastajale težave. Strojno opremo bodo izpopolnili z novimi stroji za najkvalitetnejše trikotažne izdelke. Ustvarili bodo 2 milijardi dinarjev, v BETI pa bo delalo 600 delavcev.

V letu 1964 se bo kolektiv povečal na blizu 800 ljudi, proizvodnja pa bo takrat dosegla zavidljivo številko 3 milijarde dinarjev. Takšni so načrti kolektiva ki je pričel rasti skorajda iz nič in je poln delovnega poleta uspešno prešel že dobršen del poti. Svojo bodočnost je videl v nenehni rasti in večanju proizvodnje, zato je žel uspehe in zato bo svoje velike načrte uresničil. Kolektiv BETI prva zato doživlja nove in nove delovne zmage in si ustvarja srečnejši jutrišnji dan.

Spoznaj in premagaj težave!

Odpraviti je bilo treba pomanjkljivosti in obratu zagotoviti osnove za razvoj. Ni šlo lahko! Prostori so bili zaradi vedno novega dotoka delavcev kmalu premajhni. Stroji, ki so jih uporabljali v proizvodnji, so bili večinoma stari. Tehnološki proizvodni postopek je bil temu primerno zastarel, produktivnost dela pa majhna. Tudi v organizaciji nabavne in prodajne službe je bila vrsta napak. Proizvodnja pa je navzlic naštetim težavam naraščala in razmere na tržišču so se vedno bolj urejale. Trg je razen količine vedno bolj in bolj zahteval kvaliteto. Sodobna proizvodnja ni mogoča brez strokovnjakov. Mnogo težav je bilo treba premagati, preden so bila na razpolago stanovanja za-

...ni stroj dobro tekla in da bo vzorec lep spleten, je treba nit natančno vstaviti in napeljati skozi mnogo ušesc in pretikov

Novo na vsakem koraku

(Nadaljevanje s 6. strani) moč družbe zaželena in tudi dokaj potrebna.

Delo je organizirano v traku. Strokovno izučeni ljudje pričuejo invalide neposredno v proizvodnji. Uspehi niso majhni, saj je bruto proizvod na enega zaposlenega v oktobru dosegel 1 milijon 200 tisoč din (če preračunamo oktobrski uspeh na vse leto) v ostalih konfekcijskih obratih pa dosega delavec povprečno 1 milijon 800 tisoč din bruto proizvoda na leto.

KZ postaja čedalje trdnejša organizacija

Vseh kmetijskih površin je v občini nekaj nad 11 tisoč 660 ha, v družbeni obdelavi pa je na posestvu Mesetni log skupaj s hmeljiščiči 157 ha zemlje. Tam je tudi pitališče, v katerem redijo 60 telet in 40 krav mlekaric. Plast zemlje je v Beli krajini plitka, poljedelstvo nima posebne bodočnosti. Le slaba polovica vseh površin je sposobna za obdelavo. Letošnje jesen so v kooperaciji posejali 180 ha žitaric in pod-

pisali s kmeti 250 pogodb. Zivinoreja je močno razvita, vendar je reja goved manjša, odkar so težave s prodajo. V pogodbeni reji je na področju zadruga kar 3 tisoč prašičkov.

Najmočnejša dejavnost v vseh treh proizvodnih okoliših zadruga, v Metliki, na Suhorju in v Gradcu je bil letos odkup. Sadna letina je bila dobra, zadruga je odkupila večje količine industrijskega sadja: 112 vagonov sliv, 6 vagonov hrušk, 45 vagonov jabolk in še nekaj drugega sadja. Lesa so letos odkupili za 103 milijone dinarjev.

Kmet je na zadrugo močno navezan; privadil se je na strojne usluge, ki mu jih nudi. Deset traktorjev z vsemi priključki ima vedno polne roke dela, še posebno pa sta v času žetve zasledena oba kombajna. Poraba umetnih gnojil se počasi veča, zdaj jih porabijo že povprečno po 500 kg na hektar.

Obnova vinogradov in Zivinoreja sta osrednji nalogi. Za obnovo 83 ha vinogradniških površin bo kmalu vse pripravljeno. Zadruga se pri-

privlja tudi na smotno Zivinorejo. Načrti za prve večje hleve za pitanje goved so že izdelani. V njih bo prostora za 100 glav, veljali bodo 16 milijonov din, prihodnje leto pa bodo končani.

STP: investirali so že 20 milijonov

Kolektiv Splošnega trgovskega podjetja v Metliki bo za občinski praznik odprl preurejeno prodajalno špecerijskega blaga. 300 milijonov din prometa bodo ustvarili letos, preurejena prodajalna, ki jo bodo izročili namenu te dni, pa bo že četrta v zadnjih treh letih.

Osnova za razvoj trgovine in za ustvarjanje sklada osebnih dohodkov je razlika med nabavno in prodajno ceno. Na podeželju je ta razlika sorazmerno majhna, ker ni luksuznih artiklov, ki donnašajo večje zneske in ker so dohodki prebivalcev sorazmerno majhni. 29-članski kolektiv STP v Metliki je moral zato skrbno gospodariti. Razvoj industrije je sicer povečal potrošnjo, pri-

hesel pa je tudi nekaj težav. Pričel se je beg iz trgovine v industrijo...

Lahko se pohvalijo, da obračajo sredstva 8 in polkrat na leto ter so med najboljimi trgovskimi podjetji v okraju. Pravilnik o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov so že sprejeli. 26 odst. dohodka bodo dali na sklade in 74 na osebne dohodke. Njihovo najboljšje spričevalo pa je skrb za ureditev prodajaln: v treh letih so v ta namen porabili 20 milijonov dinarjev in uredili v občini 4 sodobne prodajalne: eno na Radovici, bife in delikateso v Metliki, prodajalno tehničnega blaga v Metliki, špecerijsko trgovino v Metliki, ki bo odprta te dni, in vrh vsega še bencinsko črpalko, ki je bila zaradi rastoče motorizacije več kot potrebna!

Tako diha in živi Metlika iz dneva v dan. Člani delovnih kolektivov v komuni zdaj že dobro vedo: od nas samih je odvisev ves nadaljnji napredek. Vse kaže, da pri njih načela novega gospodarskega sistema niso ostala samo lepe besede in sklepi na papirju.

Ziviljenje jim daje prav: tudi s skromnim začetkom lahko prideš daleč naprej. MILOŠ JAKOPEC

»Še 2.500 novih naročnikov za Dolenjski list!«

Nič več in nič manj? Nas zdajle poth sprasujejo številni stari naročniki našega domačega tednika, glasnika Okrajnega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi v novomeškem okraju.

— Nič več in nič manj? Nas zdajle poth sprasujejo številni stari naročniki našega domačega tednika, glasnika Okrajnega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi v novomeškem okraju.

— Manj raje ne, več pa lahko odgovorjamo, ko zanjamo s 25. novembrom našo novo dvomesečno akcijo ali »kampanjo« za pridobivanje novih naročnikov.

— Koliko jih pa sploh še želite dobiti? Nas sprasujete, hkrati pa zmanjšujete z glavami, češ saj ne bo šlo in še — mar si ne obetate preveč od nove akcije?

— Odgovorjamo: zdaj tiskamo vsak teden približno 17.000 izvodov našega tednika. Tiskali pa bi ga lahko vsaj 20.000 izvodov na teden, s čemer bi znatno znižali stroške izdajanja. Znano pravilo je: čim večja je naklada časnika, tem manjši so stroški, ki odpadajo na posamezno številko.

— Pa bo šlo? vrčate dalje in radovedno pričakujete odgovor.

— Upamo, da bo vam hitimo pojasnjevati in prosimo, da preberete samo nekaj podatkov:

12.250 izvodov; 1959 — 14.500 izvodov; 1960 — 16.920 izvodov, zdaj pa se vrta naklada na teden med 16.800 in 17.000 izvodov.

— Lepo in prav. Pa menite, da domači list še lahko razširite v okraju?

— Vsekakor! Izvolite še nekaj podatkov: zdaj nam povedo številke v upravi lista, da pride na 12 izvodov Dolenjskega lista. Se natančneje: v občini

Novo mesto 12,3 izv. v občini Črnomelj 10,4 izv. v občini Metlika 9,7 izv. v občini Trebnje 8,5 izv. v občini Sevnica 7,5 izv. v obč. Videm-Krško 6,9 izv. v obč. Brezice 5,4 izv.

Dolenjskega lista na 100 prebivalcev. Mar ne bi lahko bilo tako, da bi na vsakih 100 prebivalcev v sleherni komunni prišlo vsaj 15 izvodov domačega tednika? Uredništvo se resnično trudi, da bi vsak teden zajelo novice in dogodke iz vseh občin v okraju, čeprav mu to vedno še ne uspe.

— Prosimo, berite: konec leta 1950 smo tiskali 3000 izvodov našega lista, potlej pa je šlo hitro navzgor: 1951 — 4900 izvodov; 1952 — 6450 izvodov; 1953 — 7800 izvodov; 1954 — 7850 izvodov; 1955 — 11.050 izvodov; 1956 — 11.400 izvodov; 1957 — 11.110 izvodov; 1958 —

— In kaj obetate za leto 1962?

— Marsikaj: predvsem prepotrebnih 16 strani vsak teden, kar bo odvisno od občinskih ljudskih odborov v okraju. Nadalje: presenečenje v noveletni številki, novo slikanico in veliko nagradno žrebanje za vse stare in nove naročnike. Seveda pa z večjim obsegom lista tudi uredništvu številnih nalog in obljub, ki smo jih dobili ali sami dali. In še: naročnica se ne bo spremenila! Bo dovolj?

— Pač, vendar... — Prosimo, dovolite: prihranimo ta »vendar« za kritiko ali pomoč potek, ko bo pred vami vsak teden 16 strani »Dolenjskega lista«. Da bomo lahko uredništvu prenekatere predlog in spodbudo, ki ste nam jo dali v lanski anketi!

NEKAJ OKROGLIH

LIKANJE
»Poglej, kako imaš obleko zmečkano! Tak vendar ne moreš v službo!«
»Nič zato, ljuba žena — šef je včeraj zagrozil, da me bo danes na sestanku posteno zlikal.«

POMAGAJ SI
»Ja, sosed Miha, kaj pa počneš na strehi?«
»Televizijska antena je

vsja prašna, pa jo brišem. Morda bodo potem slike bolj jasne.«

JEZKOVA PRIGODA
Mati ješek se je ponoči izgubil v parku. Ves nesrečen tava in išče mater, nato pa se v temi zaleti v kaktus in vzdikne ves srečen: »Oh, sem te le našel, mamica!«

MALO OBLEKE, VELIKO ZENSK
Znani popevkar Maurice Chevalier je obiskal neki variete v Parizu. Ko so ga vprašali, kaj mu je v skupini baletk najbolj ugajalo, je odgovoril:
»To, da je na odru bilo štirideset žensk, oblečene so pa bile komaj za štiri.«

— Nam lahko kaj pomagamo?

— Seveda, prosimo vas celo za sodelovanje in pomoč: v vaši okolici je še vedno precej zmanjcev, sosedov, družin in posameznikov, ki domačega lista sploh še ne poznajo. Imate sorodnike, ki živijo v drugih krajih Slovenije ali Jugoslavije, pa so naši domačini? Imate sina ali brata pri vojakih? Zelite prijetno presenetiti svoje v tujini? Naročite jim DOLENSKI LIST!

— Kako? — Prav lahko: Vaš pismonoša ima prazne naročilnice za nove naročnike našega lista. Prosimo ga, pa boste že prihodnji teden list dobivali na svoj ali na kak drug naslov, ki ga boste navedli. Tudi vi lahko pomagajte, da bomo prej ali slej uresničili geslo:

V VSAKO HISO NOVO-MESKEGA OKRAJA: DOLENSKI LIST!
Pot do cilja pa nam kaže tudi nova akcija: »Še 2500 novih naročnikov Dolenjskega lista!«
Več o tem: v prihodnji številki našega lista!

„Odlična moka iz židovskih kosti — kilograma marke...“

Lani — poldrugo leto nazaj — je zasedal v Münchenu mednarodni kongres, ki je bil namenjen delu kongresa, lepak s temle napisom:

— Izredna ponudba: odlična moka iz židovskih kosti, kilograma marke, ki jo pošilja nemški tajnik za zbiranje prispevkov za Evropski ljudski sklad. Prosimo, da se odločite za to moko, ki jo pošilja nemški tajnik za zbiranje prispevkov za Evropski ljudski sklad. Prosimo, da se odločite za to moko, ki jo pošilja nemški tajnik za zbiranje prispevkov za Evropski ljudski sklad.

Toda pozabili ne bomo tudi žrtve naših narodov, ki so padle v boju za poraz fašizma. Mar je mogoče sploh misliti, da je na bojiščih druge svetovne vojne padlo 32 milijonov ljudi, žensk in otrok naših narodov, ki so umrli v plinskih celicah, s suženjskim delom, mučenjem, Dachau, Mauthausen, Gusen in drugih krajih groze. Skoraj 20 milijonov ljudi so bili poslani kot madžarskega žida v peklo koncentracijskega taborišča Auschwitz.

Na to nas bo spominjal vsak, ki ga je napisal ogrski zdravnik dr. Nyzsli, ki je bil poslan kot madžarskega žida v peklo koncentracijskega taborišča Auschwitz: njegova izpoved

AUSCHWITZ

je pretresljiva podobna izpovedi nekdanjih židovskih taboriščnih smrti, DNEVNIK TABORIŠNEGA ZDRAVNIKA

DNEVNIK TABORIŠNEGA ZDRAVNIKA

V letu in Wilcroft sta se preplašeno spogledala. Naj priznata vse to? Deset let jima ne uide... »Ne«, je ves blede odgovoril Wilcroft. »Raje umrem.«

»Angel,« se je oglasil tudi Vilet, »dam vam sto, dve sto, tisoč dolarjev. Pomagal vam bom poiskati »Nevidnega gospodarja.«
»Bedak,« je rekel Angel. »Ne maram denarja. »Nevidnega gospodarja« sem pa že našel.«

V tem hipu je Vilet posegel v žep po revolver. Toda Angel je bil hitrejši: skočil je k njemu in ga udaril med oči. Vilet se je zamajal in naslonil na mizo. Angel mu je vzel revolver. Wilcroft se sploh ni zganil, bil je prevelik strahopetec.

»Sedite za mizo in pišite!« je z revolverjem v roki Angel velel Viletu. Vilet je vzel pero.

»Tako — pišite! Prišel je čas, da poravnate svoje račune. Dovolj ste uživali...« Vilet, tresoč se in ves zmeden, je počasi pisal po Angelovem nareku:

»Guvernerju New Yorka. Prosim, da sprejmete moje ostavko vrhovnega šefa Tamany Halla, ker sem bil v zadnjih dveh letih član bande »Nevidnega gospodarja« skupaj s sodnikom Dollyjem in vrhovnim sodnikom Wilcroftom...«

Vilet je svojo levico počasi približal predalu pisalne mize. V zadnjem obupnem poskusu, da se reši, je bliskovito potegnil iz predala revolver. Angel je v zadnjem hipu skočil v stran. Zagrnel je pok. Drugič Vilet ni utegnil sprožiti — Angel je udaril z revolverjem po čelu in presenečen pogledal Wilcrofta, ki je ležal na tleh. Angelu namenjena krogla je zadela vrhovnega sodnika v srce...

PARTIZANI V ANEKDOTAH

• Kombe za žabe

Po borbi, ko so utrujeni topničarji spali v zakloniščih ob svojih topovih, je nekaj borcev šlo ob bližnji potok, da se umijejo in ohladijo.

Srednješolec Pavle je imel pri sebi italijansko bombo. Ker bi rad ujel kako ribo, je vrigel bombo v tolmun.

• Trezni valjar

Na stankah po vaseh, ki so bili organizirani ob prihodu partizanov, je velikokrat govoril namestnik komisarja III. bataljona XV. majevske brigade Selim Numić.

• Živela vojna

Skupina partizanov IV. črnogorske brigade je po sovražni ofenzivi prenočila blizu Ostroža v Hercegovini. Bori so bili silno izmučeni in lačni, toda tolar jih je obiskala sreča: zaklani so debelega kostruša, nabrali veliko zelja in pripravili pravo gostijo. Ker je bilo zelja in mesa dovolj, je

• Četniška morala

Spomladi 1943 je V. proletarska brigada ujela četniškega komandanta in ga odpeljala v štab divizije na zaslišanje.

Zastavljali so mu razna vprašanja — o moči in nameirah četnikov, o komandantih posameznih čet in podobno. Nazadnje so mu zastavili vprašanje:

• Brez ognja vroče

Mrzle novembrske noči leta 1943 se je vrnila skupina partizanov iz zasede. Ko so se gnetli okrog ognja in je čeda-je huje rezal mraz, je vzdihnil borec Nemanja:

• Strokovnjak

Ob povratku iz Slavovine v Slavonijo je patrola 18. slavovske brigade ubila sovražnega kurirja motorista.

• Nepokorni aparat

Ko so partizani osvobodili Benkovac, so zaplenili tudi prenosno radijsko oddajno postajo. Veseli tega uspeha, so jo takoj po borbi začeli preizkušati. Srečno so jo odpatki-

• Priznanje

Partizanski bataljon »Rade Pravica« je dolgo operiral na področju Hercegovine. V bataljonu je bil tudi Italijan Giuseppe Vitali, ki se je hitro pridružil novemu okolju.

• Konec vojne

Mrzle novembrske noči leta 1943 se je vrnila skupina partizanov iz zasede. Ko so se gnetli okrog ognja in je čeda-je huje rezal mraz, je vzdihnil borec Nemanja:

• Okrogle Pogotneži

Tedaj smo imeli še čono A in B. Pa pravi sosedu Matevžu:

• Spomenik

Slikar Tratnik je bil znani tudi po svojem velikem kloobuku. Ko so ga nekoli pri Kolovratu pobarali prijatelji, kakšen spomenik bi rad imel na grobu, je rekel: »Na kamen obesi moj kloobuk, spodaj pa vklješči vprašanje: Kje je pa Tratnik?«

Šasjo opazil, stoji k »strokovnjaku« in rekel:
»Več kaj, tovariš — takih strokovnjakov lahko najdemo na pretek.«

• Priznanje

Partizanski bataljon »Rade Pravica« je dolgo operiral na področju Hercegovine. V bataljonu je bil tudi Italijan Giuseppe Vitali, ki se je hitro pridružil novemu okolju.

• Konec vojne

Mrzle novembrske noči leta 1943 se je vrnila skupina partizanov iz zasede. Ko so se gnetli okrog ognja in je čeda-je huje rezal mraz, je vzdihnil borec Nemanja:

• Okrogle Pogotneži

Tedaj smo imeli še čono A in B. Pa pravi sosedu Matevžu:

• Spomenik

Slikar Tratnik je bil znani tudi po svojem velikem kloobuku. Ko so ga nekoli pri Kolovratu pobarali prijatelji, kakšen spomenik bi rad imel na grobu, je rekel: »Na kamen obesi moj kloobuk, spodaj pa vklješči vprašanje: Kje je pa Tratnik?«

M. Jasp: NEVIDNI GOSPODAR

Angel je odvrnil cigareto in odlično rekel:
»Zahtevam, da takoj oba podpišeta ostavko na svojo službo; ostavko naslovita na guvernerja New Yorka. Drugo, da priznata vse važne zveze z »Nevidnim gospodarjem«... Dajame vama pet minut časa za premislek.«

Vilet in Wilcroft sta se preplašeno spogledala. Naj priznata vse to? Deset let jima ne uide... »Ne«, je ves blede odgovoril Wilcroft. »Raje umrem.«

»Angel,« se je oglasil tudi Vilet, »dam vam sto, dve sto, tisoč dolarjev. Pomagal vam bom poiskati »Nevidnega gospodarja.«
»Bedak,« je rekel Angel. »Ne maram denarja. »Nevidnega gospodarja« sem pa že našel.«

V tem hipu je Vilet posegel v žep po revolver. Toda Angel je bil hitrejši: skočil je k njemu in ga udaril med oči. Vilet se je zamajal in naslonil na mizo. Angel mu je vzel revolver. Wilcroft se sploh ni zganil, bil je prevelik strahopetec.

»Sedite za mizo in pišite!« je z revolverjem v roki Angel velel Viletu. Vilet je vzel pero.

»Tako — pišite! Prišel je čas, da poravnate svoje račune. Dovolj ste uživali...« Vilet, tresoč se in ves zmeden, je počasi pisal po Angelovem nareku:

»Guvernerju New Yorka. Prosim, da sprejmete moje ostavko vrhovnega šefa Tamany Halla, ker sem bil v zadnjih dveh letih član bande »Nevidnega gospodarja« skupaj s sodnikom Dollyjem in vrhovnim sodnikom Wilcroftom...«

Vilet je svojo levico počasi približal predalu pisalne mize. V zadnjem obupnem poskusu, da se reši, je bliskovito potegnil iz predala revolver. Angel je v zadnjem hipu skočil v stran. Zagrnel je pok. Drugič Vilet ni utegnil sprožiti — Angel je udaril z revolverjem po čelu in presenečen pogledal Wilcrofta, ki je ležal na tleh. Angelu namenjena krogla je zadela vrhovnega sodnika v srce...

»No, je vse v redu?« ga je vprašal šofer Jerry.
»Vse. Pelji me pred Centralno banko, Peta avenija. Koliko še manjka do enega?«
»Dvajset minut,« je odgovoril šofer.
Ko je taksi zavil za vogal, sta že zaslišala policijsko sireno.

»Ravno prav sva ušla,« se je nasmehnil Jerry. »Sem se že bal, da vas bodo našli tam.«
»Meni ne bodo, pač pa nekoga drugega, kar jih bo še bolj razveselilo.«

OSEMINDVAJSETO POGlavJE

Taksi se je ustavil v Peti aveniji, pred Centralno banko.

»Jaz bom nekaj časa sedel v avtu,« je rekel Angel. »Ko bom izstopil, bodi pripravljen, da takoj poženeš. Morda bova imela sopotnika.«

»Brez skrbi,« je rekel Jerry.
Kazalec na uri se je pomaknil na eno. Angel je nervozno gledal skozi šipo. Sony še ni prišla... Zdajci pa je opazil Walreada in v hipu pozabil na vse drugo. Stopil je iz taksija in položil roko Walreadu na ramo.

»O, Angelli, se je začudil Walread. »Od kod ste se pa vi vzele?«
»Hudiča, raje povejte, kje se vi potikate, da vas nisem mogel najti!« je odgovoril Angel.

»Ali niste našli pismo, ki sem vam ga sinoči pustil na kaminu?«
»Bilo je precej vzrovov, da ga nisem našel... Stopite z mano v taksi.«
Prišel je Walread pod roko in ga potegnil v avto.

»Kje zlodja ste hodili?« je Angel ponovil vprašanje.
»Moral sem v Pittsburg po opravkih. Pravkar sem prišel.«
»Niste bili v hotelu?«
»Ne. Najprej sem stopil v banko po nekaj denarja. Kako pa da ste vi tukaj?«
»Ali ne veste, da vas čaka v hotelu policija?« mu je rekel Angel in povedal o nočnih prigodah v hotelu, na »sprehodu« in z Bryanom. »Sedaj Bryan gotovo misli, da sem že čez mejo...« Sony mi je rekla, naj bom ob eni tukaj. Menda je mislila, da pride tudi »Nevidni gospodar.«
»Sony vas je naročila sem?... Čudno. Čakajte — vi ste mi pošteno služili in zaslužili svoj milijon. V vaše posle z »Nevidnim gospodarjem« se ne bom vtikal. Takoj gre vrnem v banko in milijon dvignem.«
»Saj ni treba. Toliko nisem zaslužil,« je rekel Angel.

»Sodbo o tem prepustite meni,« se je nasmehnil Walread, stopil iz taksija in zginil v banko.

Angel je mirno sedel in opazoval vhod. Walread je že prihajal po stopnicah z zavojem pod pazduho.

Zdajci se je pred banko ustavil taksi. Iz njega je stopila Sony Rake.

Izstopil je tudi Angel in se napotil k Sony. Toda dekle ni gledalo njega, temveč Walreada. Angelu se je zadelo, da so ga udarili po glavi, kolena so mu klecnala. Zdal je vedel, kdo je »Nevidni gospodar«... Vse mu je postalo jasno.

Walread je uzri Sony v trenutku, ko je stopila k Angelu. Z obraza mu je zginila dobrodružna maska, sive oči so se hladno zablikale. V hipu je imel v rokah revolver. Zagrnel je pok in svinčenka je svignila tik mimo Angelove glave. Preden se je Angel ovesnel, je zagrmel tirni strel. Nato je sprožil tudi on. Walread se je zamajal in zgrudil. Angel ga je potegnil v taksi in se šele sedaj spomnil Sony. Mrtaško blede je ležala ob avtu, iz prsi ji je tekla kri. Drugi Walreadov strel je zadel. Bila je mrtva. Angelu se so od bridkosti začila kolena. Nežno je pobral dekle in jo položil v taksi.

»K Bryanu!« je naročil šoferju.
»Pustite me, vse vam dam,« je zastokal Walread.

»Tih, zločinec!« je zagrmel Angel. »Sicer te bom ubil jaz, ne električni stol.«
Šofer je ustavil pred Bryanovim stanovanjem. Inšpektor je stopil na prag. Angel je segel v žep in mu vrnil revolver.

»Obljubo sem izpolnil,« je rekel.
»Kaj pa, »Nevidni gospodar?«
»V avtu vas čaka. In srečno, inšpektor! Vračam se v Anglijo...«
Taksi je sedaj mirno peljal po ulicah. Angel je sedel žalosten in potr. Nenadoma je opazil pred sodiščem zavoj. Milijon dolarjev...

»Jerry, ustavite!« je rekel šoferju. »Zdaj grem in hvala za vse. Tukaj imam dvajset tisoč dolarjev. Pokopljij Sony, kupi rož, polno rož. Kar ostane, je tvoje.«
x x x

Na vrtu londonske gostilnice je bilo mirno. V mesečini je sijal srebrni trak Temze. Helen Daly, ki je že davno darovala Angelu svoje srce, je rekla:
»Angel, all je vse res, kar so ameriški časopisi pisali o tebi, ko si bil v New Yorku? Tudi Denis Chup me je vprašal.«
»Beži, beži — Američani pretiravajo...« Zamislil se je. V spominu mu je zašel mrah hrušč in trušč velikanskega mesta. In zaslišal je tih glas Sony Rake, ki mu je popešetal:
»Angel, na svidenje...«

STARI VOLKODLAK

PO PovesTI E. J. Setona
RISE Brankó Zimauer

1. Z lovecem Kingom sva jahala po valoviti preriji na zabodu ZDA. Okrog naju je škakala topla lovskih psov in pravkar je zahajalo sonce za prostranim Straznim hribom. Tedaj se je oglasilo nedaleč od naju zateglo tuljenje, ki je moralo človeku ostati v spominu. Ni bil zoprni glas, pa vendar je bil tako grozen, da naju je obil mrzel pot. Poslušala sva močite, nato je dejal stari lovec King: »To je on — stari Volkodlak. Kakšen glas ima! Zdalj si gre po kosi govedine za večerjo.«

2. Kadar je volk na lovu, tulj na tri načine. Zateglo, globoko tuljenje naznanja, da je zasledil divjačino, katere se sam ne more polastiti. Kadar se v krčelu podi za svežo sledjo, zavija z visokim glasom, ki se razlega po vsej dolini. Ostro lajanje pa, ki se konča s kratkim zavijanjem, je njegova zmago-slavna pesem, kot da s tem zavijanjem naznanja:
»Dobili smo obilen plen — pridite vsi in se veselite z nami!«
Lovec King Ryder, star stezosedeč, pa mi je pričel pripovedovati zgodbo o starem Volkodlaku.

3. V starih časih je hodilo za vsako čredo bivolov tudi krčelo volkov. Bolni, slabotni ali ranjeni bivoli so redno bili žrtve nikdar sihih zveri. Ko pa je v preriji zmanjkalo bivolov, so se pričela za volkove težka leta, dokler niso naseljeni zopet pripeljali s seboj govejih čred. Tedaj pa se je razvila splošna vojna proti volkovom. Lastniki govejih čred so dajali lovecem visoke nagrade in dovolj strupov ter pastí, da so lahko lovili volkove. Te ljudi so zato imenovali kar »volčje lovece«.

4. Tudi King Ryder je bil najhobljiviši lovski tovariš in najhobljiviši volkovec. Bil je hladnokrven in pogleden. Izvrstno je poznal vse skrivnosti volkova. Pri konjih in psih, ki so mu bili prijatelji, mu je bil enak.
Toda kljub vsej spretnosti in izkušnjam volčjih lovec ni mogel peti do živega enemu volku.

M. Jasp: NEVIDNI GOSPODAR

Angel je odvrnil cigareto in odlično rekel:
»Zahtevam, da takoj oba podpišeta ostavko na svojo službo; ostavko naslovita na guvernerja New Yorka. Drugo, da priznata vse važne zveze z »Nevidnim gospodarjem«... Dajame vama pet minut časa za premislek.«

Vilet in Wilcroft sta se preplašeno spogledala. Naj priznata vse to? Deset let jima ne uide... »Ne«, je ves blede odgovoril Wilcroft. »Raje umrem.«

»Angel,« se je oglasil tudi Vilet, »dam vam sto, dve sto, tisoč dolarjev. Pomagal vam bom poiskati »Nevidnega gospodarja.«
»Bedak,« je rekel Angel. »Ne maram denarja. »Nevidnega gospodarja« sem pa že našel.«

V tem hipu je Vilet posegel v žep po revolver. Toda Angel je bil hitrejši: skočil je k njemu in ga udaril med oči. Vilet se je zamajal in naslonil na mizo. Angel mu je vzel revolver. Wilcroft se sploh ni zganil, bil je prevelik strahopetec.

»Sedite za mizo in pišite!« je z revolverjem v roki Angel velel Viletu. Vilet je vzel pero.

»Tako — pišite! Prišel je čas, da poravnate svoje račune. Dovolj ste uživali...« Vilet, tresoč se in ves zmeden, je počasi pisal po Angelovem nareku:

»Guvernerju New Yorka. Prosim, da sprejmete moje ostavko vrhovnega šefa Tamany Halla, ker sem bil v zadnjih dveh letih član bande »Nevidnega gospodarja« skupaj s sodnikom Dollyjem in vrhovnim sodnikom Wilcroftom...«

Vilet je svojo levico počasi približal predalu pisalne mize. V zadnjem obupnem poskusu, da se reši, je bliskovito potegnil iz predala revolver. Angel je v zadnjem hipu skočil v stran. Zagrnel je pok. Drugič Vilet ni utegnil sprožiti — Angel je udaril z revolverjem po čelu in presenečen pogledal Wilcrofta, ki je ležal na tleh. Angelu namenjena krogla je zadela vrhovnega sodnika v srce...

»No, je vse v redu?« ga je vprašal šofer Jerry.
»Vse. Pelji me pred Centralno banko, Peta avenija. Koliko še manjka do enega?«
»Dvajset minut,« je odgovoril šofer.
Ko je taksi zavil za vogal, sta že zaslišala policijsko sireno.

»Ravno prav sva ušla,« se je nasmehnil Jerry. »Sem se že bal, da vas bodo našli tam.«
»Meni ne bodo, pač pa nekoga drugega, kar jih bo še bolj razveselilo.«

OSEMINDVAJSETO POGlavJE

Taksi se je ustavil v Peti aveniji, pred Centralno banko.

»Jaz bom nekaj časa sedel v avtu,« je rekel Angel. »Ko bom izstopil, bodi pripravljen, da takoj poženeš. Morda bova imela sopotnika.«

»Brez skrbi,« je rekel Jerry.
Kazalec na uri se je pomaknil na eno. Angel je nervozno gledal skozi šipo. Sony še ni prišla... Zdajci pa je opazil Walreada in v hipu pozabil na vse drugo. Stopil je iz taksija in položil roko Walreadu na ramo.

»O, Angelli, se je začudil Walread. »Od kod ste se pa vi vzele?«
»Hudiča, raje povejte, kje se vi potikate, da vas nisem mogel najti!« je odgovoril Angel.

»Ali niste našli pismo, ki sem vam ga sinoči pustil na kaminu?«
»Bilo je precej vzrovov, da ga nisem našel... Stopite z mano v taksi.«
Prišel je Walread pod roko in ga potegnil v avto.

»Kje zlodja ste hodili?« je Angel ponovil vprašanje.
»Moral sem v Pittsburg po opravkih. Pravkar sem prišel.«
»Niste bili v hotelu?«
»Ne. Najprej sem stopil v banko po nekaj denarja. Kako pa da ste vi tukaj?«
»Ali ne veste, da vas čaka v hotelu policija?« mu je rekel Angel in povedal o nočnih prigodah v hotelu, na »sprehodu« in z Bryanom. »Sedaj Bryan gotovo mis

Metlika v nedeljo popoldne

Sindikalna dvorana tovarne »Betia« je bila v nedeljo popoldne že ob štirih polna starejših in mladine, ki so prišli poslušati prireditev mladinskega komiteja v metliški občini »Mladina Dolenjske v revoluciji«. Nastopile so tri ekipe iz Gradca in Metlike. Prva je nastopila skupina iz Gradca. Mladinci so bili zelo dobro pripravljeni in jim je strokovna komisija prisodila 30 točk. Tudi ekipi metliškega mladinskega aktivna v aktivna »Betia« sta v prvem nastopu dobili največje število možnih točk. Zato se je tekmovalnje nadaljevalo. V drugem kolu so Gradčani in Metličani zopet dobili po 30 točk, medtem ko so člani ekipe »Betia« slabše odgovorili na vprašanje o SZDL in prejeli le 28 točk. V tretjem kolu metliška ekipa ni povsem zadovoljivo odgovorila na vprašanje o SNOS in o družbenem upravljanju; prejela je le 28 točk, Gradčani pa ponovno 30 točk.

Prvo mesto so tako osvojili Gradčani, ki so bili v vseh treh nastopih ocenjeni z najvišjo oceno. V ekipi sta bila le dva: Milena Nemanič in Tone Štampohar, oba dijaka. Drugi so bili Metličani. Tudi ti so pokazali, da odlično poznajo zgodovino NOB in povojno graditev. Za ekipo so nastopili: Nada Klemenc, Bojka Kobe in Mladen Zupanič, vsi dijaki. Tekmovalci iz »Betia« so zavzeli tretje mesto; tekmovali so: Marija Damjanovič, Anica Cesar in Tone Hočevnar, vsi tehniki.

Tekmovanje je zelo uspešno vodil tov. Ivo Likavec.

Predsednik občinskega komiteja LMS Slavo Prevalšek se je ob zaključku

zahvalil tekmovalcem za sodelovanje na prireditvi, jim čestital k uspehom ter podelil praktična darila.

Prireditev je dobro uspela in pokazala, da mladinci in mladinke zelo dobro poznajo našo preteklost in sodobnost.

Na krajnem prvenstvu bodo metliško občino zastopali torej Gradčani.

Dolenjska mladina o revoluciji

Pod tem naslovom so bile do konca oktobra in ves november v občinah mladinske oddaje, na katerih so mladi državljani preizkusili znanje o polpreteklem obdobju naše zgodovine — revoluciji. Mladinci in mladinke so odgovarjali na vprašanja o deležu našega okraja k hitrejši zmagi nad okupatorjem, o razvoju in rasti ljudske oblasti med vojno in povojnem času. Tekmovali so dijaki, učenci osemletk, vajenci, kmečka mladina in delavci iz proizvodnje. Opaziti je bilo, da so se skoraj povsod na oddaje dobro pripravili da pa so boljše odgovarjali nešolski mladinci. Omeniti moramo predvsem slabše in nezrele odgovore dijakov gimnazij in učiteljskega, ki so vedeli kaj malo povedati o ustroju sodobne družbe pri nas. Zataknilo se jim je zlasti pri vprašanjih o upravnih in samoupravnih organih v podjetjih.

Skoraj vse oddaje so bile združene z zabavnim sporedom, zato je bil obisk toliko večji. To je vsekakor spodbuda za nadaljnjo mladinsko dejavnost. Pričakujemo, da se bo tudi na okrajni oddaji te vrste v Novem mestu zbralo veliko občinstva, ki bo spodbujalo tekmovalce, hkrati pa zvedelo, koliko vedo mladi državljani o zgodovini svoje domovine.

PRIZNANJE BRIGADI »22. JULIJ«

18. novembra se je z avtomobilske ceste vrnila novomeško-goriška mladinska delovna brigada »22. julij«, ki je dva meseca delala v Belimbegovem pri Skopju v Makedoniji. Brigada je bila dvakrat udarna, dvakrat specialno pohvaljena, razen tega pa je dobila trak revolucije in prehodno zastavo glavnega štaba mladinskih delovnih brigad ter s tem priznanje kot najboljša letošnja delovna brigada na

trasi. To priznanje so ji podelili zaradi vzorno urejene brigadnega življenja in zaradi znanega presegeganja dnevnih norm (povprečno za 87 odstotkov). Da je bila brigada »22. julij« ena najboljših, potrjuje tudi to, da se je s trase vrnilo kar 31 udarnikov in 45 pohvaljenih, ki so delali v Belimbegovem. Nedvomno je k temu uspehu pripomogel tudi komandant novomeško-goriške brigade Ivan Petelin iz Brežic, ki je tako uspešno prestal svoj »komandantski krst«.

Požrtvovalnim brigadirjem in brigadirkam priskrbo čestitamo!

Knjige v jezikih narodnih manjšin

Lani je izšlo v jezikih narodnih manjšin, ki živijo v Jugoslaviji, približno 159 knjig s skupno naklado 462 tisoč izvodov. Največ knjig je izšlo v šiptarskem jeziku (55), madžarsčini (36), bolgarščini (20) in romunščini (19), v italijanščini pa so tiskali 10 knjig, v slovaščini 11, češčini eno in v rusinskem jeziku sedem knjig.

Porast umetniških akademij

Medtem ko je bilo leta 1939 pri nas le pet umetniških akademij (v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu), smo imeli lani že 11 takih ustanov, in sicer 4 glasbene, 3 gledališke, tri za likovno umetnost in eno za uporabno umetnost.

Vloga večernih političnih šol

V šolskem letu 1959-60 je bilo v Jugoslaviji 286 večernih političnih šol, na katere se je v 228 oddelkih vpisalo 13.263 slušateljev. Največ takih šol je imela Srbija (100), v Sloveniji pa je bilo v tem obdobju na 53 šolah s 63 oddelki 1819 slušateljev. Veliko večernih političnih šol so ustanovili na pobudo komitejev Zveze komunistov in delavskih univerzitet. Letos je takih šol še veliko več.

V Jugoslaviji je 6 univerz

V šolskem letu 1960-61 je bilo v naši državi šest univerz. Med temi je najstarejša ljubljanska, ki so jo ustanovili leta 1813, v Zagrebu je bila ustanovljena leta 1874, v Beogradu leta 1863, v Skopju leta 1946, Sarajevu 1949 in v Novem Sadu lani. Največ fakultet je pri beograjski (23), zagrebški (18) in sarajevski (11) univerzi. Ljubljanska univerza je imela lani devet fakultet.

Dopoldne na sodišču

»Ne verjemite mu, tovariš sodnik! Res me je pretepel in mi rekel baraba. Vse, kar sem povedal, je res. Ko bi le vedeli, kakšen je ta človek! Vsa soseska se ga boji. Zato tudi nihče noče pričati proti njemu. Veste, njega dni je mojemu očetu ukradel kolo... Lahko rečem, da prav rad krađe...«

»Baraba, kaj me spet zmerjaš? Ali ti ni dovolj, da moram zaradi tvojega

delo in mi prinašal svoj zaslužek. Skupno sva razpolagala z denarjem in skrbel za tri otroke. Po par letih pa se je mož spremenil. Zašel je v slabo družbo in začel izostajati z doma. Hodil je po kavarnah in gostilnah in začel piti. Vse bolj se je vdajal pijači. Ne mine dan, da ne bi bil pijan... Otroke in mene pretepa... Ima tudi druge ženske.«

»Z ženo sva se res razumela. Pozneje pa je postala gospodovalna in mi ni dovolila, da grem v družbo. Nikdar nisem imel nobene druge ženske. Nikdar nisem pretepal otroka... Res pa je, da ima žena ljubčka in da se me zato hoče znebiti. Našel sem ju že v moji postelji, ko sem nepričakovano prišel domov...«

x x x

sebni tožbi na 3.000 din denarne kazni in na plačilo stroškov kazenskega postopka.

To je že tretja sodba danes. Pogledam po spisih in vidim, da so v glavnem na vrsti razžalitve in obrekovanja. Ljudje se zmerjajo in psujejo in vse se konča na sodišču... Sosed toži sosedu, brat sestro in žena moža — zaradi razžalitve. Nekdo sliši o nekem nekaj in pove takoj drugemu, ta naprej in — že so tu pravde. Zakaj?

Stopil sem v drugo dvorano. Tudi tu je bilo burno. Dva sosedu sta se dajala za mejo. Dokazovala sta, kdo je pedenji zemlje dalj časa užival; in kako je užival. Na dan so prišle vse stvari, ki so se v obih družinah pripetile zadnjih sto let. Velikost sporne zemlje pa je znašala komaj 4 kvadratne metre. Pravda pa je tekla, priče so prišle, povedale svoje in zahtevale povračilo stroškov. Vse skupaj je bilo vredno komaj 1000 dinarjev. Stroški pa so rasli in rasli in dosegli že 10.000 din... Zakaj?

Spet sem pogledal v prvo dvorano. Tu je sedel mladenci, ki je bil zaposlen v neki tovarni. Javni tožilec ga je obtožil, da je dalj časa odnašal iz podjetja material in ga prodajal. Obdolženec je priznal, da je material res vzel, smatral pa je, da ni storil prav nič

našajo ga domov in prodajajo. Zakaj?

Zapustim pritičje sodišča in grem v prvo nadstropje. Tu je okroglo sodišče... Dvorana, kjer so civilne obravnave. Žena toži moža na razvezo zakona. Oba sta zaslislana. In tu se slišijo stvari, ki jih ni vredno omenjati. Mož blati ženo in jo skuša prikazati kot največjo vlačugo na svetu; žena dolži moža, da je pijanec in vlačugar... Medsebojni očitki in pranje perila. O otrocih pa ne govorimo nihče. Vsak gleda le na sebe in se skuša prikazati čim lepšega. Zakaj?

Toženec je dolžan priznati, da poteka meja od stare vrbe proti telegrafskemu stebri... Razen tega pa mora tožniku povrniti pravne stroške, ki se odmerijo na 14.525 dinarjev. Zoper to sodbo je dopustna pritožba...

Obdolženec je kriv, da je vzel tujo premičnino... In se obsodi na en mesec zapor in na plačilo stroškov kazenskega postopka, oškodovanemu podjetju pa mora vrniti 20.000 din... med

Zakonska zveza pravdnima strankama razveze po izključni krivdi toženca; otroka prevzame v vzgojo in nego mati; toženec je dolžan povrniti pravne stroške...

Takšne in podobne sodbe padajo vsak dan. Vsaka skrivna v sebi svojo zgodbo o ljudeh. Kakšnih ljudi?

Kdaj bo odpadlo ono govoričenje in šušljanje, opravljanje in obrekovanje, ki je predmet tolikih tožb? Kdaj bodo ljudje spoznali, da so tudi njihovi sosedje ljudje, da ne bo takih spopov in fizičnih spopov brezkoristno in otročje pravljanje za pedenji zemlje? Komu koristi vse to? Ali je normalno, da znašajo stroški pravde desetkrat več, kot pa je vredno vse skupaj, za kar se pravda mo? Kdaj se bodo ljudje naučili, da ni vse, kar hej na cesti ali drugod, pa tudi na smetišču, lahko njihovo? Kdaj bo prenehalo blatenje in zmerjanje zakonite in soderšči, ko se ločev pred sodišči, ko se ločev čujeta? Ali ni mogoče vseh teh stvari z malo razumevanja in človeškega dostojanstva odpraviti? Ali pa smo morda res tako okrnjeni, da uživamo v brezplodnih pravljah za oslovo senca in v blatenju onega, kar nam je bilo nekdanj drago!

VLADIMIR BAJČ

Seminar o perečih vprašanjih mladih

Pred kratkim je bil v novomeškem mladinskem klubu dvodnevni seminar za vodje pionirskih in mladinskih organizacij na osemletkah, za predsednike občinskih pionirskih komisij in predsednike ideoloških komisij pri občinskih mladinskih komitejih. Seminar sta organizirala okrajni mladinski komitej in DPM.

Na seminarju so se pogovorili o boljšem delu mladine in pionirjev na osemletkah. Predvsem so razpravljali o pripravah za sprejem

v pionirsko organizacijo, ki bo v vseh krajih 29. novembra, in o sprejemu pionirjev v mladinsko organizacijo ob dnevu mladosti prihodnje leto.

Velja poudariti, da so na seminarju govorili tudi o upravljanju v šolstvu, pri čemer bo treba vskladiti še neurejene odnose med učenci in predavateljskim kadrom. Ponekod niso zaživele šolske in razredne skupnosti kot osnova šolskega upravljanja.

gobca hoditi po sodnji? Dokazi, reva, da sem te res udaril!

In nato nastane vpitje in prerokanje in medsebojno zmerjanje...

»Ze nad sto let je naš rod užival njiivo tako, kot smo dostej orali. Cela vas gre lahko za pričo. On pa je letoš za pol metra preoral. Ne bom se pustil, da me tak nič v koš daje...«

»Saj ni res! Mi smo uživali vedno tako kot smo orali sedaj. Ze mojega očeta oče je tako oral. Spominim se, da sem kot majhen deček hodil za konji, ki so vleкли plug; pa sem hodil ravno tod, kjer sem sedaj oral...«

In spet nastane prepir.

»Ali ste razumeli, česa vas je obtožil javni tožilec? Obtoženj ste, da ste v podjetju, kjer ste zaposleni, ukradli 5 kg železa, 2 kg svinca in še drug material. Ali ste krivi?«

»Vzel sem res, toda kriv nisem. Saj to je bil odpadni material. Nihče ga ni več uporabljal niti potreboval in nikjer ni bil evidentiran. Podjetje sploh nima evidence o tem; kaj sem vzel, so zvedeli šele potem, ko so miličniki pri meni našli material... Sicer pa so tudi drugi jemali, pa jih zato nihče ne preganja.«

»Ko sva se poročila, sva se imela rada. Se nekaj let po poroki sva živela v slogi in miru. Mož je hodil na

»Očka, mamica — spet je prišel Kurirček!«

Spet je pionirje razveselil »Kurirček«. Zdaj že tretja številka te priljubljene revije je polna zanimivih zgodbic in ilustracij iz življenja najmlajših partizanov. Med drugimi opisujejo vesele in žalostne dogodivščine iz časov revolucije znani stari partizani.

»Kurirček« je bogat ugank in križank in je za naše pionirje gotovo eno

najboljših in najbolj priljubljenih beril. — V tej številki je tudi vabljiva objava: za novo leto pripravljamo »Kurirček« svojim naročnikom lepo knjigo. Znan mladinski pisatelj Josip Ribičič je napisal veselo zgodbo iz časa NOB pod naslovom »Čibelnajne«, ki jo je ilustriral Ljuzje Perko. Knjiga ima 80 strani in jo bo dedek Mrz prinesel vsem naročnikom!

Preden je kos boljsega ženskega perila tak, kakršnega vam ponudijo v trgovini, je z njim precej dela. Čipke, ki nje-govo lepoto še bolj povzdignejo, je treba prišiti s strojem. Na sliki: pogled v oddelek konfekcije

Z NEDELJSKE SKUPSCINE OBČINSKEGA SVETA SVOBOD V NOVEM MESTU

Še enkrat: kulturo ljudstvu

Nedeljska skupščina občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev v Novem mestu se je pričela s krajšim kulturnim sporedom. Nastopili so pevci in igralci PD »Dušan Jereb«. Po izčrpnem poročilu predsednika, je bila živahna razprava, v kateri so delegati ugotovljali številne pomanjkljivosti v predmetnem delu in spregovorili o načrtih in težavah na vseh področjih kulturno-prosvetne dejavnosti v novomeški občini. Skupščina je pritrdila mislim tovariša Babiča, predsednika republiške zveze Svobod in PD in sekretarju občinskega komiteja ZK Novo mesto Miru Thorževskemu, ki sta v razpravi poudarjala, da mora biti kulturno-prosvetno delo bolj razgibano, zlasti na podeželju in v podjetjih, dasiravno se ljudje raje zbirajo v kinu, ob radiu in televizijskih sprejemnikih. To nalogo so zaupali novemu svetu, ki je med člani izvolil za novega predsednika občinskega sveta Svobod in PD Novo mesto — Vladimirja Bajca.

sveto in kulturo pri ObLO, dasiravno od njega ne moremo pričakovati finančne pomoči. Odkar sta se združila svet za prosveto in kulturo in svet za telesno vzgojo, bo večji del sklada pri združenem svetu namenjen telesni vzgoji.

Klic »Kulturo ljudstvu!« se je na letošnjih občinskih zborih prosvetnih društev že nekajkrat ponovilo, zato bi se spregovorilo, kaj je o tem menila razprava v Novem mestu. Govora je bilo o različnih oblikah kulturno-prosvetnega dela v slehernem kraju. Tam, kjer se društva ne morejo obdržati, naj bi se kulturno - prosvetna

dejavnost prenesla na sekcije pri Socialistični zvezi. Na podeželju so primerne klubi, pa tudi v večjih krajih lahko samostojno delajo (n. pr. mladinski klub v Novem mestu in klub TVD Partizan v Žuzemberku).

Več gostovanj in dogovorov z delovnimi kolektivi!

Kaj pa dramska dejavnost? Gotovo je ta oblika za vsa društva najbolj primerna. To

ca napačno je mnenje nekaterih, da je dovolj, če se gledališka družina predstavi samo enkrat na domačem odru. Če pomislimo, koliko truda je treba vložiti, preden neka stvar dožori za javnost, se lahko čudimo takemu pojmovanju. Gre predvsem za to, da bi s kvalitetnimi deli obiskovali vse odre v občini in izven nje, saj so nekatera društva zaslovela že po vsej Sloveniji (n. pr. Svoboda »Dušan Jereb« iz Novega mesta — uspeh s »Plinsko lučjo« na republiški reviji amaterskih gledališč v Zagorju). Na drugi strani pa ne bi smeli pozabljati na delavce v proizvodnji, ki sami sicer nimajo toliko možnosti, da bi imeli svoja društva, želijo pa obiskati prireditve. Morda bi

omenili Novoteks, ki je za svoj kolektiv načrtno pripravil že več kvalitetnih gostovanj ljubljanskih umetnikov. Vsekakor je prav, če podjetje skrbi, da pride v Novo mesto čimveč priznanih umetnikov, bojimo pa se, da bi to postala razvada, ki bi temeljila na mnenju, da je vse, kar pride od drugod, boljše. Zato naj bi tudi naša »gledališča« pazila na to, da bi bila dramska dejavnost kvalitetna, obisk pa si naj bi zagotovila tako, da bi za to ali ono podjetje po pogodbi že vnaprej pripravljala predstave. Treba je misliti na človekov prosti čas, zato naj bo delavcu poleg časa, kina in televizije tudi kulturno-umetniška prireditev prijetno razvedrilo.

IVAN ZORAN

Da nas ne bi neznanje teplo...

O izkušnjah in novih načrtih Delavske univerze v Vidmu-Krškem — Novo in zanimivo: »večeri na vasi« in torkova, četrtkova in petkova javna tribuna — Posebna skrb za ideološko-politično izobraževanje v delovnih kolektivih

Kot je dejal predsednik Tito na petem kongresu SZDL, imajo delavske univerze za šolanje in izpopolnjevanje kadra izredno pomembno vlogo. Do zdaj so že dosegle velike uspehe v usposabljanju delavcev za upravljanje in organiziranje vrsto javnih predavanj na vseh področjih družbenega življenja. Delavska univerza v Vidmu-Krškem, ki se je v dveh letih po svoji ustanovitvi aktivno udeležila boja proti neznanju in kulturni nerazvitosti v najbolj industrijskem predelu Spodnjega Posavja, je tudi za sezono 1961 in 1962 med prvimi v okraju sestavila delovni program. Razumljivo je, da se ta bistveno razlikuje od prejšnjih programov, saj ni le vsebinsko obsežnejši, ampak zajema tudi tista področja, ki jih sproti odkriva nagel družbeni razvoj pri nas in po svetu. Ti dogodki ne smejo mimo nikogar, saj nas neznanje ne bi samo oviralo pri delu, temveč tudi teplo. V tem smislu je izdelan program delavske univerze v Vidmu-Krškem, na taki osnovi pa bi morali biti izdelani programi tudi v drugih občinah.

Močan poudarek bo pri delavski univerzi na ideološko-političnem izobraževanju. V sezoni 1961-62 bodo organizirani štirje oddelki večerne politične šole z dvema oddelkoma v Vidmu-Krškem in s po enim pa v Brestanici in na Senovem. Šolanje bo trajalo približno štiri mesece, v enem oddelku pa bo največ 25 slušateljev. O namenu te šole ne bi govorili, saj je že po programu politična šola nedvomno namenjena političnim delavcem, ki jim manjka ustrežna redna oziroma dopolnilna izobrazba. V Vidmu-Krškem je že lani uspešno delovala mladinska večerna politična šola. Tudi letos je pripravil program predavanj, vendar bo v enem oddelku le 25 do 30 slušateljev.

Primerena oblika ideološkega izobraževanja so tudi marksistični krožki, ki jih bodo sodelovanjem mladinskega komiteja ustanovili na TSS.

Za člane ZK, politične aktivne v podjetjih, ustanovah in na vasi, za prosvetne delavce in druge bodo prirejani tečajji in seminarji z namenom, da se kadri kar najbolj obogatijo z nujno potrebnim znanjem. V ta namen bodo obdelali res najpomembnejše dogodke tekočega leta, predvsem pa razprav-

ljali o zaključkih beograjske konference. Opažamo namreč, da je izobrazba političnih delavcev na marsikaterem področju zelo pomanjkljiva, zato bo taka oblika izobraževanja potrebna in dobrodošla.

»Smisel in vsebina delavskega samoupravljanja sta predvsem v tem,« je na petem kongresu SZDL poudaril tovariš Kardelj, »da o-mogočata in da bosta čedalje bolj omogočala delovnemu kolektivu, da neposredno vpliva oziroma samostojno upravlja razdelitev sadov dela. S tem začne zavest osvobodjenega proizvajalca čedalje močnejše izpodrivati ostanke miselnosti meznega delavca.« Te misli so upoštevali tudi pri sestavi programa za družbeno ekonomsko izobraževanje, ki je bistveno drugačen kot lanski. V tej sezoni je predvideno več seminarjev za vodilne uslužbence v podjetjih, predvsem pa za organe delavskega samoupravljanja. Na seminarjih bodo še bolj proučili prednosti novega gospodarskega sistema. V ciklusih predavanj se bodo kolektivi seznanili z nekaterimi novostmi v gospodarstvu in proučevali možnosti, da se te novosti uvedejo tudi v videmsko-krški komunici.

Pod strokovnim in splošnim izobraževanjem v okrilju delavske univerze razumemo vrsto šol, namenjenih dopolnilnemu izobraževanju odraslih. Ti bodo obiskovali večerno osemletko, večerno ekonomsko šolo, večerno tehniško srednjo šolo itd. Na tečajih za izpopolnitev znanja se bodo učili pravilnega jezika, razen tega pa se bodo po posebni metodi učili tudi angleškega, nemškega in drugih tujih jezikov. Pripravljena je še cela vrsta drugih tečajev. Na ta način je delavska univerza pripravila res vsem, ki se želijo izobraževati, bogat program.

Izobraževanje v tej sezoni se je že pričelo. Ker je danes znanje nujno potrebno, bi se moral vsakdo izobraževati na ta ali drug način in ne bi smeli nikdar dopustiti, da bi nas spričo odgovornih nalog v gospodarstvu in sploh v družbenem življenju neznanje teplo.

75 televizorjev in 6.871 radijskih sprejemnikov

V novomeški občini je po zadnjih podatkih že 75 televizijskih in 6.871 radijskih sprejemnikov. Medtem ko pride en televizor še na 594 ljudi, ima radijski sprejemnik že vsak sedmi prebivalec. Pri tem niso upoštevani tranzistorjski sprejemniki, ki jih je v občini vedno več.

Knjižnica za ljudsko branje

Ljudska knjižnica v Novem mestu ima že 5340 knjig, ki si jih je v desetih mesecih izposojalo 8141 obiskovalec. Največkrat so v ljudsko knjižnico prišli dijaki, manj pa delavci, uslužbenci in gospodinjice.

Poročilo predsednika je večkrat omenilo, kako pomanjkljiva je bila kulturno-prosvetna dejavnost zlasti v tistih predelih, ki so se še pred leti ponašali s prireditvami svojih društev. Ni pevskih zborov, ni gledaliških družin in tudi knjižnice so ponekod tako siromašne, da društva ne vedo kaj početi z njimi. Ljudje so naveličani zastarelega čtiva, razen tega pa so mnoge knjige, ki jih bralci vračajo, uničene, raztrgane in zamakane. Veljalo bi pripomniti, da ima podobne težave mesta in knjižnica v Novem mestu, kjer si največ knjig izposodi študentska mladina.

Včasih je bil skoraj v vsakem večjem kraju pevski zbor, zdaj pa imamo v občini le tri pevske zbornice in dve godbi na pihala. Glasbeni svet v Novem mestu si sicer prizadeva rešiti to vprašanje, saj je v ta namen že organiziral več glasbenih prireditev, vendar je videti, da se stvar ne bo tako hitro premaknila z mrtve točke.

Predvsem manjka prostorov za glasbene in dramske prireditve. Prosvetni domovi potrebujejo pomoči, morali bi jih obnoviti, dograditi in zanje nabaviti nov inventar. Velika ovira je seveda tudi to, da nimamo prostorov, v katerih bi naj bile samo kulturne prireditve. Tako se je treba

Koncert na Suhorju in v Metliki

Mestna godba na pihala je v nedeljo dopoldne priredila promenadni koncert na Trgu svobode v Metliki. Godbeniki so igrali zelo kvalitetno, le škoda da je koncertu prisostvovalo majhno število poslušalcev. Popoldne so godbeniki koncert ponovili na Suhorju

neštetočkrat odpovedati kvalitetnim predstavam gostujočih gledaliških skupin. To najbolj potrjuje novomeški primer, ko se je bilo spomladi treba trdo boriti za prosvetno dvorano, kjer naj bi bil večer umetniških kratkometražnih filmov, in je bila stvar rešena šele na odločno zahtevo občinskega odbora SZDL.

Zdaj že kar redno: več stroškov kot dohodkov

Drugo važnejše vprašanje, o katerem so delegati razpravljali, je pomanjkanje sredstev. Kulturno-prosvetni delavci so se, kot so izjavili, že navadili na to, da imajo več stroškov kot dohodkov, vendar se v takem stanju ne da zadovoljivo delati. Nedvomno bi imeli več pevskih zborov, igralskih družin in zabavnih ansamblov, ko bi mogli za te dejavnosti nabaviti potrebne pripomočke. Ponekod društva v ta namen prirejajo veselice, srečolove, ki jih začenjajo z manjšim kulturnim programom. Morali bi se vprašati, ali je tak način res »kulturn« in ali pride vsaj del gledalcev zato, da bi videli prireditve. Dasiravno je to na podeželju že tradicija, ne smemo dosti, da pride po takih prireditvah še do pretepev z noži in podobno.

Tudi tu: delegati so za občinski sklad

Vedno radi poudarjamo da so podeželske prireditve revne, primitivne in nesodobne, da se na odrih prikazujejo stvari, ki so jih ljudje gledali že v ravnici Avstriji. Če smo odkriti, je to delno onaravljivo: ljudem je še vedno bolj pristopna stara knjižnica kot razna nova odrska besedila. Sredstev za nabavo novih knjižnih del ni, zato bi morali društvo, ki take stvari uprizarjajo, najprej pomagati in jih šele potem kritizirati.

Kaže, da bo problem v do-glednem času vsaj deloma rešen. Skupščina je namreč predlagala, naj bi ustanovili poseben sklad za kulturno-prosvetno dejavnost. S sredstvi, ki bi jih tako dobili, bi postopoma pomagali društvom, ki so najbolj v škripcih, kasneje pa bi se lahko začeli misliti na ureditve prosvetnih domov. Nedvomno bo treba posel stalno sodelovati tudi s svetom za pro-

Delavska univerza v Vidmu-Krškem je močno razširila poljudno znanstveno izobraževanje. Veliko pomoč pri tem bodo nudile izobraževalne sekcije, ki so jih ali pa jih še bodo osnovali pri krajevnih odborih SZDL. V njih bo največ pet ljudi, sestavljene pa bodo iz članov organizacij in društev. Naloga »sekcije« bo zbirati podatke o tem, kaj si ljudje v določenem kraju želijo in za katera predavanja se najbolj zanimajo. Sekcije, ki jih bodo osnovali v vseh večjih krajih v občini, bodo dejansko organizator celotne dejavnosti delavske univerze. Predvsem pa bodo morale poskrbeti, da bo v teh krajih čimveč predavanj o kmetijstvu, zdravstvu, o vzgojnih, tehničnih in drugih vprašanjih, kakor tudi, da bodo ljudje obiskovali predavanja s področja znanosti, kulture in umetnosti.

Letos bo delavske univerze uvedla dve novi ob-

liki splošnega izobraževanja, in sicer šola za starše in šola za življenje. V prvem primeru bodo odrasli poslušali vrsto predavanj o zakonu, vzgoji otrok in drugih vprašanjih, ki se pojavljajo v zakonu, šola za življenje pa je namenjena mladini, ki se na »skupno« življenje šele pripravlja.

Vsak torek ob pol osmih zvečer bo v Vidmu-Krškem torkova javna tribuna. Obiskovalci bodo lahko poslušali vrsto predavanj o domačih in tujih dogodkih in zanimivostih, pri čemer bodo lahko marsikaj zvedeli o življenju in deželah drugega kontinenta. Vsa ta in druga predavanja (naravoslovna, znanjepolitična, vzgojna) bodo kvalitetna, saj jih bodo pripravili priznani domači in drugi slovenski strokovnjaki. — V Kostanjevici bo vsak tretji četrtek v mesecu četrtkova javna tribuna, v Brestanici in na Senovem pa vsak tretji petek v mesecu petkova javna tribuna. Za te kraje je prav tako predvidena vrsta zanimivih predavanj, podobnih ali enakih kot v Vidmu-Krškem.

V vseh večjih krajih v občini Videm-Krško bodo od časa

Res samo zavoljo denarja?

O nekaterih problemih v SVOBODI »Dušan Jereb« v Novem mestu

Desetega novembra so se zbrali člani DPD Svobode »Dušan Jereb« v Novem mestu na letni občini zbor. Predsednikova ugotovitev, da zadnje leto ni prišlo v društvo kakšnih posebnih sprememb ali povečane aktivnosti, je bila točna. Kakšnih novih oblik dela v društvenih sekcijah zadnje leto res nismo zasledili. Kvaliteta nastopov posebnih sekcij pa se je močno dvignila, kar velja zlasti za dramsko sekcijo in za pevce; to sta letos potrdili tudi Trdinovi nagradi za člani dramske sekcije Marijo Šali in za možki pevski zbor.

v poročilu in razpravi je bilo močno poudarjeno dejstvo, da so sredstva za kulturno-prosvetno dejavnost v novomeški občini in s tem tudi v društvu zelo piko odmerjena, medtem ko stalnih dohodkih društvu sploh ne more govoriti. Zaradi tega je število prireditev sorazmerno nizko, društvo pa ne more nikamor naprej. Število aktivnih članov pada, hkrati pa si pešička starejših, društvu največjih članov prizadeva leta v leto, da združuje vrste igralcev, pevcev in drugih amaterjev. Predsednik društva je s

tem v zvezi postavil vprašanje: ali je smotno drobiti še tako pika sredstva med vsa društva v občini (izmed katerih posavljeno komajda še dihalo in bi mezna komajda še dihalo in bi prevzel dotacijo za vsa društva v občini). Mešani pevski zbor dela n. pr. že podlugo leto; 33 članov vadi trikrat na teden, v enem letu pa je zbor dobil le za druge potrebe sekcije, V 15.000 din denarne podpore, kar ni dovolj niti za note, kaj šele za pretežna večina mladinskih ljudi, ki so navdušeni pevci, a že občutijo, da zbor nima prave podpore.

Vodje skupin delajo prostovoljno, a vendarle bi bilo prav, da bi jim njihov velik trud priznali in jim nagnili vsaj živimo merno nagradili — saj živimo v času vseh mogočih honorarjev, kot je ugotovila že zadnja okrajna skupščina SVOBOD v Dolenjskih Toplicah! Pevci so letos nastopili 81-krat; dvakrat na teden imajo vaje, povprečno dvakrat na teden pa je možki zbor tudi nastopil! Na enega pevca odpade povprečno po 230 prost. delovnih ur ali v zboru čez 6000 ur v enem letu! Kdo čez je dal priznanje? Na koncu je dal priznanje sicer pa so počrti javnost sicer pa so počrti hvale za njihovo požrtvovalnost bele vrane...

oni« nam ne dajo denarja, »forumi« naj nosijo krivdo za slab uspeh nekaterih sekcij; »Sredstev ni ne pri ObLO ne pri občinskem svetu Svobod, ki je prevzel dotacijo za vsa društva v občini.« Mešani pevski zbor dela n. pr. že podlugo leto; 33 članov vadi trikrat na teden, v enem letu pa je zbor dobil le za druge potrebe sekcije, V 15.000 din denarne podpore, kar ni dovolj niti za note, kaj šele za pretežna večina mladinskih ljudi, ki so navdušeni pevci, a že občutijo, da zbor nima prave podpore.

Vodje skupin delajo prostovoljno, a vendarle bi bilo prav, da bi jim njihov velik trud priznali in jim nagnili vsaj živimo merno nagradili — saj živimo v času vseh mogočih honorarjev, kot je ugotovila že zadnja okrajna skupščina SVOBOD v Dolenjskih Toplicah! Pevci so letos nastopili 81-krat; dvakrat na teden imajo vaje, povprečno dvakrat na teden pa je možki zbor tudi nastopil! Na enega pevca odpade povprečno po 230 prost. delovnih ur ali v zboru čez 6000 ur v enem letu! Kdo čez je dal priznanje? Na koncu je dal priznanje sicer pa so počrti javnost sicer pa so počrti hvale za njihovo požrtvovalnost bele vrane...

Da živetari novomeška knjižnica v premajhni kamri že 16 povojnih let, ni nobena skrivnost, pač pa novomeški kulturni škandal, saj se vse do zadnjih dni kljub vsem mogočim intervencijam in objubam ni nič naredilo, da bi se stanje izboljšalo! Skromen oder oz. njegova oprema ne omogočata dramski sekciji kakega posebnega razmaha; prazna balijska še manj. Orkester vsa leta ni dobil nobene podpore — pa vendarle tudi potrebuje denar za podni material, za popravila in notni.

Pa vendar denar tudi ni vsel

Ceprav so pripombe na obnem zboru glede financ v glavnem upravičene, pa vendarle ne moremo mimo dejstva, da pomanjkanje denarja vendarle ni edini vzrok, da n. pr. dramska sekcija v zaključeni sezoni ni mogla pripraviti več kot eno samo delo. Ima precej igralcev, pa letos niso imeli priložnosti, da bi se predstavili gledalcem. V mestu je več sposobnih režiserjev, ki pa so se delu ali malo umaknili ali pa ni bilo odrskih del in igralcev, ki bi bili primerni za posamezna zahtevnejša dela. Morda v programu res manjka tudi kaj lažjega oz. ni bilo usmeritve k takemu repertoarju. Predvsem pa manjka prav dramski sekciji sposoben organizator, ki bi vztrajal pri nevhvaležnem, trdem organizacijskem delu.

»Mladine ne moremo in ne moremo dobiti!« je stari, že več let ponavljajči se refren v novomeškem gledališču. Pa so bili tudi tu že doseženi prvi uspehi, a spet je nekomu — ali kar celemu odboru — zmanjkalo sapa, da bi s tem vzgojnim delom nadaljeval. Če pri tem odpade še vsaj skromna beseda zahvale in priznanja, je za tako dejavnost toliko težje dobiti organizatorja. Na drugi strani pa vidimo, da v mestu lepo uspeva pionirsko gledališče DPM, ki celo uspešno nastopa izven občine!

S tem seveda nikogar ne dolžimo nedelavnosti v društvu! Ugotoviti je vendarle treba, da bi verjetno z malo čvrstejšo notranjo organizacijo društva dosegli zdaj in v prihodnje lepše uspehe. V Novem mestu smo jih bili končno tudi vajeni, pa smo se ob njih morda celo malce razvadili. — Ugotovitev, da se »programi društev redno razbijajo ob pojmu rentabilnosti«, pa je vendarle sporna oz. ni potrebno, da naj bi veljala tudi za novomeško Svobodo. Več stikov in konkretnega sodelovanja z občinskimi odborom SZDL lahko tudi tu pomeni prelomnico. Intervencija glede prostorov za knjižnico je uspešno zalegla že takoj naslednji dan po društvenem obnem zboru.

Mar ne bi takih konkretnih, uspešnih stikov navezovalo društveno vodstvo posledje še več? Tg.

Kurir preko Krke

Iz življenja in dela novomeških tabornikov

Tabornike poznamo navadno le po šotorih in kratkih hlačah, a vendarle se njihov delovni program razteza na vse leto. Tudi v mrzlih jesenskih in zimskih dneh jih srečate na pohodih in izletih, kjer se vadijo v taborniških veščinah in spretnostih. Na sliki: obisk lovske preže na nedeljskem sprehodu

V četrtek popoldne se je zbralo pet mladih ljudi — načelnikov novomeških taborniških enot. Po kratkem posvetu so sklenili, da bodo v nedeljo izvedli akcijo »Kurir preko Krke« in sicer takole:

Obmčje od izliva potoka pri Srebrničah do izliva potoka pri Grabnu se razdeli na 3 sekcije: v vsaki sekciji postavljen obrambni pas, sestavljen iz 90 mladih tabornikov in tabornic, medvedkov in čebelic.

Ob 9. uri se je medtem zbralo na Grmu 6 kurirjev. Skrivnostno so se pogovarjali, kako bodo predali vest preko Krke svojim tovarišem, ki jih bodo čakali na dogovorjenem mestu. Točno ob 9.30 je načelnik okrajne zveze tabornikov izročil kurirjem vest v zaprtih kurvertih. Hitro in neslišno so kurirji odšli vsak v svoji smeri. Akcija se je pričela.

Ob Krki je zlezal podjeten medvedek na vrbo, ki je s svojim, debelom segala nad vodo. Rad bi pokazal, da je tudi on pogumen, čeprav je samo stražar v akciji in ne kurir.

»Ali boš z vrbe lovil kurirja, če ga boš opazil?« mu je zaklical zaskrbljeni načelnik. Medvedek je osramočen splezal z drevesa. Tuja mati, ki je opazovala ta prizor z mosta, si je oddahnila; morda je bil tudi njen otrok kje v obrambi in skrbelo jo je, če ne uganja podobne nepremišljenosti. V akciji mladih ljudi lahko hitro pride do nesreče, če ni med njimi vodnikov, ki se zavedajo odgovornosti.

Ob 9.50 dva zasopla fanta iščeta nekoga od rotovža do stare gimnazije. »Ali sta že tu?« ju nagovori stari znanec, ki jo primaha od mostu. »Ali sta v redu prejela vest in kako?« radovedno nadaljuje.

»S semaforjem sva sprejela vest,« odgovorita oba v eni sapi in oddasta lističa. Na prvem je bilo napisano: »7 N avionov napadlo štab«. Na drugem pa: »N nastopa z JZ 200 mož«.

Oba vesti sta bili točno sprejeti in brez težav — lep primer praktične uporabe taborniškega znanja.

Četni načelnik je takoj sklical medvedke in čebelic, da ne bi prezebrali zastoj do konca akcije. »Enega kurirja pa je ujel naš načelnik«, so se ponosili medvedki. Eden izmed kurirjev se je namreč oddalji vesti izzivalno pokazal in se po divjem lovu s kolesi čez njive predal obrambi. Stanje akcije je bilo: 20 točk za kurirje, 5 točk za obrambo. Eno minuto pred koncem akcije sta jo premahala na Glavni trg še dva kurirja iz Ločne. Ob 11.15 sta imela točen tekst vesti, ki sta ju prevzela v morsejevi abecedi.

Končno so prišle štabne branilke iz prvega sektorja. Bile so dobro razpoložene. Ujele so oba kurirja in našle pri njih tudi vesti, ki bi ju morala oddati. Stanje točk ob zaključku akcije: 40 točk za kurirje, 25 točk za obrambo. Akcija je uspela.

Ob 11.15 ure morajo biti vesti predane na Glavnem trgu pred občinsko hišo. Vsak kurir ima svojega posrednika na levem bregu. Kurirji imajo na levem ročaju dvojno številko kot razpoznavni znak.

Akcija bo v vsakem vrenju. Akcija bo v vsakem vrenju.

Ob 11.15 ure morajo biti vesti predane na Glavnem trgu pred občinsko hišo. Vsak kurir ima svojega posrednika na levem bregu. Kurirji imajo na levem ročaju dvojno številko kot razpoznavni znak.

Akcija bo v vsakem vrenju. Akcija bo v vsakem vrenju.

Akcija bo v vsakem vrenju. Akcija bo v vsakem vrenju.

N. K.

Kegljači v polni sezoni

V Celju so se zbrali vsi najboljši kegljači Slovenije, da počaste 29. november s tekmovanjem okrajnih reprezentanc. Okrajno reprezentanco Novega mesta so zastopali kegljači Pionirja. Zanje je bil to prvi letošnji nastop na štiristeznem kegljišču, zato niso dosegli posebno dobrih rezultatov. Izjema je bil le Mrzlak, ki je podri 845 kegljev. Ostali so dosegli naslednje rezultate: Legiša 795, Hren 785, Filipčič 758, Romih 753 in Juntez 750 kegljev. Novo mesto žal pač še ne more konkurirati drugim okrajem, ker nima ustreznih kegljišč.

ekip pa nastopata Venček iz Sentjerneja in Partizan (JNA) — Novo mesto.

Rezultati:
I. kolo: Venček : Novoteks 311:269, Merkur : Partizan 275:234, Kovinar : Kremen 336:300; II. kolo: Novoteks : Partizan 275:249, Venček : Kovinar 307:265, Partizan : Kovinar 303:274; III. kolo: Venček : Kremen 294:255, Kovinar : Merkur 321:308, Novoteks : Kremen 264:263; IV. kolo: Novoteks : Kovinar 301:293, Partizan : Venček 306:303 in Merkur : Venček 330:297. Trenutno vodi v jesenskem delu Venček s 6 točkami, drugi je Novoteks (5 točk), Kovinar, Merkur : Venček 330:297. Tre-4 točke, Kremen je brez točke. Do zaključka letošnjega tekmovanja II. lige je še ero kolo.

REVLJA POSAMEZNIKOV ZA 29. NOVEMBER

Kot vsako leto, tako tudi letos prirejajo kegljači Novega mesta v počastitev 29. novembra tekmovanje najboljših posameznikov na 200 lučajev. Od 34 prijavljenih jih je nastopila že polovica. Trenutno vodi Filipčič (Pionir) s 744 keglji, drugi je član Gorjancev Zelnik (723) in tretji Pate (Novoteks) s 722 keglji. Glavni favoriti za počal nastopijo v petek in soboto. Tekmovanje posameznikov pa bo v nedeljo, 26. novembra.

TEKMOVANJE II. NOVOMEŠKE LIGE

Takoj po zaključku tekmovanja I. lige se je pričelo tekmovanje v II. ligi. Odigrana so bila že štiri kola jesenskega tekmovanja. IMV in Kovinar II ne nastopata, čeprav sta sodelovala v spomladanskem delu tekmovanja. Namesto teh dveh

TEKMOVANJE ŽENSKÉ NOVOMEŠKE LIGE

V tekmovanju ženskih ekip nastopajo štiri ekipe. Letos je zadnjič, da nastopajo ekipe s šestimi tekmovalkami, drugo leto bodo na vseh tekmovanjih nastopale ženske ekipe z desetimi tekmovalkami.

Do sedaj so bile odigrane naslednje tekme:
Toplice : Majolika 126:190, Majolika : Toplice 147:137, Vseh devet : Pionir 145:126, Toplice : Vseh devet 106:152, Pionir : Vseh devet 132:118, Vseh devet : Toplice 143:137, Majolika : Pionir 133:114, Toplice : Pionir 123:151.

Vodita Majolika in Vseh devet s 6 točkami, Pionir ima 4 točke in Toplice 0 točk. Za prvo mesto bosta odločilni tekmi med obema vodečima.

Turk spet najboljši

Na okrajnem namiznoteniskem turnirju desetorice najboljših igralcev v okraju, ki so ga predeto soboto in nedeljo priredili v Novem mestu, je spet zmagal Jože Turk, mladinec iz Novega mesta, ki je v odločilnem srečanju za prvo mesto premagal Somraka s 3:2. Pravzaprav je bila to ponovitev občinskega turnirja, za katerem sta prvi dve mesti prav tako zasedla Turk in Somrak. Tretji je bil Jure Picek, ki na občinskem prvenstvu ni nastopil, četrti pa Pavle Uhl. Vrstni red okrajnega turnirja: 1. Jože Turk 14 točk (213),

2. Marijan Somrak 12 točk (20:5), 3. Jure Picek 8 točk (14:10), 4. Pavel Uhl 8 točk (15:14), 5. Miro Berger 6 točk (10:14), 6. Irena Mikec 4 točke (7:18), 7. Janez Rustja 2 točki (11:19), 8. Slavko Plavec 2 točki (7:25) itd. Najboljši mladinec in pionirji se bodo za dan republike 29. in 30. novembra udeležili republiškega posamičnega prvenstva v namiznem tenisu, ki ga bodo priredili v Mariboru. Posebno pionirja Somrak in Gunde ter mladinka Mikec imajo precej upanja, da se uvrstijo med najboljše v LRS. Fm

ŠAH

V nedeljo bo zaključeno letošnje okrajno moštveno šahovsko prvenstvo. Srečala se bosta zmagovalca polfinalnih dvobojev Črnomelj in Novo mesto in Krmelj in Videm-Krško. Ker sta ekipi Novega mesta in Vidma-Krškega favorita v polfinalnih srečanjih, bosta v nedeljo ob 8. uri v prostorih Mladinskega kluba (Zdravstvenim domu) v Novem mestu v medsebojnem srečanju verjetno odločala o prvem mestu. Okrajni prvak bo zastopal naš okraj na republiškem prvenstvu v Ljubljani.

PRVENSTVO SD NOVO MESTO

Jutri, 24. novembra, se prične v prostorih Mladinskega kluba v Novem mestu šahovsko prvenstvo SD Novo mesto. Predtekmovanje bodo po kategoriskem sistemu, to je izvedeni bodo turnirji brezkatégornikov, četirkategornikov, tretjekategornikov in drugokategornikov. Najbolje plasirani bodo dosegli višje kategorije oziroma potrdili sedanje. Prijave se bodo sprejemale v petek od 19.30 do 20. ure. Slavko Sitar

KAJ PA BREŽIŠKA BLAGOVNICA?

Letos smo že pisali o tem, da namerava »Ljudska potrošnja« urediti v eni izmed dosedanjih poslovalnic na glavni ulici blagovnico. Razprave dobivojo vedno določnejšo obliko in morda bodo že prihodnje leto Brežičani lahko kupovali v sodobno urejeni blagovnici, ki bo imela desno od vhoda špezerjski oddelek, zadaj oddelek za dostavo blaga na dom (ta oddelek bo imel posebno motorno vozilo), dalje oddelek predpakiranja s strojem, delikatesni oddelek s hladilnimi pulji ter vrh tega še oddelek za prodajo mleka in kruha. Iz spodnje etaže, v

kateri bi bili naštetj oddelki, bi vodile stopnice v zgoraj, kjer bi prodajali manufakturno. Preureditev s sodobno opremo vred bi veljala le okoli 12 milijonov dinarjev, ker bi vsa teška dela opravil kolektiv sam. Podjetnost, ki jo kaže kolektiv »Ljudske potrošnje« v Brežicah je dokaz — upoštevajo naj ga vsi naši trgovski kolektivi — da se dá marsikaj prihraniti s prizadevanostjo in s sodelovanjem kolektiva. Preurejen blagovnica bo v stavbi, kjer ima »Ljudska potrošnja« svoj sedež, v pritličju in v prvem nadstropju levo od vhoda.

Odprimo vrata filmski kulturi!

Nekaj beležk s seje komisije za filmsko vzgojo pri okrajnem Svetu SVOBOD in prosvetnih društev — Zahtevamo slovensko podnaslavljanje filmov — Čimveč filmskih krožkov!

Ze Lenin je dejal: »Med umetnostmi je za nas najvažnejši film. Film je last ljudstva in ljudstvu tudi pripada.« To bi lahko uporabili tudi za naslov tega sestavka oziroma za poročilo z razprave o filmski problematiki, ki jo je na zadnji seji načela komisija za filmsko vzgojo pri okrajnem Svetu Svobod in prosvetnih društev v Novem mestu. Razen članov komisije so seji prisostvovali še Maks Sorn, načelnik oddelka za splošne in družbene službe pri OLO Novo mesto, Slavko Kastelic, referent za prosveto in kulturo pri tem oddelku, ter predsednik in tajnik sosveta za filmsko vzgojo pri Zvezi Svobod Slovenije Vitko Musek in Tone Sluga. Po izčrpnem poročilu predsednika te komisije Franca Segedina, ki je med drugim govoril o uspehih in načrtih za prihodnjo dejavnost v filmski vzgoji ter pohvalil filmski krožek v Vidmu. Krškem kot enega najbolj delavnih v Sloveniji, je bilo največ govora o vlogi kinematografov pri kulturni rasti državljanov. Povzemamo le nekaj najvažnejših misli.

FILMI S SLOVENSКИMI PODNASLOVI

Nujno je boljše sodelovanje med komisijo za filmsko vzgojo in svetom za prosveto in kulturo, je v razpravi omenil Maks Sorn. Potem se je zavezal

za to, da je treba čimprej začeti izvajati sklep izvršnega sveta LRS o podnaslavljanju filmov, ki jih bodo vrteli v vseh slovenskih kinematografih. Razen tega naj bi bile pred filmskimi predstavami vse re-

klame v slovensčini, toda ne v popačenem, ampak v knjižnem jeziku.

Stara je resnica, da je na sporedu cela poplava slabih filmov, da se filmski program velikokrat omejuje še na take filme, ki prinašajo podjetju denar in obisk, gledalcu pa zlagano razvedrilo. Potreben je tudi red v cenah vstopnic. Zakaj kolebanje v cenah, če vrtijo boljši in slabši film?

PROGRAMSKI SVETI — UPRAVNI ORGANI KINEMATOGRAFOV

Kakor je v razpravi govoril Vitko Musek, bi morale biti komisije za filmsko vzgojo povezane tudi z oblastnimi organi, vsaj kar zadeva enotna stališča o filmskem sporedu. Nadalje so programski sveti upravni organi kinematografov. Tako upravljanje bi se moralo zlasti uveljaviti pri nabavi in izbiri filmov, kajti ni vseeno, kak-

šne predstave imamo. Nujno je, da prenehamo misliti, da so kinematografi komercialna podjetja in ne prosvetne ustanove. Na splošno še večina gleda film skozi naočnike čistega dobička, kar na eni strani škoduje dobrim filmom, ker jih slabi odrivajo, na drugi strani pa tudi vzgoji, ki bi jo tak film lahko nudil. Filmsko vzgojo bo treba slej ko prej uesti kot obvezen predmet na šolah (vsaj eno uro na mesec), kajti le tako bomo dobili kritičnega gledalca, ki bo že sam odklanjal filmsko plažo.

V nevarnosti pa so manjši kinematografi, ker le životarijo. Obveznosti so prevlekle in lahko pričakujemo samo še sklep ObLO, da jih z odlokom ukine.

V OKRAJU LE ENA KINO DVORANA

Tovariš Kastelic je govoril predvsem o zaostalosti kinematografov v našem

okraju. Resnici na ljubo je treba povedati, mi je med drugim dejal, da imamo v okraju le eno tako dvorano, v kateri vrtijo samo filme in ni v njej drugih prireditev. Kinematografi so neurejeni in nimajo projektorjev. Razen tega je več izgube kot dobička, čeprav se vstopnina povečuje. Tudi potujoči filmi niso mogli odpraviti teh problemov. Izdatki so navsezadnje le tolikšni, da jih je težko kriti.

Tudi vemo premalo o filmih, ki jih prikazujejo kinematografi. Pomanjkanje filmskega tiska je občutno. Potreben bi bil priročnik ali list, seveda pisan preprosto in razumljivo, da bi ga lahko prebrali vsi prosvetni delavci, zlasti pa tisti, ki bi poučevali filmsko vzgojo.

VEČ FILMSKIH KROŽKOV!

Razprava je načela vrsto vprašanj o filmu in filmski vzgoji in zdi se, da je tudi nakazala obrise za rešitev. Predvsem pa se je treba zavedati, da za vzgojo ni odgovoren posameznik, am-

pak vsi, celotna družba. Nujno je, da dobimo dobre vzgojitelje, potem bomo znali oceniti filme.

Pogoji za ustanovitev filmskih krožkov so marsikje že sami od sebe dani, zlasti pa bi bilo njihovo delo plodno na šolah, saj je končno treba s temeljito vzgojo začeti že pri mladem človeku.

Nikakor se ne moremo sprijazniti z mnenjem, da filmska vzgoja ni potrebna. Res je, da naložijo ljudi, da dajo, ki skrbijo za to, da se celo tako daleč, da upravnik tega ali onega kinematografa predlaga, da je treba »vtakniti« v programski svet tiste ljudi, ki najbolj sitnarjajo, oziroma tiste, ki so najbolj nezadovoljni s filmskim sporedom, pa »se bodo potem že sami prepričali, da stvar precej drugačna. Ta sposobnost takih upravnikov. Gre namreč za to, da se za podobnimi besedami velikokrat skriva nesposobnost ljudi, ki so odgovorni za kulturno-prosvetna in podobna vprašanja.

Skupina je oprema v šmarješki šoli in pretesni so pro- stori za vse, ki tu hrepene po znanju in učenju — pa vendarle so radi dobre volje in zdaj, ko so bili sprejeti v vrste LMS, bodo delali še z večjim veseljem. Vsi bodo tudi sodelovali pri zbiranju sredstev za nakup televizi- jnega sprejemnika, ki naj poži in razgiba družabnost v Smarjeti

TO IN ONO IZ ŠMARJETE

20-letnico vstaje jugoslo- vanskih narodov so v Smarjeti dostojno prosla- vili. Organizacija Zveze borcev je razvila svoj pra- por, hkrati pa je prejela v spomin omaričo, v kateri je 91 zlatih in 29 srebrnih zvezdic z imeni darovalcev prispevkov za prapor.

Za občinski praznik so se v Smarjeti lepo pripravili. Šolska mladina je skupaj z množičnimi organizacijami imela namen s pestrim pro- gramom dočakati delegaci- jo občinskega ljudskega od- bora iz Novega mesta, ki naj bi položila venec pred spomenik padlih borcev in

zrtev fašističnega terorja. Zal delegati niso prišli pra- vočasno.

Na dan mrtvih so mno- žične organizacije skupno

V spomin Ferdu Paradižu

V nedeljo, 12. novembra, je preminil v novomeški bolnici upokojeni vodja zemljiške knjige okrajnega sodišča v Kočevju FERDO PARADIZ. Njegov pogreb v torek je pokazal, da je bil pokojnik zelo priljub- len in da je s svojo na- predno dejavnostjo pred drugo svetovno vojno, v času NOB in po vojni vlo- žil vse sile za boljše bo- dočnost slovenskega življa na Kočevskem in v Suhi Krajini, kjer je nekaj časa služboval (v Žužemberku). Na zadnji poti ga je spre- milo preko 1500 prebival- cev, med njimi blizu 400 članov gasilskih organiza- cij iz Kočevske in ostale Dolenjske.

V. D.

Zadovoljstvo v Podgorju

Davna želja prebivalcev Zabukovja, Podgorja in Le- dine, da bi imeli avtobusne zveze s Sevnico, se je ures- ničila. Dobili so avtobus, ki vozi vsak dan otroke iz teh vasi v šolo, odrasle pa po opravkih. Prebivalci so hvaležni občinskemu ljud- skemu odboru v Sevnici, ki jim je z uvedbo avtobusa skrajšal pot in prihranil čas.

Zahvala sevniskega Rdečega križa

Osnovna organizacija Rde- čega križa v Loki želi še letos postaviti v treh hri- bovskih naseljih — Celovni- ku, Žirovnici in Radežu — omaričo za prvo pomoč ter usposobiti ljudi, ki bodo z njimi ravnali.

Zaradi pomanjkanja de- narja je odbor prosil Sploš- no trgovsko podjetje v Sev- nici, da jim proda material po znižani ceni. Podjetje je iz svoje zaloge brezplačno ponudilo tri ključavnice s tečaji in 3 kv. metre lesni- nitnih plošč.

V imenu prebivalcev se osnovna organizacija RK v Loki Splošnemu trgovsko- mu podjetju zahvaljuje. S. Sk.

Fantje čestitajo

Za naš veliki praznik 29. november lepo pozdravljamo bralece našega domačega li- sta, kakor tudi domače in prijatelje ter želimo obilo uspehov pri nadaljnjem delu! Vojaki v Beogradu: Branko Savrič, Stanko Dolenšek, Ig- nac Kolenc, Jože Jaklič, Jo- že Jurečič in Stefan Mav- sar.

Pozdrav iz Banata

Franc Jenič in Jože Požek, ki sta pri vojaki na romun- ski meji, toplo pozdravljata vse Belokranjce in Dolenjce ter čestitata za dan republi- ke! Posebej pozdravljata bru- sniško in grbeljsko mladi- no!

— ek

POSNEMANJA VREDEN ZGLED NOVOTEKSA

Društvo inženirjev in tehnikov tovarne Novoteks je v svoj delovni program v mesecu tehnike med drugim sprejelo tudi nalogo, da obišče član tega društva pionirje in mladince osnovne šole »Katje Rupena« v Novem mestu. Tako je v preteklem tednu tov. Danilo Kovačič priredil tri zanimiva predavanja za učence V., VII. in VIII. r. pod naslovom »Od surovine do tkanine«. Za predavanje je bilo veliko zanimanja tudi med učiteljstvom, posebno zato, ker bodo vsi udeleženci predavanj obiskali tovarno Novoteks, kjer bodo pod strokovnim vodstvom spoznali delovni proces v tovarni in bodo lahko stajali vprašanja o delovnih pogojih v tovarni.

DITTN je obogatilo zbirko učil z izredno okusno iz- delano vitrino, ki prikazuje tehnološki postopek pridobivanja tkanin.

Učenci šole »Katje Rupena« se iskreno zahvaljujejo za razumevanje, hkrati pa žele, da bi primer Novoteksa našel posnemalce še med ostalimi delovnimi kolektivi.

PIONIRJI IN MLADINCI OSNOVNE SOLE »KATJE RUPENA«, NOVO MESTO

HUMAN ZGLED KOLEKTIVA NOVOMEŠKE INDUSTRIJE OBUTVE

V sredo, 15. novembra, se je za prostovoljno oddajo krvi spet prijavila skupina petdesetih krvodajalcev iz Industrije obutve v Novem mestu. Člani kolektiva so ostali zvesti svoji tradiciji, saj so se doslej vedno v lepem številu odzvali tej humani akciji. Na sliki: skupina krvodajalcev iz Industrije obutve v Novem mestu po odvzemu krvi 15. XI. 1961

Metlka za svoj praznik

Danes popoldne ob 17. uri bodo nastopili v kino dvo- tani slovenski književniki. Med njimi bosta tudi pisa- telj France Bevk in belo- kranjski rojak pesnik Lojze Žakar. — Ob pol osmih ureh pa bo otvoritev kluba družbenih organizacij, obe- tam bodo brali svoja dela

slovenski književniki za manjšo število ljudi.

Od 24. do 26. novembra bo potujoči kino predvajal slo- venski film »Akcija« na Ra- dovič, Suhorju, Jugorju, v Podzemlju in Draščih.

25. novembra bo ob 14. uri parada kmetijskih strojev, ki jo prireja društvo stroj-

nikov. — Ob 15. uri bo oce- njevalna vožnja avto-moto kluba. — Ob 19.30 bo v domu Partizana drama Mateja Bo- ra »Razgranci«. Gostujejo igralci Svobode iz Krškega

26. novembra:

Ob 6. uri budnica mestne godbe

Ob 8. uri otvoritev novih razstavnih prostorov v Be- lokranjskem muzeju.

Ob 9. uri slavnostna seja občinskega ljudskega odbora v kino dvoranl.

Ob 10. uri slavnostno zbo- rovanje na Trgu svobode.

Ob 11. uri otvoritev raz- stave gospodarskih organiza- cij v Zavodu za zaposlovan- je invalidov.

28. novembra: ob 19.30 kulturna akademija v domu Partizana v počastitev dneva republike.

Na Bizeljskem smo zvedeli

■ Kmetijska zadruga Bi- zeljsko se ukvarja največ z živinorejo in vinogradni- štvom. Živinorejska obrata v Stari vasi in na Pišecah sta letos že prodala 170 glav spi- tane živine, torej enkratno zmogljivost hlevskih stajišč. Zdaj pitajo že zopet 170 glav živine.

■ Letos so na Bizeljskem obnovili 4 ha vinogradov, na Pišecah pa so 1 ha in pol zrigolali. Za obnovo na Bi-

zeljskem je zadruga najela kredit, v Pišecah pa obnav- ljajo z lastnim sredstvi. Obe površini sta v družbenj proizvodnji, v okviru obratov KZ Bizeljsko.

■ Vinski pridelek v vino- gradniških obratih Kmetijske zadruge Bizeljske letos kljub toči, ki je potokla do 30 odst. pridelka, ni bil slab. Na 30 ha družbenih vinogradov so pridelali 14 vagonov vina ali povprečno 45 hl na ha.

Tako se ne postopa z živino!

18. novembra dopoldne se je pred kandijsko klavnico v Novem mestu ustavil tovar- njak z živino za zakol. Na zadnjem delu vozila ni bilo mostu, po katerem bi živino lahko spuščali na tla. Vsaka žival je bila privezana za roge z vrvjo. Razumljivo je, da živali s takega voza niso same šle, zlasti zato ne, ker je bilo od tal visoko en meter. Živali so prisilili na drug način. Z vrvjo so jim ovijali repe, jih brcali in jih le s težavo zvikli iz tovar- njaka. Živali so padale na hrbet ali drugam. Med gle- dalc, ki so to ravnanje opa-

zovali, pa se ni nihče našel, da bi delavce spomnil, naj le malo drugače postopajo. Kaže, da bi bilo treba tudi pri nas uvesti ukrepe, ki bi ščitili živali. V drugih dr- žavah nepravilno ravnanje z živalmi strogo kaznujejo.

R. S.

Velik promet na sejmišču

Na ponedeljkovem živin- skem sejmu je bilo zelo ži- vahnó. Kmetje so pripeljali 1381 prašičev, od teh je bilo 1254 prodanih. Izbira je bila res velika, cene pa so ostale skoro neizpremenjene. Za 6 tednov stare so zahtevali 3500 dinarjev in več, za 4 mese- ce stare pa 6.500 dinarjev. Tudi tokrat je bilo precej Hrvatov, ki so na sejmu mnogo nakupili.

● ALKOHOL je smrtni sovražnik varnosti in reda na cestah!

Mukovno gledališče

Nedelja, 16. novembra. ob 10. in 11. uri: Albert Papler »Hudobni graščak.« Predstava bo v II. nad- stropju novomeške gimna- zije. Vstopnina 20 dinarjev in 30 dinarjev.

Novomeška kronika

Pred nekaj dnevi, ko so cigarete nekoliko podražili, je bil gospodinjami v mestu našel preplah. »Pogrnitale« so, da se bodo podražila tudi živila, tako so imeli trgovci obilo po- sta in dober zaslužek. Štranebe so polne, cene pa so ostale ne- spreminjene. Vsekakor lep ekonomski učinek in brezplač- no selanje.

Za 18. kostanjev je dala ne- ka tovarišica v novomeški zgor- ni zelenjavni trgovini 140 din. Zapolila je cel kilogram, od te- za pa je bilo le deset plodov korenja, ostali so bili gnili. Ne- dovoljno svojevrsten rekord.

V trgovini onstran mostu nabavajo od stranke, ki želi kupa iz izložitve, če ga v trgo- vini ni, 3000 din več. Toliko sta- ni namreč aranžer, ki uredi iz- zabeno okno. Take zahteve do- želj nismo bili vajeni in jo od- ključamo. Milinec za mletje krompirja bi bil tako le predlag.

Precejšen mraz, ki je na- stopil v noči od ponedeljka na torek, je nagнал strah v kosti naših nešetim »Flicem«, ki so brez skrbi domovali od milim nebom. Garaž v me- stni močno pramanikuje. Last- niki avtomobilov si narade veči- naroma kar sami zastilno barako za kupa, pa je tudi teh pre- malo, da bi nudile streho vsem. Zanimivo bi treba na kompleksno zgraditi garaž.

Občinska delavska univer- za v Novem mestu priredi da- nese predavanje podpolkovnika Krištofa Verbiča »Atomska in atomsko vojna«. Predavanje bo v 18. uri v dvorani Doma JLA in bo spremljano s filmom. — Predavanje vam bomo, da se za- nese predavanja udeleži.

Pred kratkim je za kandi- jsko klavnico zmrzovalo večje število prašičev, ki so jih na- hujali v Sretnu. Živali so se na- hujale na dvorišču, čeprav je temperatura tisto noč pokazal 6 stopinj pod ničlo. Menimo, da je tako z živalmi ne bi smelo postopati, naj so namenjene klanokoli.

Jutri bo v sindikalnem do- mu predavanje o prometni var- nosti in borbi proti alkoholu. Predavanje organizira združenje so- vremenih v Novem mestu za vse občane. Med predavanjem bo začelo se bo ob 18. uri — bo- do vrleti poučne filme.

Karlovsko gledališče 18. no- vembra. Gostje v soboto, 18. no- vembra. Igralo je komedijo »Krištof«; gledalci so gostujoče gledališče v žele, da bi še spomnili na novomeški oder.

V trgovini z opremo na zelenjavni trgu so te dni prejeli veliko količino posode in okras- ne predmetov iz češkoslova- vskega kristalnega stekla, ki je izdelano in poceni. Razen te- ma trgovina nove vzorce krompirja, ki bodo dobrodole- ni, ki si želijo lepo opremiti dom.

Na ovinku pred hotelom kmetijsko bodo do dneva repu- blike končali tlakovanje, na obeh straneh ovinka pa bodo

AVTOPROMET - TUZEMSKA ŠPEDIČIJA

»GORJANCI«

NOVO MESTO-STRAŽA

priporoča svoje transportne
usluge, opravlja servise FAP in
vsa ostala popravila avtomobilov

POZDRAVLJAMO 29. NOVEMBER - DAN
REPUBLIKE IN ČESTITAMO VSEM DELOV-
NIM LJUDEM!

ZIDARSKO PODJETJE

»REMONT«

ŽUŽEMBERK

priporoča svoje kvalitetne usluge,
hkrati pa pozdravlja
in čestita za 29. november!

VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE REPUBLIKE,
POSEBNO PA PREBIVALCEM SUHE KRAJINE, PRISRČNO ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE!

Splošno mizarstvo Dvor pri Žužemberku

Svoje odjemalce,
dobavitelje in
poslovne prijatelje
toplo pozdravljamo
in se jim še nade-
lje priporočamo za
naklonjenost!

Trgovsko podjetje

»SUHA KRAJINA« D V O R

Naj živi 29. november
- dan ustanovitve
FLRJ!

DESTILACIJA,
TOVARNALIKERJEV,
SADNIH SOKOV,
PROMET Z VINOM,
PIVOM IN
GOSTINSTVO

»Dana«

MIRNA
na Dolenjskem

PRIPOROČA SVOJE
KVALITETNE
IZDELKE IN ČESTI-
TA ZA OBLETNICO
USTANOVITVE NOVE
JUGOSLAVIJE!

Za 29. november
čestitajo in
pozdravljajo:

KOLEKTIV
GOSTINSKEGA
PODJETJA STRAŽA

z obrati:

- GOSTILNA LOVEC Dol. Toplice
- GOSTILNA SREBOTNIK Straža
- GOSTIŠČE Uršna sela

čestita svojim gostom za
29. november - praznik
republike!

Zadružnikom,
ženam zadruž-
nicam in
aktivom mladih
zadružnikov
iskreno
čestitamo ter
jim želimo še
mного uspehov
pri delu!

Priporočamo svoj kvalitetni in ceneni premog vsem potrošnikom
in jim hkrati čestitamo za naš največji praznik - 29. november!

Rudnik Krmelj

Kmetijska zadruga

V DOLENJSKIH TOPLICAH

Knjigovodski center — Trebnje
Krojaško podjetje — Trebnje
Čevljarsko podjetje — Trebnje
Pekarija — Trebnje

TRGOVSKO PODJETJE STRAŽA

SE PRIPOROČA ČENJENIM POTROŠNIKOM
IN JIM TOPLO ČESTITA ZA OBLETNICO
USTANOVITVE FLRJ!

Pozdrav 29. novembru,
obletnici ustanovitve nove
Jugoslavije, ki so jo
ustvarjalni napori resnič-
no združenih narodov
naše socialistične
skupnosti popolnoma
preobrazili!

Občinski ljudski odbor Trebnje

Občinski komite ZKS - Občinski odbor
SZDL - Občinski komite LMS - Občin-
ski odbor ZB - Občinski sindikalni svet
in ostale organizacije in društva

KOLEKTIV
TRGOVSKEGA
PODJETJA

»GRADIŠČE«
TREBNJE
na Dolenjskem

S SVOJIMI
POSLOVALNICAMI
PRIPOROČA NA-
KUPE V SVOJIH
PRODAJALNAH
IN ČESTITA
VSEM SVOJIM
STRANKAM ZA
DAN REPUBLIKE!

Kmetijska zadruga

Črnomelj

s svojimi obrati:
Kmetijsko posestvo,
Gozdarski obrat in
kmetijska proizvodnja
z okoliši: črnomelj,
Adlešiči, Vinica,
Semič, Dragatuš in
Stari trg ob Kolpi

ČESTITA ZA DAN REPUBLIKE VSEM
SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM,
ZLASTI PA ČLANOM ZADRUGE, KI
SODELUJEJO V KMETIJSKI IN
GOZDNI PROIZVODNJI

Novomeška opekarna

POZDRAVLJA VSE DELOVNE KOLEKTIVE V
NAŠEM OKRAJU, VSE DELOVNE LJUDI SIROM
PO NAŠI DOMOVINI IN PREBIVALCE OBCINE
NOVO MESTO TER JIM ČESTITA ZA 29. NO-
VEMBER!

ZALOG

Opekarna Prečna - Novo mesto

ZA 29. NOVEMBER - PRAZNIK REPUBLIKE, ZNOVA POUJARJAMO:
VSE SILE ZA NENEHEN RAZVOJ PROIZVAJALNIH SIL!
LE TO JE POT DO VISJE ŽIVLJENJSKE RAVNI!

RAZVIJAJMO
IN KREPIMO
SOCIALISTIČNI
DEMOKRATIZEM,
VELIKO
PRIDOBITEV NAŠE
REVOLUCIJE!

KMETIJSKA ZADRUGA SEVNICA

VSEM ZADRUŽNIKOM PRISRČNE POZDRAVE IN ČESTITKE!

ZA 29. NOVEMBER – DAN REPUBLIKE POZDRAVLJA KMETOVALCE NA SVOJEM
OBMOČJU IN JIM ŽELI ŠE MNOGO USPEHOV

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE s svojimi obrati

VSEM CENJENIM STRANKAM –
POTROŠNIKOM ČESTITAMO ZA
PRAZNIK REPUBLIKE IN JIM
PRIPOROČAMO NAŠE VSAK DAN
SVEŽE MESO IN MESNE
IZDELKE!

BODIMO SE NAPREJ
ZVESTI REVOLUCIO-
NARNEMU USTVAR-
JALNEMU DUHU
MARKSIZMA! NAJ ŽIVI
NAŠ VELIKI PRAZNIK
– 29. NOVEMBER –
OBLETNICA
USTANOVITVE FLRJ!

Klavnica in mesnica

ČRNOMELJ

BELSAD

ČRNOMELJ

Pozdrav vsem borcem za svobodo, napredek in mir, za srečnejše
življenje vsega človeštva! Čestitke vsem delovnim ljudem naše
socialistične domovine za praznik republike!

BELOKRANJSKA
ŽELEZOLIVARNA
IN STROJNA
TOVARNA

BELT

ČRNOMELJ

PRIPOROČAMO
SVOJE
IZDELKE IN
ČESTITAMO
PREBIVALSTVU
BELE KRAJINE
ZA 29. NOVEMBER
– DAN
REPUBLIKE!

»PLANINA«

čevljarsko
podjetje

ČRNOMELJ

POZDRAVLJAMO
VELIKE USPEHE
SOCIALISTIČNE
GRADITVE V NAŠI
DOMOVINI IN
ČESTITAMO VSEM
KOLEKTIVOM
V PODJETJIH IN
USTANOVAH,
PRIPADNIKOM JLA,
NAŠI MLADINI IN
POSAMEZNIKOM ZA
29. NOVEMBER!

»LIČ«

litoželezna industrija – ČRNOMELJ

ČESTITA ZA NAŠ NAJVEČJI DRŽAVNI PRA-
ZNIK – OBLETNICO USTANOVITVE NOVE
JUGOSLAVIJE IN SE PRIPOROČA!

Vsem delovnim ljudem širom po naši domovini pri-
srčno čestitamo za 29. november, hkrati pa pozdrav-
ljamo vse Belokranjce doma in v tujini!

KOMUNALNA UPRAVA OBČINE ČRNOMELJ

»ZORA«

LESNA PREDDELVAL-
NA INDUSTRIJA

ČRNOMELJ

Tovarna šivalnih strojev

MIRNA

PRIPOROČA GOSPODINJAM SVOJE KVALITETNE
ŠIVALNE STROJE, HKRATI PA POZDRAVLJA IN
ČESTITA ZA PRAZNIK REPUBLIKE!

Belo- kranjsko gradbeno podjetje

ČRNOMELJ

Svojim strankam, vsem
investitorjem, prebivalcem
novomeškega okraja,
zlasti pa Belokranjcem,
prizrčno čestitamo za
obletnico ustanovitve naše
socialistične domovine
in jih topla pozdravljamo
z željo, da bi še nadalje
vlagali vse svoje sile za
napredek in lepše
življenje nas vseh!

»Belokrajinka«

ČRNOMELJ

s svojimi obrati

KROJAŠTVO, ČRNOMELJ – PLETILSTVO, VINICA
IN OBRATOM V ČRNOMLJU

čestita za 29. november in
priporoča svoje kvalitetno
krojaško proizvodnjo ter
volnene in bombažne žen-
ske ter moške in otroške
trikotažne izdelke

Mizarstvo Trebnje

PRIPOROČAMO
SVOJE USLUGE
IN IZDELKE
TER ČESTITAMO
PREBIVALSTVU
NAŠEGA OKRAJA Z.
29. NOVEMBER!

POZDRAV VSEM
DELAVCEM, KMETOM,
LJUDSKI INTELIGENCI,
MLADINI IN OBOROZE-
NIM SILAM FLRJ Z
NAJBOLJSIMI ŽELJAMI
ZA NADALJNI NAPRE-
DEK IN USPEHE PRI
NJIHOVEM DELU!

Občinski ljudski odbor

OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI KOMITE LMS
OBČINSKI ODBOR ZVVI
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB
OBČINSKI SINDIKALNI SVET

ČRNOMELJ

Naj živi slavna obletnica naših narodov –
29. november – DAN USTANOVITVE NAŠE
SOCIALISTIČNE DOMOVINE!

NEGREČE

S prehitro vožnjo v smrt

14. novembra sta se od Gotne vasi proti Pogancem peljala motorist Mirko Sisko z Broda 59. 26 in sopotnik Pavle Beg. Vožnja sta tik za avtobusom podjetja »Gorjanci«... ki ga je preizkušal Jože Knafeč iz Novoga mesta.

Kakor so ugotovili, je do nesreče prišlo zato, ker je motorist ves čas prehitro vozil, prehitel avtobus v nepreglednem ovinku in naglo zavrl. Skodo so ocenili na 300.000 din.

Kolesarjeva smrt na gramozu

13. novembra se je proti Senovemu s kolesom peljal Franc Zepcevec, Senovega. Na krmilu je imel polno košaro jabolk. Med vožnjo ga je to oviralo in je v ovinku zavozil na kup gramozu ter padel tako nesrečno, da je kasneje zaradi hudih poškodb na glavi v bolnišnici umrl.

NEZNANA UTOPLJENKA

18. novembra so v Savi pri Mihalovcih blizu Brežice našli truplo neznanne osebe. Gre za 50 do 55-letno ženo, visoko 163 centimetrov, normalno razvito, z gostimi temnosivimi in okrog 20 cm dolgimi lasmi. Oblečena je bila v temnomodro krilo, volneno jopičo, bombažno nogavico, na glavi pa je imela žensko ruto z rdečimi, modrimi in črnimi rožami. Na levi roki je imela zlat poročni prstan s posvetitvijo: »Mirko - 19. V. 1930«.

Ce kdo med bralec pozna zgoraj opisano ženo, naj to čimprej sporoči ONZ v Novem mestu ali najbližji postaji Ljudske milice.

SPORED RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 23.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00

Petek, 21. novembra: 8.05 Drobne skladišče Boruta Lesjaka - 8.55 Pionirski tehnik - 9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe - 10.40 Melodije južnih morij - 11.00 Pevec Nino Robić - 11.15 Naš podlistek: Iz trilogije USA - 12.15 Radijska kmečka univ. - Jože Novinšek: Ekonomska vprašanja živinorejske proizvodnje - 12.25 Za opoldansko razvedrilo - 13.30 Od polke do sambe - 14.05 Radijska šola za mlado stopnjo - 14.35 Kratki prizori iz jugoslovanskih oper - 16.00 Parada pihal - 16.45 Jezikovni pogovori - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.10 Posnetki z republiške revije pihalnih orkestrrov - 19.05 Prijetne uverture - 20.30 Operetne zunanje politični pregled - 20.45 Štiri sto let klavirske glasbe - 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih - 22.15 Po svetu jazza - 23.05 Jugoslovanska simfonična glasba.

Sobota, 23. novembra: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji - 8.25 Popevke in južni ritmi - 9.25 Pri starih mojstrih - 10.15 Dvospevi in ansambelski prizori - 11.00 Ansambel Milana Stanteta - 12.15 Kmetijski nasveti - inž. Janez Salnik: Koliko je vredno škropljenje koruze s herbicidi - 12.25 Od tod in ondod - 14.00 Med suitami - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Gremo v letno... 16.45 Zabavni orkester Raphaela - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.45 Okno v svet - 20.00 Vedri zvoki - 20.30 Zabavna radijska igra - 21.00 Za prijeten konec tedna - 22.15 Majhni ansambli, orkestri in vokalni solisti zabavne glasbe - 23.05 Zaplešite z nami!

Nedelja, 26. novembra: 8.00 Mladinska radijska igra: Neuklonljivi - 9.05 Zabavna glasba za novi teden - 10.00 Se pomnite, tovariši... Vladimir Nazor: S partizani - 10.30 Pisan glasbeni dopoldan - 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.00 Slovenske narodne in priredbe Karla Pahorja - 15.30 Lepe melodije in ritmi - 16.00 Humorska tega tedna - 16.30 Tako so pisali skladatelji pred Mozartom - 17.15 Radijska igra - Slavomir Mrožek: Tri satire - 18.30 Športno popoldne - 19.05 Naši mladi izvajalci - 20.00 Izberite melodijo tedna! - 21.00 Popularni koncert operne glasbe - 22.15 Oddaja za naše izseljence.

Ponedeljek, 27. novembra: 8.05 Popevke in zabavne melodije na tekočem traku - 8.55 Za mlade radovedneže - 10.35 Zvočna mavrica - 11.00 Glasba iz Jugoslavije - 12.35 Slavko Korosec: Po domače - 12.15 Radijska kmečka univerza: Samoupravljajče in novi odnosi v kmetijskih zadrugah - 13.30 Vedri zvoki - 14.00 Melodije iz evropskega severa in juga - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.40 Literarni sprehod - Braniko Belan: Zeja - 16.00 Obisk pri čeških opernih skladateljih - 18.45 Radijska univerza - dr. Franjo Zdravčić: Presajanje tiva - 20.45 Kulturna tribuna - 21.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije - 23.05 Mladim plesalcem.

Torek, 28. novembra: 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo - Ena sama beseda - Sutjeska - 9.25 Odlomki iz jugoslovanskih oper - 10.15 Izberite melodijo tedna! - 11.00 Stanjlo Rajčič: Listje rumeni - 12.15 Kmetijski nasveti: Prehrana perutnine - 13.30 Partizanske pesmi jugoslovanskih narodov - 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo - Pohorski bataljon - 14.35 Iz skladateljskih albumov Karla Pahorja in Pavla Sivica - 16.00 Naši kompozitisti o domovini - 18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe - 18.30 Zvone Kržišnik: Seja delavskega sveta (reportaža) - 20.00 Radovan Gobec: Njegovo ime je legenda (kantata) - 20.33 Radijska igra - Ciril Kosmač-Mitja Mejak: Balada o trobenti in oblaku - 21.36 Zvočni kalendar - 22.15 Pisanje - 23.05 Godala v noči.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Četrtek, 23. nov.: Milivoj Petek, 24. nov.: Janez Sobota, 25. nov.: Katarina Nedelja, 26. nov.: Januša Ponedeljek, 27. nov.: Bernard

KALOGLASA

ENOSTANOVANJSKO HIŠO v Skočjanu, takoj vseljivo, prodam. Alojz Jerčan, Skočjan, Novo mesto.

PRODAM ali zamerjam za dva ženska kolo in radioaparati znamke TESLA, skoraj nov. Pojasnila v Crnomlju, Semiška cesta 2.

KUPIM ali vzamem v najem hišico (tudi leseno) v novomeškem okraju. Ponudbe pošljite v upravo lista pod »Upokojenec«.

ISCEM stanovanje z vso oskrbo na deželi (najraje na predelu Hmeljnik-Otočec-Sentjerne). Ponudbe pošljite v upravo lista pod »Dober plačnik«.

PRODAM rabljen desni vzdoljni strednik in tri nova dvodelna okna 130x130 cm. Naslov v upravi lista (1180-61).

UGODNO PRODAM vinograd in zidnico z vso potrebno opremo v Hrušici (Jankoti). Angel Lazar, Mali Slatnik. KUPIM čuvajca. Naslov v upravi lista (1127-61).

OBVESTILA

Razpis Tovarne pohištva v Brežicah

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri Tovarni pohištva v Brežicah razpisuje delovno mesto KURJACA PARNIH KOTLOV. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

PREKLICI

Preključem kmečko zdravstveno izkaznico št. 278717 na ime Terezija Glha, Velika Loka 18.

Preključem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 315309. Ana Hudaj, Gor. Gradišče 8 - Sentjerne.

Preključem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 307096. Ana Gašperšič, Sela 7 - Straza.

Viktor Staniša iz Zaloga 8, p. Novo mesto, preključem in obžalujem, kar sem žaljivega in neresničnega govoril 23. novembra 1960 pred kolektivom opekarne Zalog o Venceslavu Mervarju. Zahvaljujem se mu da je odstopil od kazenskega pregona.

Ivan Pirh, iz Podgore pri Novem mestu preključem in obžalujem, kar sem na sestanku delovnega kolektiva opekarne Zalog pri Novem mestu dne 23. novembra 1960 govoril o Venceslavu Mervarju. Zahvaljujem se mu, da je odstopil od kazenskega pregona.

KEINO

Brežice: 25. in 26. nov. jugoslovanski film »Pies v dežju«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

CRNOMELJ

Oktober je bil rojen en deček.

Poročili so se: Vladimir Strucelj, kovač, in Ljudmila Svajger, pletilja, oba iz Crnomlja; Ivan Suštaršič, mizarški mojster, in Zdenka Jakljevič, oba iz Gradca.

Umrli so: Matevž Burja, upokojenec iz Crnomlja, star 66 let; Branka Cankovič, uslužbenka iz Loke, stara 25 let; Niko Simc, kmet iz Gribelj, star 61 let; Anton Romšek, kmet iz Tribuč, star 68 let.

NOVO MESTO

Od 13. do 20. novembra je bilo rojenih 14 dečkov in 13 deklic.

Poročili so se: Franc Mežnar, delavec iz Vel. Orehka, in Stefažija Može, delavka iz Sentjošta; Franc Skufca, kleparski pomočnik iz Vrha, in Marija Šmajdek, delavka iz Vel. Podljudna; Vincenc Mihečič, mizarški pomočnik iz Regeče vasi, in Franciška Murn, delavka s Sel pri Zajčjem vrhu; Jože Barborič, kovač iz Dol. Suhadola, in Marija Rukše, hči kmetovalca iz Hrušice; Janez Hraštar, mizarški pomočnik iz Vrha pri Pakli, in Jožeta Stajner, delavka iz Vrha pri Ljubnem.

Umrli so: Ferdinand Paradž, upokojenec iz Kočevja, star 62 let; Marija Butala, hčerka posestnika iz Gor. Radencev, stara 4 leta; Mirko Sisko, trgovski pomočnik z Broda, star 21 let; Marija Zupcevec, gospodinja iz Zabe vasi, stara 79 let.

Iz novomeške narodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Stine iz Uršnih sel - dečka, Ljudmila Rupar iz Ostroga -

Crnomelj: 24. in 26. nov. angleški film »Ključ«.

Dol. Toplice: 25. in 26. nov. ameriški film »Sonce spet sijaje«.

Kostanjevica: 26. nov. ameriški barvni film »Prekinjene melodije«.

Metlika: 25. in 26. nov. ameriški barvni film »Zbogom, orožje«.

Novo mesto - Krka: od 24. do 27. nov. ameriški barvni film »Starec in morje«.

Semič: 26. nov. ameriški barvni film »Neznanec je prišel«.

Trebnje: 25. in 26. nov. francoski barvni film »Brez družine«.

Videm-Krško: 25. in 26. nov. ameriški barvni film »Cas življenja in čas smrti«.

Zužemberk: 26. nov. ameriški barvni film »Puščava živl«.

dečka, Marija Hrovat iz Stavče vasi dečka, Anica Saje iz Straze - dečka, Vida Troha iz Vrbovca - deklico, Justina Zričaršič z Jezera - dečka, Anica Košir z Broda - dečka, Marija Škedelj iz Dol. Gradišča - dečka, Marija Rahija iz Mošancev - dečka, Alojzija Strupih iz Zalovci - deklico, Jelka Čučelič s Krke - dečka, Alojzija Mervič iz Koroske vasi - dečka, Marija Golob iz Račjega sela - deklico, Tončka Stefančič Crnomlja - dečka, Ivanka Vrančar iz Rosalnic - deklico, Alojzija Berus iz Zdinje vasi - deklico, Marija Murgelj s Sel pri Zajčjem vrhu - dečka in deklico, Brigita Umek iz Sentjanža - deklico, Anica Potočar iz Stare vasi - deklico, Rafaela Skarja iz Hrastovice - deklico, Marija Hodnik s Sel - dečka, Tončka Suhorepec iz Gor. Pake - dečka.

dečka, Marija Hrovat iz Stavče vasi dečka, Anica Saje iz Straze - dečka, Vida Troha iz Vrbovca - deklico, Justina Zričaršič z Jezera - dečka, Anica Košir z Broda - dečka, Marija Škedelj iz Dol. Gradišča - dečka, Marija Rahija iz Mošancev - dečka, Alojzija Strupih iz Zalovci - deklico, Jelka Čučelič s Krke - dečka, Alojzija Mervič iz Koroske vasi - dečka, Marija Golob iz Račjega sela - deklico, Tončka Stefančič Crnomlja - dečka, Ivanka Vrančar iz Rosalnic - deklico, Alojzija Berus iz Zdinje vasi - deklico, Marija Murgelj s Sel pri Zajčjem vrhu - dečka in deklico, Brigita Umek iz Sentjanža - deklico, Anica Potočar iz Stare vasi - deklico, Rafaela Skarja iz Hrastovice - deklico, Marija Hodnik s Sel - dečka, Tončka Suhorepec iz Gor. Pake - dečka.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Matilda Galič iz Lazov - dečka, Antonija Cvelbar s Polckeita - dečka, Marija Zupančič iz Sel - dečka, Cvetka Barovič iz Sevnice - dečka, Marija Avguštin iz Gorenje vasi - dečka in deklico, Veronika Šavrič iz Dobove - dečka, Vukica Petakovič iz Vidma-Krškega - dečka, Angela Gregl z Bizelskega - deklico, Ladislava Bohorč iz Presladola - deklico, Ida Zemljak iz Vidma-Krškega - dečka, Neža Skofca z Malega vrha - deklico, Ana Kranjc iz Ledine dva dečka, Nada Hotko iz Vukovega sela - deklico, Franciška Urbanč iz Gorice - dečka, Marija Čurin iz Cerkelj - deklico, Anica Novak s Senovega - deklico, Ljubica Jakolič iz Kraja dojnega - dečka, Antonija Sepec iz Rakovca - dečka.

Upravni odbor Belokranjske železovarne in strojne tovarne BELT - CRNOMELJ razpisuje naslednja delovna mesta:

- vodje računovodskega sektorja
Dovršena ekonomska fakulteta in najmanj 3 leta prakse v računovodstvu oz. srednja strokovna izobrazba z najmanj 10 let prakse v računovodstvu, od tega najmanj 5 let na vodilnem delovnem mestu

- inženirja metalurga
večletna praksa v livarni sivega liva

- delovodje livarne
metalurški tehnik z najmanj 8 let prakse ali visokokvalificiran livar z 10-letno prakso, od tega najmanj 5 let na srednje vodilnih delovnih mestih v livarni sive litine

Osebnih dohodkov po dogovoru; takoj vseljiva družinska stanovanja na razpologo oz. za neporočene opremljena garsonjera. Selitvene stroške plača gospodarska organizacija. Rok za prigrasitev na ta razpis je 15 dni od zadnje objave v dnevnem časopisu. - Belokranjska železovarna in strojna tovarna BELT - Crnomelj.

»ASTRA«, veletrgovina, LJUBLJANA BEZIGRAD 6

Specializirano trgovsko podjetje z usnjem, gumo, plastičnimi masami, čevljarstvi, sedlarskimi in tapetniškimi potrebščinami ter orodjem, tehničnim tekstilom in zaščitnimi sredstvi vas postreže iz svojih sortiranih zalog vedno po najnižjih konkurenčnih cenah! Rudniki, tovarne, obrtna podjetja, trgovska podjetja, transportna podjetja, mlinska podjetja, gradilišča in ustanove, pripravljajte se o solidni postrežbi in najnižjih cenah v veletrgovini!

● ASTRA
Vsa naročila: osebna, pisarna ali preko potnikov izvršujemo solidno in hitro. Pri naročilih tehničnega materiala postrežemo tudi s strokovnimi nasveti.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Julijano Papež, gospodinja iz Ratja, je pritisnila bukev ob kamen in ji poškodovala nogo. Marjeta Pavlin, hčerka zdravnik iz Trebnje, je pri telovadbi padla in si poškodovala desno roko. Marija Petrinač, živinorejka iz Koprivnika, je padla s kolesa in si poškodovala glavo. Anton Pakar, delavec iz Jelš, si je pri traktorju poškodoval prst na roki. Nevenko Klepec, hčerko delavke iz Dolge vasi, je v Prevlodu povozil kolesar. Roza Kožek, gospodinja iz Sentruperta, je padla z lestve in si poškodovala nogo. Vojko Sladič, sin delavca iz Stana, se je ušel v vročo vodo. Marija Zagar, delavka iz Kočevske Reke, si je na cirkularki poškodovala prst na roki. Francu Šnelerju, rudarju iz Blatnika, je kos premoaga padel na desno koleno. Zvonka Plaziba, delavka iz Zužemberka, so napadli in mu poškodovali glavo.

Brežiška kronika nesreč

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Danijela Klisuriča, upokojenka iz Brežic, je povozil avto ter mu zlomil nogo. Majda Pezdire, hči delavca iz Leskovca, je pri padcu s kolesa dobila poškodbe po glavi. Valent Grdanjski, kmetovalec iz Grdanjcev, si je pri padcu poškodoval rebra. Franc Hribar, kmetovalec iz Vinjega vrha, je pri prometni nesreči dobil poškodbe po glavi in levi strani rebra. Miha Rudar, natakaz iz Vidma-Krškega, si je pri padcu z motorjem poškodoval nogo in roko. Veronika Sinkovič, hčer delavca iz Raven, je nekdo po nesreči obstrelil. Anton Imperi, rudar iz Stranja, si je pri delu v rudniku poškodoval glavo.

Gostovanje Mestnega gledališča iz Ljubljane

Prejšnji četrtek je v Metliki gostovalo Mestno gledališče iz Ljubljane z igro Vinka Strgarja »Heroica«. To je bila otvoritvena prireditelj kulturne sezone v Metliki. V zelo lepo obnovljeni dvorani doma Partizana ni bilo prostora za vse, ki so želeli gledati »Heroico«. Glavno vlogo dr. Roberta je zelo lepo igral Vladimir Skrbinec. Gledalci so bili z uprizoritvijo nadvse zadovoljni. Nekatere je motila idealizirana snov iz NOB, medtem ko so bili drugi prav zaradi take tragične snovi prevzeti.

Koncert pevskega zbora »DUŠAN JEREBA«

V torek zvečer je bil koncert moškega pevskega zbora »Dušan Jereba« iz Novoga mesta pod vodstvom pevovodje Toneta Marklja. Poslušalci so bili s koncertom zelo zadovoljni.

Posvetovanja z delegati, izvoljenimi v posameznih občinah za okrajno konferenco Socialistične zveze, ki bo 18. decembra v Novem mestu, se bodo začela v prvih dneh prihodnjega meseca. Kakor smo izvedeli na okrajnem odboru Socialistične zveze, bo konferenca trajala en dan. Tiskarna v Kočevju za tiska poročilo okrajnega odbora o delu in problemih Socialistične zveze med zadnjo in sedanjo konferenco.

Kmetijska zadruga Biželjsko je odkupila letos 70 vagonov sadja, blizu 700 telet, 300 odraslih goved, 500 prašičev, 30 vagonov letosnjega vinskega pridelka in 161.563 jajc ter je za odkup porabila 105 milijonov dinarjev!

Govorni tečaj angleškega jezika v Smarjeških Toplicah poseča deset ljudi stranskega osebja zdravilišča. Po naj sodobnejši metodi s pomočjo gramofonskih plošč poučuje učitelj iz Smarječ, pobudo za tečaj pa je dala uprava zdravilišča. Pouk je dvakrat na teden, znanje angleščine pa bo strežnemu osebju zelo koristilo.

Pripravljalni odbor za republiško dramsko revijo, ki bo prihodnje leto v Novem mestu, se bo jutri še drugič sestel. Pripraviti je treba marsikaj, da bodo najboljše amaterji iz Slovenije v Novem mestu zadovoljni z našim odrom, tehnično pomočjo in vsem drugim, kar taka revija terja.

ZADRUSNO KMETIJSKO PODJETJE

»MATIJA GUBEC«
LESKOVEC pri Krškem
ima na zalogi večje število
VEČLETNIH SADIK
jablan sort »Jonathan« in »Zlati delišca« na podlagi EM-IX, ki jih lahko s uspehom presadite na vaše vrtove, če želite ta-kojšnji pridelek.
Cena sadik je 300 do 500 din (glede na razvitost drevesa).

DOLENJSKI LIST

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL v Novem mestu - IZDAJATELJSKI SVET: Milan Baškovič, Tone Gošnik, inž. Davorin Gros, inž. Jože Legan, Franc Molan, prof. Ema Muser, Maks Pogačar, Miran Simič, prof. Tone Trdan, Janez Vitkovič in Viktor Zupančič

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Miloš Jakopec, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 20 dinarjev - Letna naročnina 900 dinarjev, polletna 450 dinarjev; plačljiva je vnaprej. Za naročništvo 1800 dinarjev - Tekoči račun pri podr. Narodne banke v Novem mestu 606-11-3-24 - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 (vhod iz Dilančeve ulice) - Poštni predal: Novo mesto 33 - TELEFON št. 127 - Rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA: Časopisno podjetje »DELO« v Ljubljani